IV

*(EY-sopimuksen, EU-sopimuksen ja Euratom-sopimuksen soveltamiseksi ennen 1. joulukuuta 2009 annetut säädökset)*

# KOMISSION PÄÄTÖS,

**tehty 6 päivänä marraskuuta 2008,**

**valtiontuesta C 19/05 (ex N 203/05), jonka Puola on myöntänyt Szczecinin telakalle**

*(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 6770)*

**(Ainoastaan puolankielinen teksti on todistusvoimainen)**

**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2010/3/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen määräysten mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa [1] ja ottaa huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

## 1. MENETTELY

(1) Liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa tarkoitettua siirtymävaiheen järjestelyä koskevien määräysten mukaisesti Puolan viranomaiset ilmoittivat 27 päivänä huhtikuuta 2004 päivätyllä ja 28 päivänä huhtikuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä rakenneuudistustuesta Stocznia Szczecińska Nowa Sp. z o.o. -nimiselle yritykselle, jäljempänä 'Szczecinin telakka'. Asia kirjattiin komissiossa numerolla PL 31/2004.

(2) Komissio pyysi 19 päivänä toukokuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisia toimittamaan eräät puuttuvat tiedot. Tiedot toimitettiin 16 päivänä kesäkuuta 2004. Komissio pyysi lisätietoja 12 päivänä elokuuta 2004, 18 päivänä marraskuuta 2004 ja 4 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyillä kirjeillä. Puolan viranomaiset vastasivat kirjeillä, jotka on päivätty 24 päivänä syyskuuta 2004 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä), 28 päivänä tammikuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 2 päivänä helmikuuta 2005), 30 päivänä maaliskuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 1 päivänä huhtikuuta 2005) ja 18 päivänä huhtikuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 20 päivänä huhtikuuta 2005). Puolan viranomaisten kanssa järjestettiin kokoukset 9 päivänä marraskuuta 2004, 17 päivänä marraskuuta 2004 ja 3 päivänä maaliskuuta 2005.

(3) Puolan viranomaiset ilmoittivat 22 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä hyväksyvänsä sen, että komissio pitää myös asiasta PL 31/2004 27 päivänä huhtikuuta 2004 tehtyä ilmoitusta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna ilmoituksena kaikkien uudeksi tueksi katsottujen toimenpiteiden osalta. Asialle annettiin uusi numero: N 203/2005.

(4) Komissio päätti 1 päivänä kesäkuuta 2005 aloittaa Puolan viranomaisten ilmoittaman, Szczecinin telakalle myönnetyn tuen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* [2], ja Puolan viranomaisia ja muita asianomaisia on kehotettu esittämään sitä koskevat huomautuksensa.

(5) Puolan viranomaiset ilmoittivat 24 päivänä kesäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, että päätös sisälsi luottamuksellisia tietoja, ja pyysivät niiden poistamista päätöksen julkisesta toisinnosta. Komissio vastasi 15 päivänä heinäkuuta 2005 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset pyysivät lisäaikaa menettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevien huomautusten esittämiselle kirjeillä, jotka on päivätty 30 päivänä kesäkuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 1 päivänä heinäkuuta 2005), 26 päivänä heinäkuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 27 päivänä heinäkuuta 2005)

[1] EUVL C 23, 1.2.2007, s. 20.

[2] EUVL C 222, 2.9.2005, s. 7.

ja 30 päivänä elokuuta 2005 (kirjattu saapuneeksi 1 päivänä syyskuuta 2005). Komissio vastasi pyyntöihin 12 päivänä heinäkuuta, 2 päivänä elokuuta ja 9 päivänä syyskuuta 2005. Puolan viranomaiset toimittivat huomautuksensa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevasta päätöksestä 4 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 7 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Samalla ne esittivät rakenneuudistussuunnitelman vuosiksi 2002–2004. Suunnitelma oli laadittu joulukuussa 2002, mutta sitä muutettiin lokakuussa 2003, minkä vuoksi sitä kutsutaan jäljempänä 'vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmaksi'. Szczecinin telakan oikeudellinen edustaja ilmoitti lokakuun 10 päivänä 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että telakan kannanotto ja huomautukset sisältyivät Puolan viranomaisten toimittamaan kirjeeseen.

(6) Huomautuksia ovat toimittaneet seuraavat asianomaiset: Związek Pracodawców Forum Okrętowe (Puolan merenkulkualan työnantajajärjestö) 6 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Towimor S.A. 6 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, H. Cegielski – Poznań S.A. 6 päivänä lokakuuta 2005 kirjatulla ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Splethoff's Bevrachtingskantoor B.V. 6 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Peter Dohle Shiffahrts-KG 5 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 6 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Odjefjell ASA 6 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Szczecinin telakan ammattiliitot (Solidarność, Solidarność 80 ja Stoczniowiec) 7 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 10 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Szczecinin kaupunginjohtaja 5 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Lubmor Sp. z o.o. 6 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, Business Club Szczecin 12 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio toimitti huomautukset Puolan viranomaisille 27 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä kirjeellä, johon Puolan viranomaiset vastasivat 21 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä.

(7) Komissio pyysi ulkopuolista konsulttia arvioimaan vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman. Konsultti esitti raporttinsa komissiolle maaliskuussa 2006.

(8) Komissio pyysi 13 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisilta lisätietoja Szczecinin telakan rakenneuudistuksesta. Puolan viranomaiset toimittivat tiedot 20 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin vastaanotetuksi komissiossa samana päivänä. Puolan viranomaiset ja komission edustajat pitivät kokouksen 22 päivänä helmikuuta 2006. Kokouksen jälkeen komissio pyysi Puolan viranomaisilta jälleen lisätietoja 8 päivänä maaliskuuta 2006, 30 päivänä maaliskuuta 2006, 12 päivänä huhtikuuta 2006 ja 28 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyillä kirjeillä. Puolan viranomaiset vastasivat kirjeillä, jotka on päivätty 13 päivänä maaliskuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä), 29 päivänä maaliskuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 30 päivänä maaliskuuta 2006), 6 päivänä huhtikuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 10 päivänä huhtikuuta 2006), 19 päivänä huhtikuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 20 päivänä huhtikuuta 2006) ja 26 päivänä toukokuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 30 päivänä toukokuuta 2006). Telakan neuvonantaja toimitti 23 päivänä kesäkuuta 2006 päivätyllä ja 26 päivänä kesäkuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä komissiolle tarkasteltavaksi Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelman vuosiksi 2006–2011 (Plan rozwoju Stoczni Szczecińskiej Nowa Sp. z o.o. na lata 2006–2011).

(9) Puolan viranomaiset ja telakan edustajat tapasivat komission yksiköt 12 päivänä heinäkuuta 2006. Puolan viranomaiset toimittivat tietoja Szczecinin telakan rakenneuudistuksesta 13 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä ja 17 päivänä heinäkuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi 17 heinäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisia toimittamaan eräät puuttuvat tiedot. Puolan viranomaiset toimittivat tiedot 1 päivänä syyskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin vastaanotetuksi komissiossa samana päivänä. Puolan viranomaiset esittivät 4 päivänä syyskuuta 2006 Szczecinin telakan tarkistetun rakenneuudistussuunnitelman vuosiksi 2006–2011, jäljempänä 'vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma'.

(10) Puolan viranomaiset toimittivat asiaa koskevia lisätietoja kirjeillä, jotka oli päivätty 26 päivänä syyskuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 27 päivänä syyskuuta 2006) ja 21 päivänä marraskuuta 2006 (kirjattu saapuneeksi 27 päivänä marraskuuta 2006).

(11) Komissaari Neelie Kroes ja Puolan talousministeri Piotr Woźniak tapasivat 7 päivänä joulukuuta 2006. Ministeri Woźniak totesi, että Puola oli päättänyt aloittaa uudelleen Szczecinin telakan yksityistämisen avoimen ja läpinäkyvän menettelyn avulla. Menettely oli tarkoitus saattaa päätökseen kesäkuuhun 2007 mennessä. Puolan viranomaiset vahvistivat tämän 27 päivänä joulukuuta 2006 päivätyssä ja 4 päivänä tammikuuta 2007 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä viittaamalla Puolan tasavallan hallituksen 19 päivänä joulukuuta 2006 tekemään päätökseen, jolla vahvistetaan telakkateollisuuden tilannetta käsittelevä asiakirja Informacje o sytuacji w przemyśle stoczniowym. Puolan viranomaiset pyysivät komissiota käsittelemään kysymystä vastasuoritteista. Komission yksiköt ja ulkopuolinen konsultti kävivät telakalla 18 päivänä joulukuuta 2006 selvittääkseen vastasuoritteiden määrittämistä varten tarvittavat tosiseikat ja tiedot. Ulkopuolinen konsultti esitti telakan nykyistä tuotantokapasiteettia koskevan raporttinsa 16 päivänä tammikuuta 2007.

(12) Vastauksena 27 päivänä joulukuuta 2006 päivättyyn kirjeeseen komissio lähetti 29 päivänä tammikuuta 2007 päivätyn kirjeen, jossa se muun muassa pyysi Puolan viranomaisia esittämään ehdotuksensa Szczecinin telakan vastasuoritteista helmikuun 2007 loppuun mennessä.

(13) Puolan viranomaiset esittivät lisätietoja Szczecinin telakan yksityistämisestä ja vastasuoritteita koskevan ehdotuksensa 28 päivänä helmikuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puolan viranomaiset ehdottivat, että yksi telakan kolmesta rakennusalustasta suljettaisiin maaliskuusta 2010 alkaen.

(14) Tältä pohjalta pidettiin 15 päivänä maaliskuuta 2007 komission yksiköiden, Puolan viranomaisten ja telakan edustajien kesken tekninen kokous, jossa käsiteltiin pääasiallisesti vastasuoritteita, mutta myös telakan yksityistämishankkeen etenemistä. Komissio ja Puolan viranomaiset sopivat, että komissio neuvottelisi teknisistä kysymyksistä suoraan Szczecinin telakan kanssa kerätäkseen Puolan ehdottamien vastasuoritteiden arviointia varten tarvittavat tiedot.

(15) Kokouksen jälkeen komissio pyysi Szczecinin telakalta erilaisia tietoja 29 päivänä maaliskuuta 2007, 27 päivänä huhtikuuta 2007 ja 30 päivänä toukokuuta 2007 päivätyillä kirjeillä. Telakka toimitti vastaukset kirjeillä, jotka on päivätty 18 päivänä huhtikuuta 2007 (kirjattu saapuneeksi 27 päivänä huhtikuuta 2007), 8 päivänä toukokuuta 2007 (kirjattu saapuneeksi 10 päivänä toukokuuta 2007) ja 4 päivänä kesäkuuta 2007 (kirjattu saapuneeksi 5 päivänä kesäkuuta 2007). Puolan viranomaiset ja telakan edustajat tapasivat komission yksiköt 8 päivänä kesäkuuta 2007. Szczecinin telakka toimitti lisätietoja 15 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin saapuneeksi samana päivänä.

(16) Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, että se voisi tietyin edellytyksin alustavasti katsoa Wulkan 1 -rakennusalustan sulkemisen riittäväksi vastasuoritteeksi. Puolan viranomaiset vahvistivat 24 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä ja 28 päivänä elokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä aikovansa rajoittaa telakan tuotantokapasiteettia komission kirjeessä määritellyllä tavalla.

(17) Puolan viranomaiset toimittivat tietoja Szczecinin telakan yksityistämisestä ja rakenneuudistuksesta 5 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä ja 9 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä ja 11 päivänä tammikuuta saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio vastasi 29 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset sitoutuivat 28 päivänä helmikuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä valitsemaan telakalle sijoittajan ja allekirjoittamaan yksityistämissopimuksen kesäkuun 2007 loppuun mennessä.

(18) Komissio pyysi lisätietoja Szczecinin telakan yksityistämisestä 29 päivänä toukokuuta 2007, 28 päivänä kesäkuuta 2007 ja 30 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyillä kirjeillä. Puolan viranomaiset vastasivat pyyntöön 1 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä ja 4 päivänä kesäkuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, johon sisältyi luettelo yrityksistä, joille oli lähetetty pyyntö esittää Szczecinin telakkaa koskevia ostotarjouksia. Lisätietoja toimitettiin 25 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla ja 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(19) Puolan viranomaiset toimittivat telakkaa koskevan esitteen alustavan luonnoksen 1 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä ja 6 päivänä elokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio toimitti esitettä koskevat huomautuksensa 13 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 21 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä ja 27 päivänä elokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että telakan taloudellinen tilanne oli huomattavasti heikentynyt, minkä vuoksi telakan julkiset omistajat suunnittelivat sen pääomapohjan vahvistamista. Puolan viranomaiset ilmoittivat samalla, että esitettä päivitetään vastaavasti.

(20) Komissio pyysi asiasta lisätietoja 4 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset vastasivat 7 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä ja 10 päivänä syyskuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 11 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, joka sisälsi esitteen uuden version ja ilmoituksen siitä, että tarjouspyyntö oli lähetetty 221 potentiaaliselle sijoittajalle.

(21) Komissio pyysi lisätietoja 12 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Komissio esitti huomautuksensa esitteestä ja pyysi lisäselvityksiä 14 päivänä syyskuuta 2007 ja 3 päivänä lokakuuta 2007 päivätyillä kirjeillä. Puolan viranomaiset vastasivat 12 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä ja 16 päivänä lokakuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että kuusi potentiaalista sijoittajaa oli pyytänyt telakan esitettä. Puolan viranomaiset toimittivat 23 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä yksityistämishankkeen päivitetyn aikataulun, jonka mukaan neuvottelut potentiaalisten sijoittajien kanssa aloitettaisiin tammikuussa 2008.

(22) Komissio pyysi 30 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, että telakan uuden omistajan laatiman rakenneuudistussuunnitelman luonnos toimitettaisiin sille helmikuun 2008 loppuun mennessä. Puolan viranomaiset toimittivat lisätietoja yksityistämisestä 11 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä ja 13 päivänä joulukuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 19 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä ja 20 päivänä joulukuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 21 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että ainoan sitovan ostotarjouksen Szczecinin telakan osakkeista oli esittänyt Amber Sp. z o.o. -niminen yritys (joka on kokonaan Złomrex-nimisen puolalaisen teräksentoimittajayrityksen määräysvallassa), jäljempänä 'Amber'.

(23) Puolan viranomaiset ja komissio pitivät kokouksen 10 päivänä tammikuuta 2008. Kokouksen jälkeen komissio pyysi Puolan viranomaisilta lisätietoja yksityistämishankkeesta 17 päivänä tammikuuta 2008, 30 päivänä tammikuuta 2008, 28 päivänä helmikuuta 2008, 18 päivänä maaliskuuta 2008 ja 2 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyillä kirjeillä. Puolan viranomaiset vastasivat komission kysymyksiin kirjeillä, jotka on päivätty 23 päivänä tammikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 24 päivänä tammikuuta 2008), 25 päivänä tammikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 28 päivänä tammikuuta 2008) ja 30 päivänä tammikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 31 päivänä tammikuuta 2008). Puolan viranomaiset toimittivat jäljennöksen Amberin tekemästä sitovasta tarjouksesta 8 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(24) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 14 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä ja 19 päivänä helmikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että telakan yksityistämistä ei voitaisi saattaa päätökseen määräaikaan eli helmikuun 2008 loppuun mennessä. Sen sijaan Puolan viranomaiset sitoutuivat saattamaan yksityistämisen päätökseen ja hyväksymään rakenneuudistussuunnitelman vuoden 2008 kesään mennessä.

(25) Puolan viranomaiset toimittivat 29 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä ja 3 päivänä maaliskuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä kaksi Amberin laatimaa asiakirjaa: ”Lisäselvityksiä, luonnos rakenneuudistussuunnitelmaksi ja Szczecinin telakan ostoon liittyvät Amberin sitoumukset” (29 päivältä helmikuuta 2008) ja ”Alustava luonnos Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi sekä vuosia 2008–2012 koskeva Szczecinin telakan liiketoimintasuunnitelma, jossa otetaan huomioon telakalla suoritetun due diligence -tarkastuksen yhteydessä saadut tiedot”.

(26) Puolan viranomaiset ilmoittivat 28 päivänä maaliskuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että Amberille myönnettyä yksinoikeutta neuvotteluihin oli jatkettu 15 päivään huhtikuuta 2008. Puolan viranomaisten pyynnöstä, joka esitettiin 4 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä ja 7 päivänä huhtikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, niiden sekä Szczecinin telakan, Amberin ja komission yksiköiden edustajien kesken järjestettiin kokous 10 päivänä huhtikuuta 2008.

(27) Amberin neuvonantaja toimitti telakan alustavan rahoitussuunnitelman 9 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä sähköpostilla, joka kirjattiin vastaanotetuksi 24 päivänä huhtikuuta 2008. Lisäksi Amber toimitti 10 päivänä huhtikuuta 2008 pidetyssä kokouksessa tietoja, jotka kirjattiin vastaanotetuiksi 18 päivänä huhtikuuta 2008.

(28) Puolan viranomaiset toimittivat tietoja Amberin kanssa käytyjen neuvottelujen edistymisestä kirjeillä, jotka on päivätty 7 päivänä huhtikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 18 päivänä huhtikuuta 2008), 23 päivänä huhtikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä), 25 päivänä huhtikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä), 28 päivänä huhtikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 29 päivänä huhtikuuta 2008) ja 29 päivänä huhtikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 5 päivänä toukokuuta 2008). Komissio pyysi lisätietoja 30 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset ja komissio pitivät kokouksen 8 päivänä toukokuuta 2008.

(29) Komissio esitti huomautuksia yksityistämisen edistymisestä 21 päivänä huhtikuuta 2008 ja 30 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyissä kirjeissä.

(30) Lopulta Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 12 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että Amber oli vetäytynyt yksityistämishankkeesta.

(31) Samalla Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle pyrkivänsä käynnistämään yksityistämisprosessin uudelleen niin, että yksityistämissopimukset voitaisiin allekirjoittaa marraskuun 2008 loppuun mennessä. Kesäkuun 3 päivästä 2008 alkaen Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle päivittäin tiedot uudelleen aloitetun yksityistämishankkeen osapuolten toteuttamista toimista. Komissio ja Puolan viranomaiset pitivät kokouksen 13 päivänä kesäkuuta 2008.

(32) Komission yksiköt järjestivät Puolan viranomaisten pyynnöstä 20 päivänä kesäkuuta 2008 kokouksen, johon osallistuivat komission yksiköt, Puolan viranomaiset ja Ulstein-niminen norjalainen yritys, ja 24 päivänä kesäkuuta 2008 kokouksen, johon osallistuivat komission yksiköt, Puolan viranomaiset ja Mostostal Chojnice -niminen puolalainen yritys. Yritykset esiteltiin komissiolle Szczecinin telakan potentiaalisina ostajina. Puolan viranomaiset esittivät komissiolle 26 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Mostostal Chojnicen laatiman Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelman. Lisätietoja toimitettiin 7 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä ja 8 päivänä heinäkuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(33) Puolan viranomaiset lupasivat 14 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyssä kirjeessä esittää komissiolle täydellisen rakenneuudistussuunnitelman 12 päivään syyskuuta 2008 mennessä.

(34) Komissio esitti 16 päivänä heinäkuuta 2008 muodollisen tutkintamenettelyn lopettamista koskevan päätösluonnoksen yhteydessä asiaa koskevan alustavan arvion ja päätelmät, joiden mukaan Szczecinin telakalle myönnetty valtiontuki ei sovellu yhteismarkkinoille, vaan se on perittävä takaisin. Komissio päätti kuitenkin lykätä päätöksen tekemistä Puolan viranomaisten 14 päivänä heinäkuuta 2008 lähettämän kirjeen perusteella voidakseen arvioida, muuttaisiko uusi rakenneuudistussuunnitelma (joka Puolan viranomaisten oli määrä toimittaa 12 päivään syyskuuta 2008 mennessä) tilannetta merkittävästi ja voitaisiinko tuen sen perusteella katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille.

(35) Tämän jälkeen Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle yksityistämishankkeen etenemisestä viikoittain (28 päivänä heinäkuuta, 4 päivänä elokuuta, 12 päivänä elokuuta, 21 päivänä elokuuta, 25 päivänä elokuuta, 1 päivänä syyskuuta, 8 päivänä syyskuuta, 16 päivänä syyskuuta ja 23 päivänä syyskuuta 2008 päivätyt kirjeet, jotka kirjattiin saapuneiksi samoina päivinä).

(36) Puolan viranomaiset ehdottivat 18 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä ja 21 päivänä heinäkuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että komission yksiköitä pyydettäisiin kommentoimaan rakenneuudistussuunnitelmaa, jotta siitä voitaisiin niiden esittämien huomioiden perusteella laatia lopullinen versio. Komissio hyväksyi kuulemiskierroksen aikataulun 31 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(37) Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelman epävirallinen luonnos toimitettiin komissiolle kuitenkin vasta 3 päivänä syyskuuta 2008. Tämän jälkeen pidettiin 4 päivänä syyskuuta 2008 ensimmäinen kokous Puolan viranomaisten ja komission kesken Mostostalin edustajien läsnä ollessa. Komissio sai suunnitelman tarkistetun version 8 päivänä syyskuuta 2008, ja 10 päivänä syyskuuta 2008 pidettiin seuraava kokous, jossa olivat mukana Puolan viranomaiset, Mostostal ja potentiaalinen yhteissijoittaja Ulstein.

(38) Puolan viranomaiset esittivät 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Szczecinin telakan lopullisen rakenneuudistussuunnitelman, jonka Mostostal oli laatinut yhteistyössä norjalaisen Ulstein-telakan kanssa.

(39) Puolan viranomaiset esittivät 16 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä ja 17 päivänä syyskuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä Szczecinin telakan yksityistämissopimuksen luonnoksen. Sopimuspuolet olivat Mostostal ja telakan julkisoikeudelliset omistajat eli Puolan teollisuuden kehittämisvirasto Agencja Rozwoju Przemysłu (ARP) ja Puolan telakoiden yhteenliittymä Korporacja Polskie Stocznie (KPS).

(40) Ulstein ilmoitti komissiolle 22 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että se vetäytyy Szczecinin telakan yksityistämisprosessista ja ettei se aio osallistua myöskään telakan rakenneuudistukseen.

(41) Mostostal ilmoitti komissiolle 22 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä ja 25 päivänä syyskuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että Ulsteinin päätöksen vuoksi Mostostal on valmis toteuttamaan Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelman kokonaan itse. Puolan viranomaiset, komissio ja Mostostalin edustajat pitivät kokouksen 30 päivänä syyskuuta 2008.

(42) Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille tämän päätöksen täytäntöönpanoedellytykset 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset sitoutuivat noudattamaan kyseisiä edellytyksiä täysimääräisesti 3 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä ja 4 päivänä marraskuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio hyväksyi Puolan viranomaisten sitoumuksen 6 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(43) Komissio pyysi 14 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisilta tietoja Szczecinin telakalle muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen jälkeen myönnetystä valtiontuesta. Puolan viranomaiset vastasivat 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi asiasta lisätietoja 13 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Puolan viranomaiset toimittivat tiedot 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä, joka kirjattiin vastaanotetuksi komissiossa samana päivänä. Puolan viranomaiset toimittivat lisätietoja telakalle myönnetystä valtiontuesta 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyllä ja 10 päivänä tammikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle muista Szczecinin telakan hyväksi toteutetuista toimenpiteistä kirjeillä, jotka on päivätty 9 päivänä tammikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 10 päivänä tammikuuta 2008), 12 päivänä helmikuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 13 päivänä helmikuuta 2008), 26 päivänä kesäkuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi 27 päivänä kesäkuuta 2008) ja 12 päivänä syyskuuta 2008 (kirjattu saapuneeksi samana päivänä).

## 2. **KUVAUS**

### 2.1 *YRITYS*

(44) Tuensaajayritys sijaitsee Länsi-Pommerin alueella Puolan luoteisosassa. Komissio katsoo, että kyseisellä alueella sijaitsevat yritykset ovat valtiontukisääntöjen nojalla oikeutettuja saamaan tukea sekä rakennerahastoista lähtemistavoitteen perusteella ([1]) että koheesiorahastosta ([2]). Yritykset voivat saada tukea erityisesti Länsi-Pommerin voivodikunnan alueellisesta toimenpideohjelmasta niiden painopisteiden nojalla, jotka koskevat pk-yrityksille myönnettävää tukea, innovaation ja teknologian siirron edistämistä (työpaikkojen luomiseksi pitkällä aikavälillä) ja yhteiskunnallisen ja koulutusinfrastruktuurin kehittämistä ammatillisen koulutuksen ja elinikäisen oppimisen edistämiseksi. Yritykset voivat saada tukea myös innovatiivista taloutta koskevasta toimenpideohjelmasta.

(45) Szczecinin telakka perustettiin 25 päivänä kesäkuuta 2002 jatkamaan Stocznia Szczecińska Porta Holding S.A -nimisen yrityksen, jäljempänä 'SSPH', ja sen suurimman tytäryhtiön Szczecinin telakan, jäljempänä 'SS', toimintaa; nämä kaksi yritystä julistettiin konkurssiin 29 päivänä heinäkuuta 2002. Szczecinin telakka perustettiin ns. tyhjäksi rakenteeksi (empty shell), joka ei ollut vastuussa SSPH:n ja SS:n aiempaan toimintaan liittyvistä veloista.

(46) Valtiollinen teollisuuden kehittämisrahasto ARP (Agencja Rozwoju Przemysłu) ja valtiokonttori ottivat uuden telakan haltuunsa. Tarkoituksena oli saattaa päätökseen telakan keskeneräinen tuotanto ja jatkaa toimintaa tarvittavan rakenneuudistuksen avulla. Muodollisesti aiempi telakkatoiminta siirrettiin vuonna 1989 perustetulle SSPH:n tytäryhtiölle nimeltä Allround Ship Services Sp. z o.o., jäljempänä 'ASS'. Kokonaan valtion omistuksessa ollut SSPH päätti itse asiassa jo vuonna 2001 vaikean taloudellisen tilanteen vuoksi keskittää telakkatoiminnan ASS:lle, koska sen katsottiin olevan SS:ää valmiimpi rakenneuudistuksen toteuttamiseen. ASS, joka alun perin oli ollut maalaustöitä hoitava pieni tytäryhtiö, teki tammikuussa 2002 SSPH:n kanssa puitesopimuksen alusten runkojen rakentamisesta ja vuokrasi sitä varten SSPH:n tuotantoresurssit. Muutama viikko ennen konkurssiin julistamista SSPH myi ASS:n ARP:lle 1 zlotyn hintaan. Tämän jälkeen ASS:n nimeksi tuli Stocznia Szczecińska Nowa eli tuensaaja, Szczecinin telakka.

(47) SSPH:n ja SS:n omaisuutta ei tuolloin siirretty Szczecinin telakalle, vaan telakka vuokrasi sen konkurssipesän hoitajalta heinäkuuhun 2004 asti. Heinäkuun 20 päivänä 2004 Szczecinin telakka ja SSPH:n ja SS:n konkurssipesät allekirjoittivat sopimuksen, jonka nojalla kyseinen omaisuus siirtyi telakan haltuun. Szczecinin telakka ei ottanut haltuunsa SSPH:n ja SS:n velkoja, vaan ne jäivät näiden yritysten vastattavaksi konkurssimenettelyn yhteydessä. Szczecinin telakka otti hoitaakseen osan keskeneräisistä töistä ja teki niistä alusten omistajien kanssa uudet sopimukset.

(48) SSPH:n ja SS:n työntekijät siirtyivät ASS:lle, mutta yritys vähensi työvoimaansa asteittain niin, että vuonna 2006 työntekijöitä oli enää 5 322, kun heitä vuonna 2001 työntekijöitä oli ollut 8 071. Vuonna 2007 työntekijöitä oli keskimäärin 4 700.

([1]) Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta 11 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 5 artiklan 1 ja 3 kohta, (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 25).

([2]) Komission päätös 2006/596/EY, tehty 4 päivänä elokuuta 2006, koheesiorahastorahoitukseen vuosina 2007–2013 oikeutetuista jäsenvaltioista (EUVL L 243, 6.9.2006, s. 47).

(49) Telakan tuotanto kasvoi vuoden 2003 158 000 tasatusta bruttotonnista 213 000 tasattuun bruttotonniin vuonna 2005, mutta supistui vuonna 2006 jälleen 167 000 tasattuun bruttotonniin. Elokuussa 2007 tilaukset käsittivät 30 alusta, joiden kokonaisarvo oli 1 134 000 000 euroa. Tilauskantansa perusteella Szczecinin telakka on maailmassa 32. sijalla ja Euroopassa 6. sijalla.

(50) Telakan tärkeimmät asiakkaat tulevat Saksasta, Alankomaista, Venäjältä ja Italiasta. Sen merkittävimpiä eurooppalaisia kilpailijoita ovat espanjalaiset, saksalaiset ja kroatialaiset telakat.

(51) Tällä hetkellä Szczecinin telakan osakkeista 80 prosenttia on Korporacja Polskie Stocznie S.A:n, jäljempänä 'KPS', määräysvallassa, ja 18 prosenttia kuuluu ARP:lle. Loput 2 prosenttia omistaa valtiokonttori. ARP on valtiokonttorin omistama ja kokonaan sen määräysvallassa oleva osakeyhtiö, joka on perustettu lainsäädännön nojalla. ARP hoitaa sille lainsäädännön nojalla osoitettuja tehtäviä muun muassa osallistumalla valtion omistamien yritysten omaisuuden rakenneuudistuksiin, hallinnoimalla valtiokonttorille kuuluvia omaisuuseriä ja osakkeita valtiollisten elinten nimissä ja myöntämällä lainoja ja takauksia valtiollisten yritysten rakenneuudistuksiin. ARP omistaa 100 prosenttia KPS:n osakkeista; KPS puolestaan on perustettu hoitamaan Puolan telakkayritysten rahoitusta.

(52) Szczecinin telakka tuottaa erilaisia aluksia, muun muassa konttialuksia, kemikaalisäiliöaluksia, ro-ro-aluksia ja monikäyttöaluksia. Yksi prosentti yrityksen tuotannosta muodostuu alusten metallirakenteiden tuotannosta ja erilaisista laivanrakennusteollisuuden palveluista.

(53) Szczecinin telakan tärkeimmät tuotantolinjat ovat kolme rakennusalustaa: Wulkan Nowy, Odra Nowa ja Wulkan 1.

(54) Szczecinin telakka aloitti rakenneuudistuksen heti kun se oli perustettu vuonna 2002. Telakka laati vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman, jonka sen osakkaat hyväksyivät 19 päivänä joulukuuta 2002 ja jota muutettiin lokakuussa 2003. Pääasiallisina syinä entisen Szczecinin telakan konkurssiin mainitaan teknologiaan liittyvät ongelmat, suunnitteluvirheet, alhainen tuottavuus, korkeat kustannukset sekä ulkoiset tekijät kuten Puolan zlotyn korkea vaihtokurssi ja kilpailu Aasian telakoiden kanssa. Nämä ongelmat johtivat tilanteeseen, jossa rahoitusmarkkinat eivät enää halunneet rahoittaa laivanrakennusta. Tämä puolestaan johti toimitusten viivästymiseen ja sitä kautta sakkojen ja velkojen kertymiseen.

(55) Rakenneuudistus perustui strategiaan, jonka tavoitteena oli saavuttaa pysyvä kannattavuus keskittämällä tuotanto konttialusten markkinoille ja nostamalla telakka merkittäväksi kemikaalisäiliöalusten, ro-ro-alusten, con-ro-alusten ja erikoisalusten valmistajaksi. Rakenneuudistussuunnitelmassa mainitaan myös yhtenä mahdollisuutena strategisen sijoittajan löytäminen. Vuoden 2003 alkuperäistä rakenneuudistussuunnitelmaa oli muutettava yhteistyökumppanien taloudellisiin vaikeuksiin, työntekijöihin ja Szczecinin telakan toimintaan läheisesti liittyvien syiden vuoksi.

(56) Szczecinin telakan taloudellinen tilanne heikkeni vähitellen huomattavasti.

*Taulukko 1*

**Szczecinin telakan tuotanto**

*Milj. zlotya*

| | 2002 | 2003 | 2004 | 2005 | 2006 | 30.9.2007 |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Liikevaihto | 424,88 | 1 114,44 | 1 303,46 | 1 416,04 | 1 199,38 | 655,87 |
| Liikevoitto | — 6,16 | — 39,64 | — 119,80 | — 11,44 | — 194,24 | — 134,36 |
| Oma pääoma | 65,01 | 62,01 | 112,83 | 247,96 | 149,43 | 81,96 |

*Lähde:* Vuoden 2006 esite, jonka Puolan viranomaiset toimittivat 12 päivänä lokakuuta 2007, ja "Vuosiksi 2008–2012 laadittu Szczecinin telakan liiketoimintasuunnitelma, jossa otetaan huomioon telakalla suoritetun due diligence -tarkastuksen yhteydessä saadut tiedot", toimitettu 29 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(57) Taloudellisen tilanteen heikkenemistä edistivät ulkoiset tekijät, kuten dollarin arvon aleneminen (telakan tulot) ja zlotyn arvon nousu (telakan kustannukset), teräksen hinnan nousu ja laivanrakennuksen rahoituksen vaikeutuminen SSPH:n konkurssiin julistamisen jälkeen. Sisäisten syiden osalta on todettu, että telakan tuotantoresurssit olivat erittäin huonossa kunnossa ja vaativat kipeästi modernisointia. Vuodesta 2006 lähtien telakalla on ollut suuria työvoimaan liittyviä ongelmia: poissaoloja on paljon, työntekijöiden vaihtuvuus on suuri ja ammattitaitoisia työntekijöitä siirtyy parempien ansioiden perässä muille telakoille, erityisesti Saksaan ja Norjaan.

### 2.2 *PÄÄTÖS ALOITTAA EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETTU MENETTELY*

(58) Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessään komissio katsoi alustavasti, että sille liittymissopimuksen liitteessä IV olevan 3 kohdan nojalla ilmoitetut toimenpiteet ovat uutta tukea, koska niitä ei ollut myönnetty ennen liittymistä. Toimenpiteet on lueteltu kyseisen päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa.

(59) Komissio myös päätti, että tietyt muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteessä olevassa A kohdassa luetellut toimenpiteet oli toteutettu Szczecinin telakan hyväksi jo ennen 1 päivää toukokuuta 2004 ja ettei niitä ole sovellettu liittymisen jälkeen liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla, minkä vuoksi niitä ei tarkastella EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn yhteydessä. Kyseisiä toimenpiteitä ei sen vuoksi käsitellä tässä päätöksessä. Ne on kuitenkin otettava huomioon, kun arvioidaan liittymisen jälkeen myönnettyjen toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

(60) Yhteenvetona voidaan todeta, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä B luetelluista toimenpiteistä ei komission näkemyksen mukaan ollut tehty oikeudellisesti sitovaa päätöstä ennen liittymistä, vaikka se myöntääkin, että tällaisen päätöksen valmistelu oli jo aloitettu.

(61) Ensimmäinen näistä toimenpiteistä oli ARP:n toteuttama telakan pääomapohjan vahvistaminen. Vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman mukaan telakan pääomaa oli tarkoitus korottaa 241 752 900 zlotylla, mutta tästä määrästä vain osa (180 000 000 zlotya) toteutettiin ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin. ARP ei pystynyt toteuttamaan 241 752 000 zlotyn pääomankorotusta kokonaisuudessaan budjettisyistä. Puolan viranomaisten mukaan päätös pääomankorotuksen jäljelle jääneen osuuden (61 752 621 zlotya) toteuttamisesta tehtiin 21 päivänä joulukuuta 2004.

(62) Toinen ja kolmas tukitoimenpide muodostuivat ARP:n myöntämistä suoritusvakuuksista (kumpikin vastasi 1 935 000 zlotyn tukea). Vakuudet liittyivät aluksiin, joiden rakentamisesta oli tehty sopimukset vuonna 2002. Seuraaville aluksille oli tarkoitus myöntää vakuudet heti kun aiemmat alukset olisi toimitettu. Esimerkiksi aluksille nro 7 ja 8 olisi myönnetty vakuudet sen jälkeen kun alukset nro 4 ja 5 olisi toimitettu (vuonna 2005).

(63) Viimeiset tukitoimenpiteet, joita saatavilla olevien tietojen mukaan ei myönnetty ennen liittymistä, olivat Szczecinin kaupungin Szczecinin telakalle myöntämät kiinteistöveron mitätöinnit ja lykkäykset. Toimenpiteiden yhteenlaskettu arvo oli 12 500 000 zlotya. Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella ([1]) telakalle ei ole myönnetty tällaisia toimenpiteitä tähän päivään mennessä.

(64) Komissio päätti aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn jäljempänä esitettävistä syistä, joiden perusteella se suhtautui epäilevästi rakenneuudistustuen soveltuvuuteen yhteismarkkinoille.

([1]) Kirje 9.1.2008.

(65) Komissio suhtautui epäilevästi ensinnäkin siihen, oliko Szczecinin telakka oikeutettu saamaan rakenneuudistustukea. Yritys oli ilmeisesti perustettu, jotta se voisi ottaa hoitaakseen konkurssiin julistetun edeltäjänsä toiminnan, mutta se ei kuitenkaan ottanut vastuulleen edeltäjänsä velkoja. Tämän vuoksi komissio katsoi, että Szczecinin telakka oli ns. uusi yritys sovellettavissa yhteisön suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä.

(66) Toiseksi komissio suhtautui epäilevästi siihen, voitaisiinko Szczecinin telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuus palauttaa jo toteutettujen ja edelleen vireillä olevien rakenneuudistustoimien avulla. Telakan aloittaman rakenneuudistuksen avulla pyrittiin lähinnä turvaamaan tuotannon jatkuminen vähentämällä yrityksen velkoja ja parantamalla sen maksuvalmiutta. Varsinaisten rakenneuudistustoimien väitettyihin kustannuksiin sisältyi tuotantoresurssien hankinta SSPH:n ja SS:n konkurssipesän hoitajalta. Komissio totesi, että tuotannon suunniteltu taso on vielä rakenneuudistuskauden jälkeenkin suhteellisen alhainen kilpaileviin eurooppalaisiin telakoihin verrattuna.

(67) Kolmanneksi komissio suhtautui saamiensa tietojen perusteella epäilevästi siihen, toteuttaisiko telakka riittävät vastasuoritteet, koska käytännössä telakan tuotantokapasiteettia ei supistettu.

(68) Neljänneksi komissio suhtautui epäilevästi siihen, voitaisiinko kaikki väitetyt rakenneuudistuskustannukset, esimerkiksi tuotanto-omaisuuden hankintakustannukset, hyväksyä varsinaiseen rakenneuudistukseen liittyviksi.

(69) Komissio suhtautui epäilevästi myös siihen, oliko tuensaajan oma panos eli sen omista varoista ja ulkoisista rahoituslähteistä markkinaehdoin saaduista varoista muodostuva osuus rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisesta riittävä. Komissio epäili erityisesti, voitaisiinko kertyneen voiton käyttöä pitää omana rahoitusosuutena. Lisäksi komissio huomautti, että 78 prosenttia väitetystä omasta rahoitusosuudesta muodostui laivanvarustajien etumaksuista, joilla oli Puolan vientiluottolaitoksen KUKEn myöntämä takaus. Ottaen huomioon, että Szczecinin telakka on taloudellisissa vaikeuksissa oleva yritys, komissio suhtautui epäilevästi siihen, perustuiko takauksista peritty takausmaksu todellisiin riskeihin ja olivatko KUKEn vaatimat takeet riittävät, eli oliko esitetty oma rahoitusosuus todella vapaa valtiontuesta.

### 2.3 *ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET*

#### 2.3.1 PUOLAN VIRANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(70) Kun komissio oli julkaissut muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksensä, Puolan viranomaiset toimittivat sitä koskevat huomautuksensa. Tuensaaja ei esittänyt omia huomautuksia, vaan yhtyi Puolan hallituksen kantaan.

(71) Puolan viranomaiset nostivat esiin useita ongelmakohtia. Tärkein kiistakysymys koski sen määrittämistä, oliko tietyt tukitoimenpiteet toteutettu ennen kuin Puola liittyi Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004 ja oliko niiden soveltaminen lopetettu liittymisen jälkeen. Komissiolla ei ole toimivaltaa tarkastella tällaisia toimenpiteitä, vaan se voi arvioida ainoastaan toimenpiteitä, joita ei ole myönnetty ennen liittymistä, joko ilmoitettuna tai säntöjenvastaisena tukena EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

(72) Puolan viranomaiset eivät olleet komission kanssa samaa mieltä siitä, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainitut toimenpiteet olisivat uutta tukea. Puolan viranomaiset vakuuttivat, että kaikki kyseisessä taulukossa mainitut toimenpiteet oli myönnetty ennen Puolan liittymistä Euroopan unioniin ja että Szczecinin telakalle ei ollut tarkoitus myöntää eikä sille ollut myönnetty uutta tukea.

**Pääomankorotus (muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä oleva B kohta, toimenpide 61)**

(73) Puolan viranomaiset toteavat ensinnäkin, että Szczecinin telakalla oli oikeutetut edellytykset olettaa, että vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman mukainen tuki oli valtiontukisäännösten mukaista. Puolan viranomaiset perustavat väitteensä erityisesti asiakirjoihin ”Puolan telakkateollisuuden tilanne, ehdotuksia toimintalinjoiksi ja alan tukimekanismeiksi” (Sytuacja w polskim przemyśle stoczniowym, proponowane kierunki działań i mechanizmy wspierania tego sektora, ministerineuvosto hyväksynyt 16 päivänä heinäkuuta 2002) ja ”Valtion myöntämiä takauksia koskeva keskipitkän aikavälin strategia vuoteen 2010 saakka” (Średniookresowa strategia udzielania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa do 2010 roku, ministerineuvosto hyväksynyt 10 päivänä kesäkuuta 2003). Puolan viranomaiset toteavat, että nämä ja muut vastaavat keskus-, alue- ja kuntaviranomaisten toimet olivat osa laajaa telakkateollisuuden pelastamisohjelmaa.

(74) Toiseksi Puolan viranomaiset huomauttavat, että vaatiessaan ”oikeudellisesti sitovan asiakirjan” esittämistä komissio soveltaa yhteisön oikeuden mukaisia kriteerejä ennen liittymistä tapahtuneisiin tosiseikkoihin ja kansalliseen oikeuteen. Puolan viranomaiset vakuuttavat, että ennen liittymistä sovellettiin Puolan valtiontukilainsäädäntöä, jossa ”ei edellytetä muodollisen tukipäätöksen osoittamista tuensaajalle missään menettelyn vaiheessa”. Puolan lainsäädännössä edellytetään ainoastaan, että kilpailuja kuluttajansuojaviraston (Urzęd Ochrony Konkurencji i Konsumentów) pääjohtaja vahvistaa rakenneuudistussuunnitelman ja siinä määritellyt tukitoimenpiteet, ja näin onkin tapahtunut. Puolan viranomaisten mukaan ”ei voida kiistää, että kaikista lopullisesti vahvistettuun rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyvistä toimenpiteistä on sovittu Szczecinin telakan ja tuen myöntäneen elimen kesken”. Lisäksi Puolan viranomaiset huomauttavat, että yhteisön oikeuden säännöksiä ei pidä soveltaa tosiseikkoihin, jotka ovat tapahtuneet ennen kuin Puola liittyi EU:hun, ja että komission muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä mainitsema asia *Fleuren* [1] poikkeaa perusteiltaan tässä käsiteltävästä asiasta.

(75) Kolmanneksi Puolan viranomaiset katsovat, että rakenneuudistussuunnitelman hyväksymistä Szczecinin telakan hallintoneuvostossa olisi pidettävä tuen myöntämispäätöksenä. Komissio on epäillyt, onko hallintoneuvostolla valtuudet tehdä päätöksiä, joiden seuraukset sitovat osakkaita. Vastauksena tähän Puolan viranomaiset toteavat, että hallintoneuvosto edustaa osakkaiden etuja, koska se on niiden valitsema. Hallintoneuvoston jäsenet toimivat osakkaiden (ARP ja valtiokonttori) suositusten mukaisesti, ja ARP:n ja valtiokonttorin sitoumus tuen myöntämiseen perustui heidän toimiinsa.

(76) Neljänneksi Puolan viranomaiset toteavat, että vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman hyväksyminen ARP:n telakkateollisuuden yksikön toimesta vahvisti entisestään telakan oikeutettuja odotuksia, koska kaikki kyseisen yksikön jäsenet ovat ARP:n edustajia telakan hallintoneuvostossa. Puolan viranomaiset myös vahvistavat, että todelliset päätökset tehtiin hallintoneuvostossa ja ARP:n osakkeenomistajien kokouksessa.

(77) Lopuksi Puolan viranomaiset huomauttavat, että tuki myönnettiin ennen liittymistä, koska valtion sitoutuminen oli määritelty vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmassa ja oli siten tiedossa ennen liittymistä.

**Takaukset (muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä oleva B kohta, toimenpiteet 62 ja 63)**

(78) Puolan viranomaiset muistuttavat soveltavansa menetelmää, jonka mukaan uusi vakuus myönnetään, kun entisen voimassaolo lakkaa, ja väittävät sen perusteella, että tämä järjestelmä ja siten kaikki siihen sisältyvät vakuudet vahvistettiin hallintoneuvostossa osana vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmaa. Puolan viranomaiset vetoavat kriteeriin, jonka mukaan ratkaisevaa on se, onko vakuutta sovellettu liittymisen jälkeen vai ei, ja katsovat, että tuen myöntämisajankohta on määriteltävä nimenomaan näiden kriteerien perusteella.

(79) Puolan viranomaiset eivät kommentoi komission väitettä, jonka mukaan ARP ei toteuttanut kahden kiistanalaisen vakuuden suhteen samoja menettelytoimenpiteitä kuin aiemmin myönnettyjen vakuuksien suhteen. Puolan viranomaiset eivät kiistä komission tulkintaa, jonka mukaan vuonna 2002 tehdyt laivanrakennussopimukset sisältävät lausekkeen, jonka nojalla ostaja voi irtisanoa sopimuksen yksipuolisesti, jos telakka ei pysty esittämään suoritusvakuutta tiettyyn määräaikaan mennessä.

**Maksujen mitätöinnit ja lykkäykset (muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä oleva B kohta, toimenpiteet 64–68)**

(80) Puolan viranomaiset toteavat, että näihin toimenpiteisiin liittyvien valtion taloudellisten velvoitteiden tarkka määrä oli tiedossa ennen kuin Puola liittyi EU:hun. Puolan viranomaiset vahvistavat, että tuen myöntävä elin ei voinut tehdä lykkäyksistä ja mitätöinneistä lopullista päätöstä etukäteen.

[1] Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asia T-109/01, *Fleuren Compost v. komissio*, tuomio 14.1.2004.

**Tukikelpoisuus**

(81) Komissio on epäillyt, onko telakka oikeutettu saamaan rakenneuudistustukea, koska se on perustettu telakkatoimintaa Szczecinissä harjoittaneen aiemman yrityksen konkurssiin julistamisen jälkeen. Puolan viranomaiset vakuuttavat, että tuensaaja oli olemassa ja harjoitti laivanrakennustoimintaa toisella nimellä (ASS) ennen kuin aiempi yritys julistettiin konkurssiin.

**Päätöksen muut kohdat**

(82) Puolan viranomaiset esittivät huomautuksia myös muista komission päätöksen kohdista. Puolan viranomaiset toteavat erityisesti, että rakenneuudistus vaikutti Szczecinin telakalla moniin eri toimintoihin ja että sen tarkoituksena oli parantaa telakan tuottavuutta merkittävästi. Telakka alkoi noudattaa keskitetympää strategiaa, toteutti työvoiman uudelleenjärjestelyn, lisäsi tuottavuutta, otti käyttöön tehokkaamman hallintojärjestelmän ja paransi taloudellista tilannettaan. Telakan odotettiin saavuttavan voittoa vuonna 2005.

(83) Puolan viranomaiset vakuuttavat myös, että riittävät vastasuoritteet oli toteutettu, koska Szczecinin telakka hankki SSPH:lle kuuluneista tonteista ja varusteista vain ne, jotka liittyvät suoraan telakan laivanrakennuskapasiteettiin.

(84) Puolan viranomaisten mielestä myös ehdotettu oma rahoitusosuus on riittävä. Etenkään tulevia voittoja, jotka telakka aikoo käyttää rakenneuudistuksen kustannusten rahoittamiseen, ei voida pitää valtion varoina, vaan ne kuuluvat omaan rahoitusosuuteen. Puolan viranomaiset vaativat, että myös Puolan vientiluottolaitoksen KUKEn takaamia etumaksuja, joilla telakan toiminta rahoitetaan, on pidettävä omana rahoitusosuutena. Puolan viranomaiset kuvailevat, minkä edellytysten nojalla KUKE oli myöntänyt takaukset (takausmaksu ja vaadittujen vakuuksien tyyppi) ja korostivat, että KUKE ei ollut joutunut maksamaan laivanvarustajille mitään näiden takausten perusteella.

(85) Puolan viranomaiset huomauttavat, että rakenneuudistustoimenpiteiden hyväksyminen paransi telakan taloudellista tilannetta, minkä ansiosta se pystyi osoittamaan olevansa elinkelpoinen.

2.3.2 ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET

(86) Puolan telakkatyönantajien liitto Forum Okrętowe selosti telakan ongelmien taustaa ja ilmoitti olevansa sitä mieltä, että telakka oli pystynyt jatkamaan toimintaansa ainoastaan rakenneuudistussuunnitelman tehokkaan täytäntöönpanon ja rakenneuudistukseen myönnetyn valtiontuen ansiosta.

(87) Towimor S.A -niminen yritys, joka toimittaa Szczecinin telakalle laivanostureita sekä ankkurointi- ja kiinnityslaitteita, ilmoitti, että telakan tuotantokapasiteetti oli palautunut ja että se oli selviytynyt vuosien 2002–2004 kriisistä yksinomaan sen ansiosta, että ARP oli ryhtynyt johtamaan rakenneuudistuksen toteuttamista. Yritys korosti, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttaminen etenee suotuisasti ja että tapahtuneet parannukset ovat pitkäaikaisia.

(88) Lubmor Sp. z o.o. -niminen yritys, joka toimittaa Szczecinin telakalle sisustuselementtejä, korosti telakan merkitystä oman ja telakan muiden yhteistyökumppanien toiminnan kannalta.

(89) Toinen tavarantoimittaja, pääasiassa alusten moottoreita valmistava H. Cegielski, korosti, että Szczecinin telakan tuloksellinen rakenneuudistus pelasti koko telakkateollisuuden vuosina 2002–2004, ja että telakan taloudellisten tulosten järjestelmällinen paraneminen osoittaa, että rakenneuudistustoimenpiteet johtavat tulosten paranemiseen pitkällä aikavälillä.

(90) Szczecinin telakan asiakas Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V. korosti telakan laajaa asiantuntemusta ja kokemusta telakkatoiminnan eri aloilta sekä sen rakentamien alusten laatua. Tämä laivanvarustaja kertoi rakennuttaneensa Szczecinin telakalla kahdeksan monikäyttöalusta, joilla oli korkeat tekniset ja laatuvaatimukset. Se ilmoitti toivovansa, että komissio hyväksyy telakalle myönnetyn tuen. Eräät muutkin telakan asiakkaat, muun muassa Peter Dohle Schiffahrts-KG ja Odfjell, ilmaisivat vastaavia mielipiteitä.

(91) Ammattiliitto Solidarność korosti telakan merkitystä koko alueen työllisyyden ja taloudellisen tilanteen kannalta. Ammattiliitto ilmoitti toivovansa, että komissio lopettaa muodollisen tutkintamenettelyn välittömästi ja hyväksyy telakalle myönnetyn tuen.

(92) Szczecinin kaupunginjohtaja korosti telakan merkitystä Szczecinin alueelle ja vakuutti, että eräistä viivästyksistä huolimatta rakenneuudistus tuotti toivottuja tuloksia ja että telakka pystyy pitkällä aikavälillä kilpailemaan markkinoilla muiden telakoiden kanssa.

(93) Szczecinin ja Länsi-Pommerin kehittämistä edistävä työnantajien yhdistys Business Club Szczecin ilmoitti niin ikään tukevansa Szczecinin telakan rakenneuudistusta. Yhdistys kuvaili vaikeuksia, joita alueella aiheutui SSPH:n konkurssin vuoksi vuonna 2002, ja vakuutti, että Puolan viranomaisten telakalle myöntämä tuki oli luonut edellytykset selvitä kriisistä.

2.4 *TILANTEEN KEHITTYMINEN MUODOLLISEN TUTKINTAMENETTELYN ALOITTAMISESTA TEHDYN KOMISSION PÄÄTÖKSEN JULKAISEMISEN JÄLKEEN*

(94) Seuraavassa esitetään yhteenveto komission tutkintamenettelystä ja siihen liittyvistä tapahtumista.

(95) Puolan viranomaiset esittivät syksyllä 2005 vastauksena muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyyn komission päätökseen kaksi eri argumenttia: ensinnäkin ne asettivat kyseenalaiseksi komission toimivallan tarkastella päätöksessä mainittuja uusia tukitoimenpiteitä, ja toiseksi ne väittivät, että vaikka kyseiset toimenpiteet olisivatkin uutta tukea, ne voitaisiin katsoa yhteismarkkinoille soveltuviksi rakenneuudistustukena.

(96) Tuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille koskevan väitteensä tueksi Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman. Komissio tutustui vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmaan ja pyysi apuun ulkopuolisen konsultin. Komissio totesi, että vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelma ei täytä mitään niistä sovellettavien suuntaviivojen mukaisista edellytyksistä, joiden perusteella rakenneuudistustuki voidaan hyväksyä.

(97) Joulukuussa 2005 komissio sai tietää julkisista lähteistä [1], että oli perustettu KPS, valtion omistama pääomayhtymä, jonka avulla Puolan kolme suurinta telakkaa (Gdynian, Gdanskin ja Szczecinin telakat) oli tarkoitus yhdistää yhdeksi yritykseksi, jäljempänä 'yhdistämissuunnitelma'. KPS:n päätehtävänä oli huolehtia näiden telakoiden tuotantotoiminnan rahoittamisesta. Puolan viranomaiset eivät ole ilmoittaneet tästä yhdistämissuunnitelmasta komissiolle missään menettelyn vaiheessa – eivät ennen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemistä eivätkä myöskään sen jälkeen.

(98) Komission pyynnöstä Puolan viranomaiset täsmensivät vuoden 2006 alussa, että yhdistämissuunnitelmaa oli todella harkittu, mutta että siitä oli sittemmin luovuttu, ja että lähiaikoina oli tarkoitus hyväksyä Puolan telakkateollisuuden uusi rakenneuudistusstrategia. Puolan viranomaiset selittivät, että KPS:n tehtävänä oli huolehtia Puolan telakoiden operatiivisen toiminnan rahoituksesta, lähinnä lyhytaikaisten lainojen avulla.

(99) Puolan viranomaisten ja komission yksiköiden tapaamisessa 22 päivänä helmikuuta 2006 komissio ilmoitti Puolan viranomaisille, ettei se pysty saamiensa tietojen perusteella arvioimaan, riittääkö vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelma palauttamaan telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden. Komissio korosti, että vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelma oli pikemminkin käynnistyssuunnitelma, sillä se muodostui pääasiallisesti toimenpiteistä, joiden tarkoituksena oli toiminnan käynnistäminen uudelleen SSPH:n konkurssiin julistamisen jälkeen, eikä niinkään rakenneuudistussuunnitelma, jonka avulla varmistettaisiin telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautuminen. Etenkin suunnitellut investoinnit olivat telakan laitteiden ja järjestelmien huonoon kuntoon nähden riittämättömiä. Puolan viranomaiset ja telakan edustajat vakuuttivat, että telakan elinkelpoisuus oli jo palautunut. Puolan viranomaiset kuitenkin myönsivät, että telakan modernisointi todella edellyttää huomattavia investointeja, joiden arvo on vähintään 200 miljoonaa zlotya, ja että se tämän vuoksi myytäisiin yksityiselle sijoittajalle vuonna 2008 tai 2009. Tapaamisen yhteydessä Puolan viranomaiset vahvistivat, että komissiolle toimitettaisiin uusi rakenneuudistussuunnitelma tai vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelman päivitetty versio.

(100) Tapaamisen jälkeen Puolan viranomaiset lupasivat [2] toimittaa komissiolle Szczecinin telakan päivitetyn rakenneuudistussuunnitelman 22 päivään toukokuuta 2006 mennessä.

(101) Komissio vastaanotti 26 päivänä kesäkuuta 2006 alustavan luonnoksen Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelmasta vuosiksi 2006–2011 (Plan rozwoju Stoczni Szczecińska Nowa Sp. z o.o. na lata 2006–2011). Suunnitelma oli laadittu konsulttitoimisto Deloitte Advisoryn avustuksella.

(102) Komissio ilmoitti 13 päivänä kesäkuuta 2006 tehdyn tarkastuskäynnin yhteydessä ja 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyssä kirjeessä suhtautuvansa tähän alustavaan luonnokseen erittäin epäilevästi, koska se ei vaikuttanut riittävän kauaskantoiselta, jotta telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuus pysyttäisiin palauttamaan sen avulla. Komissio korosti, että huomattava osuus rakenneuudistuksesta on rahoitettava omin varoin, joihin ei sisälly valtiontukea (mitä esitetyssä suunnitelmaluonnoksessa ei otettu huomioon), ja että tämän lisäksi on toteutettava merkittäviä vastasuoritteita. Komissio huomautti, että telakka oli edelleen riippuvainen valtionlaitoksen eli KUKEn myöntämistä takauksista, ja varoitti sekä telakkaa että Puolan viranomaisia siitä, että kyseiset takaukset ovat valtiontukea. Komissio kehotti Puolan viranomaisia tarkistamaan rakenneuudistussuunnitelmaa ja toimittamaan sen täydellisen version elokuun 2006 loppuun mennessä.

(103) Puolan viranomaiset toimittivat vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman lopulta kaksi kuukautta myöhässä syyskuussa 2006, mutta edellä mainituista varoituksista huolimatta se ei poikennut merkittävästi alustavasta suunnitelmasta. Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman suurimmat puutteet käydään läpi jäljempänä.

(104) Syyskuussa 2006 Puolan viranomaiset ilmoittivat, että Szczecinin telakan osakkaiden yleiskokous oli 31 päivänä elokuuta 2006 päättänyt korottaa telakan pääomaa 95 miljoonalla zlotylla ja valmistella 15 päivään lokakuuta 2006 mennessä tarjouksen potentiaalisille sijoittajille, jotka olisivat kiinnostuneet ostamaan näitä uusia osakkeita. Joulukuun 31 päivään 2006 mennessä vain kaksi yritystä ilmoitti olevansa kiinnostunut Szczecinin telakan osakkeista: puolalainen teräksentoimittaja Złomrex ja teräksentuottaja ISD Polska, ukrainalaisen Donbasin tytäryhtiö.

[1] Pöytäkirja Puolan ministerineuvoston istunnoista 25.1.2005 ja 5.10.2005, julkaistu ministerineuvoston internetsivustolla.

[2] Kirje 13.3.2006.

(105) Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille 7 päivänä joulukuuta 2006 pidetyssä kokouksessa (ja 29 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä), että vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma ei täytä mitään sovellettavissa suuntaviivoissa vahvistetuista edellytyksistä, joiden perusteella rakenneuudistustuki voidaan hyväksyä. Kyseisessä kokouksessa Puolan viranomaiset sitoutuivat yksityistämään telakan, koska näin voitaisiin parantaa sen mahdollisuuksia palauttaa elinkelpoisuutensa ja hankkia rakenneuudistusta varten riittävä oma rahoitusosuus. Puolan viranomaiset vahvistivat sittemmin 5 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä sitoumuksensa, jonka mukaan telakka yksityistettäisiin 30 päivään kesäkuuta 2007 mennessä. Yksityistämistä koskevien asiakirjojen laatimisen yhteydessä Puolan viranomaiset pyysivät komissiota ilmoittamaan, mitä vastasuoritteita Szczecinin telakan olisi toteutettava, jotta niistä voitaisiin ilmoittaa potentiaalisille sijoittajille.

(106) Komissaari Neelie Kroes ja ministeri Piotr Woźniak tekivät joulukuussa 2006 sopimuksen, jonka pohjalta komissio aloitti Puolan viranomaisten ja Szczecinin telakan kanssa intensiiviset neuvottelut tarvittavien vastasuoritteiden määrittämiseksi. Puolan viranomaiset toimittivat ehdotuksensa Szczecinin telakan vastasuoritteiksi ja sitoutuivat sulkemaan Wulkan 1 -rakennusalustan sen jälkeen kun jo allekirjoitetut laivanrakennussopimukset olisi täytetty eli maaliskuussa 2010.

(107) Komissio pyysi Szczecinin telakalta erilaisia tietoja. Lopulta komission yksiköt ilmoittivat Puolan viranomaisille 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, että ne voisivat alustavasti katsoa Wulkan 1 -rakennusalustan sulkemisen riittäväksi vastasuoritteeksi sillä ehdolla, että se muutettaisiin peruuttamattomasti laivanrakennukseen kelpaamattomaksi eli että sitä ei voitaisi käyttää alusten kokoamiseen eikä vesillelaskuun. Rakennusalusta olisi suljettava 1 päivästä kesäkuuta 2009 alkaen tai aiemmin, jos viimeinen sillä rakennettava alus, 587-IV/09, valmistuisi aikaisemmin. Lisäksi Wulkan 1 olisi varattava vuoden 2009 aikana yksinomaan aluksen 587-IV/09 kokoamiseen. Tämän komission päätelmän perustelut esitetään jäljempänä. Puolan viranomaiset vahvistivat aikovansa toteuttaa komission kirjeessä määritellyt tuotantokapasiteetin rajoitukset.

(108) Helmikuussa 2007 Szczecinin telakan johto lähetti telakan enemmistöosakkuutta koskevan ostotarjouksen 57 potentiaaliselle sijoittajalle. Tuolloin telakka oli jo muutamien kuukausien ajan käynyt Złomrexin kanssa neuvotteluja, joiden perusteella ei lopulta tehty mitään päätöksiä.

(109) Syksyllä 2007 aloitettiin uusi yksityistämishanke. Komissiolta pyydettiin telakan esitettä koskevia huomautuksia elo- ja syyskuussa 2007. Syyskuussa KPS:n ja ARP:n yksityistämisasiantuntija lähetti tarjouspyynnön 221 potentiaaliselle sijoittajalle.

(110) Kuusi potentiaalista sijoittajaa ilmoitti olevansa kiinnostunut hankkimaan telakan osakkeita ja pyysi saada sen esitteen. Määräaikaa, johon mennessä potentiaalisten sijoittajien oli tehtävä tarjouksensa, jatkettiin muutaman kerran.

(111) Todettuaan yksityistämisprosessin viivästyneen komissio kehotti 3 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä Puolan viranomaisia saattamaan yksityistämisen päätökseen viipymättä. Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 23 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, että yksityistämistä ei voida saattaa päätökseen vuoden 2007 loppuun mennessä, kuten alun perin oli suunniteltu. Sen sijaan Puolan viranomaiset lupasivat aloittaa neuvottelut valikoitujen sijoittajien kanssa tammikuussa 2008. Komissio ilmoitti 30 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä olevansa edelleen huolissaan viivästyksestä ja ilmoitti selkeästi odottavansa, että Szczecinin telakan uusi johto toimittaa uuden rakenneuudistussuunnitelman alustavan luonnoksen helmikuun 2008 loppuun mennessä. Komissio toisti tämän kehotuksen useaan kertaan. Komissio vaati useaan otteeseen, että yksityistämisen aikataulua on noudatettava tiukasti.

(112) Kun due diligence -tarkastus oli tehty, ainoa Szczecinin telakan ostamisesta kiinnostunut sijoittaja, Amber-niminen yritys, esitti 20 päivänä joulukuuta 2007 ehdollisen sitovan tarjouksen, joka toimitettiin arvioitavaksi KPS:n ja ARP:n yksityistämisasiantuntijalle.

(113) Amberille myönnettiin 20 päivänä maaliskuuta 2008 neuvotteluja koskeva yksinoikeus, jota jatkettiin useaan otteeseen, kunnes sen voimassaolo lopulta päättyi 12 päivänä toukokuuta 2008.

(114) Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle 29 päivänä helmikuuta 2008 Amberin laatiman Szczecinin telakan alustavan rakenneuudistussuunnitelman. [1] Amber toimitti päivitetyn talousennusteen 9 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä sähköpostiviestillä. Komissio esitti luonnosta koskevia huomautuksia suullisesti komission yksiköiden, Puolan viranomaisten, telakan ja Amberin edustajien välisessä kokouksessa, joka pidettiin Varsovassa 10 päivänä huhtikuuta 2008, ja kirjallisia huomautuksia 21 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(115) Puolan viranomaisten kanssa 12 päivänä toukokuuta 2008 pidetyssä kokouksessa Amber ilmoitti vetäytyvänsä Szczecinin telakan yksityistämishankkeesta. Puolan viranomaiset ilmoittivat tästä muutoksesta komissiolle vielä samana päivänä. Valtiokonttorille antamassaan selvityksessä Amber ilmoitti vetäytymisensä johtuvan pääasiallisesti siitä, että se oli due diligence -tarkastuksen perusteellisen tarkastelun yhteydessä todennut, ettei telakka voi tuottaa voittoa edes rakenneuudistustoimien toteuttamisen ja niihin liittyvien mittavien investointien jälkeen. Koska Amber oli ainoa tarjoaja, sen vetäytyminen merkitsi vuonna 2007 aloitetun yksityistämishankkeen päättymistä.

[1] *"Alustava luonnos Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi sekä vuosiksi 2008–2012 laadittu Szczecinin telakan liiketoimintasuunnitelma, jossa otetaan huomioon telakalla suoritetun due diligence -tarkastuksen yhteydessä saadut tiedot" ja "Lisäselvityksiä, luonnos rakenneuudistussuunnitelmaksi ja Szczecinin telakan ostoon liittyvät Amberin sitoumukset"* (29.2.2008).

(116) Puola ilmoitti komissiolle 26 päivänä toukokuuta 2008, että yksityistäminen oli käynnistetty uudelleen. Myöhemmissä päiväraporteissaan Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle toteuttamistaan toimista, joiden tarkoituksena oli löytää Szczecinin telakalle ostaja. Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle kirjeitä, joissa potentiaaliset sijoittajat tiedustelivat yksityistämishankkeen jatkumisesta ja pyysivät saada telakan esitteen sitten kun se valmistuisi.

(117) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 13 päivänä kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessa, että useat yritykset aikoivat toimittaa komissiolle telakan rakenneuudistusta koskevat suunnitelmansa 26 päivään kesäkuuta 2008 mennessä. Tämän jälkeen komissio tapasi Puolan viranomaisten pyynnöstä ja niiden läsnäollessa kaksi potentiaalista sijoittajaa, jotka olivat ilmoittaneet olevansa kiinnostuneita ostamaan Szczecinin telakan. Nämä yritykset olivat norjalainen Ulstein ja puolalainen Mostostal Chojnice. Tapaamisissa molemmat yritykset esittelivät komissiolle rakenneuudistusstrategiansa.

(118) Tämän jälkeen Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle Mostostal Chojnicen laatiman, kesäkuulle 2008 päivätyn luonnoksen Szczecinin telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi vuosiksi 2008–2018 (Projekt programu restrukturyzacji Stoczni Szczecińskiej Nowa na lata 2008-2018 w trakcie opracowywania), jäljempänä 'kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma'. Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 7 päivänä heinäkuuta 2008, että Mostostal Chojnice ja Ulstein olivat allekirjoittaneet aiesopimuksen mahdollisesta yhteistyöstä siinä tapauksessa, että Mostostalista tulisi Szczecinin telakan omistaja. Aiesopimuksen mukana Puolan viranomaiset toimittivat komissiolle Mostostalin laatiman rakenneuudistussuunnitelman päivitetyn version.

(119) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 14 päivänä heinäkuuta 2008, että Szczecinin telakan yksityistämistä jatketaan, ja pyysivät potentiaalisille sijoittajille lisäaikaa rakenneuudistussuunnitelman viimeistelyyn. Puolan viranomaiset lupasivat esittää komissiolle täydellisen rakenneuudistussuunnitelman 12 päivään syyskuuta 2008 mennessä.

(120) Komissio hyväksyi lopullisen rakenneuudistussuunnitelman toimituspäivää koskevan ehdotuksen.

(121) Syyskuun 12 päivänä 2008 Puolan viranomaiset toimittivat lopullisen version Szczecinin uuden telakan rakenneuudistussuunnitelmasta vuosiksi 2008–2012 (Program restrukturyzacji dla Stoczni Szczecińskiej Nowa na 2008-2012), jäljempänä '12 päivänä syyskuuta 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma'.

(122) Ulstein ilmoitti komissiolle 22 päivänä syyskuuta 2008 vetäytyvänsä yksityistämishankkeesta. Tämän vuoksi komissio katsoi, että Ulsteinin ja Mostostalin yhteistyönä laadittu syyskuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma oli mitätön. Tästä huolimatta kyseistä suunnitelmaa kuvaillaan ja arvioidaan jäljempänä erityisesti sen vuoksi, että Mostostal ilmoitti 22 päivänä syyskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä aikovansa toteuttaa suunnitelman yksin.

(123) Mostostal ilmoitti komissiolle 30 päivänä syyskuuta 2008 pidetyssä tapaamisessa, että se suunnitteli edelleen tekevänsä yhteistyötä Ulsteinin kanssa Szczecinin telakan rakenneuudistuksen toteuttamiseksi. Mostostal esitti Ulsteinin kanssa tehdyn sopimusluonnoksen (jota ei ollut allekirjoitettu eikä edes parafoitu), jonka perusteella yritysten oli määrä luoda ensisijaisen tavarantoimittajan ja asiakkaan välinen suhde. Ulsteinin oli määrä siirtää Szczecinin telakalle alusten runkojen ja myöhemmin kokonaisten offshore-alusten rakentaminen markkinaehdoin Ulstein-yhtymän nimissä. Ulsteinin oli määrä jakaa Mostostalin kanssa osaamisensa ja kokemuksensa telakkatoiminnan alalla, niin ikään markkinaehdoin. Uudessa yhteistyösopimusluonnoksessa ei määrätä Ulsteinin taloudellisesta osallistumisesta 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyn rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseen.

### 2.5 *SYYSKUUN 2006 RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(124) Muutettu rakenneuudistussuunnitelma kattaa vuodet 2006–2011. Se on laadittu yhteistyössä konsulttitoimisto Deloitten kanssa, ja sen tarkoituksena on saattaa vuonna 2002 aloitettu rakenneuudistus päätökseen komissiolle lokakuussa 2005 esitetyn suunnitelman pohjalta, vaikka sen ei katsottukaan kykenevän palauttamaan yrityksen elinkelpoisuutta. Muutetun rakenneuudistussuunnitelman mukaan telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden pitäisi palautua vuonna 2009.

**Strategian muutos**

(125) Uuden rakenneuudistussuunnitelman keskeisiä ajatuksia on Szczecinin telakan tuotannon suuntaaminen huipputekniikkaa edustavien alusten rakentamiseen. Tämä perustuu seuraaviin näkökohtiin: suurempi lisäarvo, hintakilpailun kiristyminen vähemmän edistynyttä tekniikkaa edustavissa markkinasegmenteissä, Szczecinin telakan tekninen soveltumattomuus tuottaa suuria konttialuksia, joiden kysyntä nykyään kasvaa, sekä telakan osaaminen ja kokemus erityisesti ruostumattomasta duplex-teräksestä valmistettujen pitkälle erikoistuneiden kemikaalisäiliöalusten tuotannosta.

(126) Vaikka telakan nykyinen tilauskanta (toimitukset vuosina 2008–2009) muodostuu lähinnä konttialuksista (70 %), telakka valmistaa jo nyt huipputekniikkaa edustavia kemikaalisäiliöaluksia ja con-ro-aluksia (30 %). Suunnitelman mukaan telakka laajentaa tuotantoaan vuoteen 2010 mennessä kolmella markkinasegmentillä eli kemikaalisäiliöalusten, ro-ro-alusten (sisältää myös con-ro- ja ro-pax-alukset) ja huipputekniikkaa edustavien monikäyttöalusten segmentillä.

**Teollisuuden ja toiminnan rakenneuudistus**

(127) Uuden strategian täytäntöönpanon lisäksi on tarkoitus toteuttaa markkinointi- ja myyntikampanja sekä uudistaa telakan organisaatiota ja sen käyttämää teknologiaa. Suunniteltujen investointien ja aloitteiden kokonaiskustannuksiksi arvioidaan 203 900 000 zlotya. Investoinnit ja aloitteet on määrä toteuttaa vuosina 2006–2009.

(128) Työntekijöiden poissaolojen suureen määrään ja ammattitaitoisen työvoiman muualle siirtymiseen liittyvät ongelmat pyritään suunnitelman mukaan ratkaisemaan palkankorotuksilla. Niiden seurauksena vuoden 2011 keskipalkka olisi 28 prosenttia suurempi kuin vuonna 2006.

(129) Suunnitelman mukaan työvoimaa on tarkoitus vähentää edelleen 4 298 työntekijään vuonna 2011, mikä on noin 20 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2006 (5 322 työntekijää) tai yhteensä 53 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2001 (8 071 työntekijää). Suunnitelmasta ei kuitenkaan käy selvästi ilmi, toteutetaanko työvoiman vähentäminen irtisanomisten avulla vai siirtämällä työntekijöitä tytäryhtiöihin.

(130) Muut toimet, joiden avulla pyritään parantamaan ammattitaitoisten työntekijöiden motivaatiota, on määritelty hyvin yleisellä tasolla: uuden henkilöstöpolitiikan muotoilu, optimaalisen työntekijämäärän määrittäminen, nykyisen arviointijärjestelmän uudelleentarkastelu ja kannustinjärjestelmän luominen. Vastaavia hankkeita on suunnitteilla myös keskijohdon tarpeita varten.

(131) Suunnitelmaan sisältyy toimenpiteitä, joiden tavoitteena on rahoituspolitiikan optimointi. Esimerkiksi sopimuksiin on tarkoitus sisällyttää lausekkeita, joiden avulla voidaan vähentää raaka-aineiden hintojen ja valuuttakurssien vaihtelusta aiheutuvia riskejä (luonnollinen suojautuminen), ja pankkien kanssa pyritään neuvottelemaan pidempiaikaisia termiinisopimuksia. Ei kuitenkaan näytä siltä, että termiinisopimuksista käydyt neuvottelut yksityisten pankkien kanssa olisivat johtaneet toivottuun tulokseen.

**Tavoitearvot rakenneuudistusprosessin päättyessä ja talousennusteet**

(132) Ennusteen mukaan telakan tuotanto rakenneuudistuksen päättyessä vuonna 2011 on 211 682 tasattua bruttotonnia, kun se vuonna 2005 oli 213 044 tasattua bruttotonnia.

(133) Työvoiman väheneminen lisää työntekijäkohtaista tuottavuutta niin, että kun se vuonna 2003 oli 34 tasattua bruttotonnia työntekijää kohti, vuonna 2011 tuottavuus on 49,3 tasattua bruttotonnia työntekijää kohti. Vuonna 2003 tuottavuus oli työtunteina laskien 47 työtuntia per tasattu bruttotonni. Vuonna 2011 tuottavuuden arvioidaan olevan 34 työtuntia per tasattu bruttotonni.

(134) Suunnitelman mukaan sijoitetun pääoman tuotto kasvaa vuosina 2007–2011 keskimäärin 19 prosenttia vuodessa (kun palkankorotuksista aiheutuvia kustannuksia ei oteta huomioon), minkä väitetään vastaavan yksityisen sijoittajan odottamaa tuottoastetta. Jos palkkakustannukset otetaan huomioon, pääoman tuotto olisi 1,45 prosenttia vuodessa.

(135) Suunnitelmassa analysoidaan myös telakan alttiutta valuuttakurssien, työvoimakustannusten ja teräksen hinnan vaihteluille. Analyysissa on otettu huomioon seuraavat tekijät: zlotyn arvon nousu 5 ja 10 prosentilla rakenneuudistuksen aikana eli vuosina 2006–2011 (lähtötasona oletusarvo 3,26 PLN/USD), työvoimakustannusten kasvu 7,5 prosentilla vuodessa (lähtötason oletusarvo 5 prosenttia vuodessa) ja teräksen hinnan nousu 20 prosentilla.

**Juoksevan operatiivisen toiminnan rahoitus**

(136) Suunnitelman mukaan operatiivisen toiminnan nykyinen rahoitusmalli, joka muodostuu laivanvarustajilta saatavista ja KUKEn takaamista etumaksuista sekä valtion myöntämistä takauksista ja lainoista, korvataan mallilla, joka muodostuu laivanvarustajilta saatavista ja KUKEn takaamista etumaksuista ja markkinaehtoisista lainoista.

(137) Suunnitelmassa mainitaan rahoitus, joka muodostuu valtion myöntämistä lisätakauksista luotoille, joiden määrä on yhteensä 35 miljoonaa dollaria vuosina 2006–2007 ja 25 miljoonaa dollaria vuosina 2008–2009. Lisäksi siinä mainitaan KUKEn myöntämien takausten korvaaminen markkinaehtoisilla takauksilla ja markkinaehtoisten lainojen ottaminen. Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa mainitaan ainoastaan yksi toteutunut takaussopimus. Suunnitelman mukaan KUKEn takauksia olisi tarkoitus käyttää jatkossa keskimäärin 200 miljoonan dollarin arvosta vuodessa.

**Rakenneuudistuksen kustannukset**

(138) Suunnitelmassa arvioidaan rakenneuudistuksen kustannuksiksi 3,7 miljoonaa zlotya ja rakenneuudistuskauden operatiivisen toiminnan kustannuksiksi 11 120 miljoonaa zlotya. Kumpikin luku kattaa vuodet 2002–2009. Suunniteltujen aloitteiden ja investointien kustannuksiksi on arvioitu 203,9 miljoonaa zlotya. Talouden rakenneuudistus ilmoitetaan loppuun saatetuksi, lukuun ottamatta 20,7 miljoonan zlotyn suuruisen erän mitätöintiä.

**Oma rahoitusosuus ja muut rahoituslähteet**

(139) Rakenneuudistuksen kustannuksista 190 miljoonaa zlotya on tarkoitus rahoittaa ulkoisten rahoituslähteiden avulla; tästä 95 miljoonaa zlotya on tarkoitus saada telakan osakepääoman korotuksesta laskemalla liikkeeseen uusia osakkeita, jotka yksityinen sijoittaja ostaa. Päätös osakepääoman korottamisesta tehtiin osakkaiden ylimääräisessä kokouksessa. Syyskuussa 2006 uusia osakkeita merkittiin 95 miljoonan zlotyn arvosta, mikä on 21 prosenttia Szczecinin telakan osakkeista. Jäljelle jäävä osuus kuului edelleen valtion määräysvaltaan.

(140) Loput 95 miljoonaa zlotya oli tarkoitus saada pitkäaikaisesta investointilainasta niin ikään yksityisistä lähteistä. Vuosien 2006–2009 talousennusteen mukaan kaudella oli määrä toteuttaa sekä osakepääoman korotus että hankkia pitkäaikainen investointilaina.

(141) Lisäksi suunnitelmassa mainitaan omana rahoitusosuutena 165,9 miljoonaa zlotya toimitusluotoista, joita ei kuitenkaan määritellä tarkemmin.

(142) Suunnitelman mukaan telakan omana rahoitusosuutena on pidettävä myös yhteensä 628,7 miljoonan zlotyn lisäsuorituksia, jotka laivanvarustajien on määrä maksaa sopimusten uudelleenneuvottelemisen perusteella.

(143) Suunnitelman perusteella juoksevan operatiivisen toiminnan rahoittamiseen käytettäisiin myös markkinaehtoisia lainoja ja laivanvarustajilta saatavia etumaksuja, joilla ei ole KUKEn takausta ja joiden kokonaisarvo koko rakenneuudistuskauden aikana vuosina 2002–2009 olisi 3 200 miljoonaa zlotya.

(144) Suunnitelmassa oletetaan myös, että 399 miljoonan zlotyn tulevasta kassavirrasta osoitetaan tietty osa (14,5 miljoonaa zlotya) investointeihin ja osa operatiivisen toiminnan rahoittamiseen. Suunnitelmassa todetaan kuitenkin erikseen, että tätä ei voida pitää suuntaviivoissa tarkoitettuna omana rahoitusosuutena.

**Vastasuoritteet**

(145) Rakenneuudistussuunnitelman mukaan Szczecinin telakka on jo toteuttanut vastasuoritteet supistaessaan tuotantokapasiteettiaan siten, että se ei ottanut haltuunsa huomattavaa osaa SSPH:n omaisuudesta ja työntekijöistä yrityksen mentyä konkurssiin. SSPH:n vuotuinen enimmäiskapasiteetti oli tämän tulkinnan mukaan vuonna 2001 eli ennen konkurssin julistamista 345 600 tasattua bruttotonnia ja vuosina 1995–1999 322 000 tasattua bruttotonnia (vuosituotanto oli tuolla kaudella keskimäärin 244 000 tasattua bruttotonnia). Rakenneuudistussuunnitelman mukaan Szczecinin telakan tuotantokapasiteetti on nykyään 255 720 tasattua bruttotonnia. Tämän perusteella tuotantokapasiteetti on supistunut suunnitelman mukaan lähes 100 000 tasatulla bruttotonnilla.

2.6 *KESÄKUUN 2008 RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(146) Mostostal on Puolassa sijaitseva yritys, jonka osakkeista 100 prosenttia omistaa KEM-yhtymä. Yritys valmistaa erilaisia terästuotteita (siltoja, nostureita, rakennuksia jne.). Yritys oli aiemmin valtion omistuksessa, mutta se yksityistettiin vuonna 1992. Vuodesta 2003 se on kuulunut perheomistuksessa olevalle KEM-teollisuusyhtymälle. KEM harjoittaa metalliromun jalostusta ja kauppaa sekä mm. Mostostalin valmistamien metalliteollisuuden tuotteiden tukkumyyntiä. KEMin liikevaihto vuonna 2007 oli 700 miljoonaa zlotya (207 miljoonaa euroa), mistä 100 miljoonaa zlotya (30 miljoonaa euroa) oli peräisin Mostostalin tuotannosta.

(147) Keskeinen liiketoimintastrategia perustuu telakan toiminnan monipuolistamiseen teräsrakenteiden ja telakkatuotteiden suuntaan. Näin pyritään vähentämään telakan riippuvuutta telakkamarkkinoiden heilahteluista. Tuotannon rakenneuudistus on määrä toteuttaa kahdessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa eli vuoden 2009 alkuun mennessä telakka rakentaa valmiiksi nykyiseen tilauskantaan kuuluvat alukset ja aloittaa teräsrakenteiden tuotannon. Toisessa vaiheessa teräsrakenteiden tuotantoa laajennetaan, kunnes saavutetaan tavoitetaso eli 50 prosenttia telakan tuotantotehosta. Jäljelle jäävä osuus käytetään telakkatuotteiden tuotantoon.

(148) Telakkatuotannon osalta Mostostalin suunnitelmat perustuvat yhteistyöhön norjalaisen Ulsteinin telakan kanssa. Yritykset allekirjoittivat 7 päivänä heinäkuuta 2008 aiesopimuksen, jossa ne sopivat mahdollisen yhteistyösopimuksen neuvottelemisesta. Yhteistyö tarkoittaisi lähinnä siitä, että osa Szczecinin telakan tuotantokapasiteetista olisi Ulsteinin käytössä.

(149) Terästuotteiden tuotannon alalla Mostostal aikoo hyödyntää Szczecinin telakan tuotanto-omaisuutta laajentaakseen omaa tuotantoaan, minkä lisäksi se aikoo hyödyntää mahdollisuutta käyttää merikuljetuksia. Suunnitelmassa suhtaudutaan optimistisesti Puolan terästuotemarkkinoiden kehitykseen ja odotetaan erityisesti laaja-alaisia investointeja Puolan infrastruktuuriin. Telakkatoiminnan osalta suunnitelmaan sisältyy ro-pax-tyyppisten alusten ja monikäyttöalusten rakentaminen, ja siinä oletetaan, että näissä segmenteissä hintojen ”suuntaus on nouseva telakkamarkkinoiden kehityksestä riippumatta”.

(150) Suunnitelman mukaan on tarkoitus toteuttaa omaisuuserien uudelleenjärjestely luovuttamalla noin 30 prosenttia tuotantoalasta muuhun kuin perustoimintaan, esimerkiksi vuokraamalla se kolmansille. Yksi telakan rakennusalustoista, Wulkan 1, siirretään pois telakkatuotannosta muihin tarkoituksiin kuin alusten rakentamiseen tarkoitettujen teräsrakenteiden tuotantoon. Rakennusalustan sulkeminen esitetään suunnitelmassa vastasuoritteena.

(151) Suunnitelman mukaan vuosina 2008–2012 toteutetaan 264 miljoonan zlotyn investoinnit ja vuosina 2013–2018 vielä 90 miljoonan zlotyn lisäinvestoinnit. Suunnitelmassa esitetään luettelo investoinneista sekä arvio kertyvistä säästöistä työtunteina ja operatiivisina kustannuksina. Toisaalta suunnitelmassa todetaan myös, että telakka allekirjoitti 12 päivänä kesäkuuta 2008 ulkopuolisen konsultin kanssa sopimuksen telakan modernisointisuunnitelman laatimisesta ja siihen tarvittavien investointien arvioimisesta.

(152) Suunnitelman mukaan työvoima lisääntyy noin 14 prosentilla niin, että vuonna 2012 työntekijöitä on 5 010.

(153) Suunnitelmassa oletetaan, että telakkatuotanto rahoitetaan laivanvarustajilta saatavilla ennakkomaksuilla, jotka olisivat 80–90 prosenttia myyntihinnasta.

(154) Suunnitelman mukaan rakenneuudistuksen onnistuminen edellyttää, että telakka saa lisää valtiontukea. Suunnitelmassa mainitaan useita pääomankorotuksia sekä valtion tai sen omistamien julkisten laitosten myöntämien lainojen muuttaminen osakkeiksi; näiden toimenpiteiden arvo olisi yhteensä 588 miljoonaa zlotya. Määrään sisältyy ARP:n toteuttama 145 miljoonan zlotyn pääomankorotus, josta tehtiin päätös kesäkuussa 2008. Lisäksi suunnitelmassa mainitaan, että ARP voisi myöntää telakalle 32 miljoonan Yhdysvaltain dollarin (68 miljoonan zlotyn) lainan. Lisäksi suunnitelmassa mainitaan laivanvarustajien etumaksuihin liittyvien lisätakausten hankkiminen KUKElta 431 miljoonan zlotyn nimellisarvosta.

(155) Sijoittaja on ilmoittanut haluavansa toteuttaa 149,5 miljoonan zlotyn pääomankorotuksen, jolla rahoitettaisiin osa vuosien 2008–2012 investointiohjelmasta. Muu osa investointiohjelmasta on määrä rahoittaa telakan kassavirran avulla.

(156) Suunnitelmassa esitetään rakenneuudistuskaudelle 2008–2012 laaditut rahoitussuunnitelmat, joiden mukaan telakan elinkelpoisuus palautuisi vuodesta 2010 alkaen. Suunnitelmassa luetellaan yleisellä tasolla ja ilman perusteluja erilaisia oletuksia, joiden pohjalta rahoitussuunnitelmat on laadittu, mutta siinä ei kerrota, millaisen rahoitusmallin pohjalta näihin arvioihin on päädytty. Suunnitelman mukaan tavoitteena on, että oman pääoman tuotto olisi vuonna 2012 noin 26 prosenttia. Tämän näennäisen korkean tuottavuuden myönnetään kuitenkin johtuvan siitä, että oma pääoma pysyy aiempina vuosina kertyneiden tappioiden vuoksi alhaisena. Realistisempi käsitys asiasta saadaan, jos aiempien vuosien tappioita ei oteta huomioon. Silloin oman pääoman tuotto on 7,6 prosenttia vuonna 2011 ja 9,8 prosenttia vuonna 2012, mikä suunnitelman mukaan on suunnitellulle investoinnille kannattavuusrajalla oleva tuotto.

(157) Tase-ennusteiden perusteella käyttöomaisuuden arvon on määrä nousta vuoden 2008 noin 100 miljoonasta zlotysta noin 200 miljoonaan zlotyyn vuonna 2012.

### 2.7 *SYYSKUUN 12 PÄIVÄNÄ 2008 PÄIVÄTTY RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(158) Syyskuun 12 päivänä 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma perustuu samantapaisiin oletuksiin kuin kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma. Tärkein strateginen idea on tuotannon monipuolistaminen, ja rakenneuudistuksen onnistuminen on määrä varmistaa Mostostalin ja Ulsteinin yhteistyön avulla siten, että yritykset yhdistävät kokemuksensa teräksentuotannon ja telakkatuotannon alalla. Kesäkuun suunnitelmaan verrattuna tämä tarkistettu rakenneuudistussuunnitelma on hiotumpi, sillä eräät rakenneuudistukseen ja toiminnan monipuolistamiseen liittyvät käytännön toimenpiteet on kuvattu perusteellisemmin. Tämä näkyy suunnitellussa organisaation ja yritysrakenteen uudelleenjärjestelyssä (ks. taulukko 2 jäljempänä).

(159) Suunnitelman mukaan nykyinen telakka, josta käytetään nimeä ”SSN Nowa”, saattaisi päätökseen kannattamattomien alusten tuotannon voimassa olevien sopimusten mukaisesti, minkä jälkeen se lakkautettaisiin. Telakan varat myytäisiin kolmelle uudelle yritykselle, jotka ovat SSN Mostostal (kokonaan Mostostalin määräysvallassa), SSN Ulstein (kokonaan Ulsteinin määräysvallassa) ja SSN Wspólna (Mostostalin ja Ulsteinin jaetussa määräysvallassa siten, että kummallakin on 50 prosenttia osakkeista). Lisäksi nykyisestä suunnittelutoimistosta (biuro projektowe) tulee erillinen yritys, jonka nimi on SSN Biuro projektowe. Suunnitelman mukaan Mostostal perustaa vuonna 2010 uuden yrityksen nimeltä SSN Odra, joka jatkaa Szczecinin telakan nykyistä telakkatoimintaa ja rakentaa ro-pax-, ro-ro- ja con-ro-aluksia sekä kemikaalisäiliöaluksia.

*Taulukko 2*

**Szczecinin telakan yritysrakenteen uudelleenjärjestely 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyn rakenneuudistussuunnitelman mukaan**

| | Omistaja | Toiminta | Pääomankorotus (miljoonaa zlotya) | Liikevaihto (miljoonaa zlotya) | Työvoima | Investointi-ohjelma (miljoonaa zlotya) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| SSN Nowa | 100 % Mostostal | Laivanrakennus – nykyiset sopimukset | 434 (valtiontuki) | v.2009: 680<br>v.2010: 1 000<br>seur. vuodet 0 | 4 011 v. 2009, tavoite: 0 | ei ole |
| SSN Mostostal | 100 % Mostostal | Teräselementit | 80 | 148 (10 %) | 297 v. 2009, tavoite: 352 | 59 |
| SSN Ulstein | 100 % Ulstein | Laivanrakennus – offshore-alukset | 67,3 | 155 (11 %) | 150 | 10 |
| SSN Wspólna | 50 % Mostostal, 50 % Ulstein | Terästuotteiden esivalmisteet | 95 | 370–400 (28 %) | 1 062 v. 2009, tavoite: 663 | 34,5 |
| SSN Biuro projektowe | 50 % Mostostal, 50 % Ulstein | Suunnittelu | 0,2 | 9 (0,6 %) | 150 | 0,5 |
| SSN Odra | 100 % Mostostal | Laivanrakennus – ro-pax-, ro-ro- ja kemikaali-säiliöalukset | 0,2 | 600–700 (49 %) | 835 v. 2010, tavoite: 500 | ei ole |
| Yhteensä | | | 434 valtiolta ja 242,7 sijoittajilta | 1 412 | 1 815 | 104 |

(160) Suunnitelman mukaan SSN Nowa ja SSN Odra jatkaisivat nykyistä telakkatoimintaa, mutta niillä ei olisi omaa käyttöomaisuutta, vaan ne hankkisivat terästuotteiden esivalmisteet SSN Wspólnalta alihankintana ja kokoaisivat alukset ja varustelisivat ne SSN Mostostalin tai SSN Ulsteinin tuotantokapasiteetin avulla. Suunnitelmassa ei selitetä, miten tuotantokapasiteetti käytännössä jaettaisiin, eikä sitä, millaisin ehdoin tuotantokapasiteettia luovutettaisiin ensin SSN Nowan ja sitten SSN Odran käyttöön.

**Markkinastrategia**

(161) SSN Ulsteinin ja SSN Mostostalin on tarkoitus päästä markkinoille, joista Szczecinin telakalla ei ole lainkaan kokemusta. Suunnitelmassa ei kuitenkaan analysoida näitä markkinoita.

(162) Suunnitelmassa selitetään, että Ulstein siirtää nykyään alusten runkojen valmistuksen alihankkijoille, mutta aikoo jatkossa ryhtyä valvomaan myös tuotantoketjun alkupäätä. Ostamalla Szczecinin telakan tuotantokapasiteetin Ulstein pystyisi siis integroimaan tuotantoprosessin vertikaalisesti. SSN Ulstein suunnittelee kohtuullista kasvua ja aikoo aluksi rakentaa alusten runkoja ja myöhemmin puoliksi ja kokonaan varusteltuja offshore-aluksia. Suunnitelmassa ei anneta tarkempia tietoja suunnitelluista tuotantomääristä, alusten runkojen tai alusten hinnoista, kustannuksista, kannattavuudesta yms.

(163) Mostostalin kiinnostus investoida Szczecinin telakkaan perustuu samoihin syihin kuin kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelman yhteydessä. Sijoittajan tavoitteena on laajentaa tuotantokapasiteettia teräsrakenteiden tuotantoon ja päästä hyödyntämään suoria merikuljetuksia. Näin se voi alentaa kuljetuskustannuksia, kun suurempia kokonaisuuksia voidaan siirtää valmiiksi asennettuina. Suunnitelmassa ei esitetä tarkempia tietoja suunnitelluista tuotantomääristä, hinnoista, kustannuksista, marginaalista yms.

(164) Suunnitelman mukaan SSN Nowassa ei ole tarkoitus toteuttaa rakenneuudistusta, vaan yritys on määrä lakkauttaa sen jälkeen kun se on rakentanut valmiiksi nykyiseen tilauskantaan sisältyvät kannattamattomat alukset. Suunnitelmassa esitetään telakkateollisuutta koskeva markkina-analyysi, jossa kuitenkin käsitellään suurelta osin sellaisia markkinasegmenttejä, joilla telakan ei ole tarkoitus toimia tulevaisuudessa.

(165) Suunnitelmassa ei esitetä SSN Odran liiketoimintasuunnitelmaa. Yrityksen strategian osalta suunnitelmassa kaavaillaan, että SSN Odra voisi saada kannattavia sopimuksia valtiolliselta Polska Żegluga Morska -yritykseltä ropax-tyyppisten matkustaja-alusten rakentamista varten. Lisäksi SSN Odra voisi rakentaa tällaisten alusten sotilaskäyttöön tarkoitettuja versioita. Tästä aiheesta ei kuitenkaan esitetä tarkempia tietoja.

(166) Suunnitelman mukaan SSN Wspólnan on tarkoitus ennen muuta tarjota palveluja muille yrityksille. Suunnitelmassa oletetaan, että teräsrakenteiden esivalmisteisiin liittyvä SSN Wspólnan tuotantokapasiteetti olisi tuhatta tonnia. SSN Ulsteinin tarve olisi 15–20 tuhatta tonnia ja SSN Mostostalin 12–15 tuhatta tonnia terästä. Suunnitelman mukaan noin 30 tuhatta tonnia terästä varattaisiin muuhun kuin SSN Ulsteinin harjoittamaan telakkatoimintaan. Lisäksi suunnitelmassa esitetään, että SSN Wspólnan jäljelle jäävä tuotantokapasiteetti (9–17 tuhatta tonnia terästä eli 12–23 prosenttia kapasiteetista) voitaisiin osoittaa muille toimijoille alihankinnan puitteissa. Suunnitelmassa ei kuitenkaan esitellä tarkemmin tällaisen toiminnan kohdemarkkinoita, tarpeita eikä kannattavuusnäkymiä.

(167) Organisaation uudelleenjärjestelyn ohella on tarkoitus toteuttaa omaisuuden ja talouden uudelleenjärjestely ja vähentää työvoimaa huomattavasti.

(168) Suunnitelman mukaan SSN Ulsteiniin, SSN Mostostaliin ja SSN Wspólnaan on tarkoitus investoida yhteensä 104 miljoonaa zlotya. Lisäksi SSN Nowan on investoitava eräiden [...] ([1]) miljoonan zlotyn arvoisten tuotantoresurssien siirtämiseen. Tarkoituksena on vapauttaa tonttimaata ja saada sen myynnistä rakenneuudistuksen toteuttamiseen tarvittavia varoja.

(169) Wulkan 1 -rakennusalustan suunnitellusta käytöstäpoistamisesta 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyssä rakenneuudistussuunnitelmassa todetaan (samoin kuin kesäkuun 2008 suunnitelmassa), että sitä ei enää käytetä telakkatoimintaan, vaan että SSN Mostostal ryhtyy käyttämään sitä teräsrakenteiden valmistukseen.

(170) Suunnitelman mukaan työvoimaa vähennetään lähes 60 prosentilla eli 1 815 työntekijään.

(171) Rahoitussuunnitelmien mukaan SSN Ulstein aloittaa toimintansa vuonna 2009 ja alkaa tuottaa voittoa vuonna 2010. SSN Mostostalin ja SSN Wspólnan on tarkoitus aloittaa toimintansa vuonna 2009, ja niiden pitäisi tuottaa voittoa alusta alkaen. SSN Odra aloittaa telakkatoiminnan vuonna 2010, ja rahoitussuunnitelmien mukaan sen pitäisi alkaa tuottaa voittoa välittömästi.

(172) SSN Ulsteinin arvioitu myyntivoitto on 6 prosenttia, mitä suunnitelmassa pidetään riittävänä. SSN Odran tapauksessa myyntivoitto olisi ensimmäisenä tuotantovuonna 11 prosenttia (koska vuoden aikana on tarkoitus toteuttaa kaksi erittäin tuottoisaa sopimusta) ja seuraavina vuosina 7–8 prosenttia. SSN Mostostalin arvioitu myyntivoitto olisi 6–9 prosenttia vuosina 2009–2011 ja 11 prosenttia vuonna 2012. SSN Wspólnan ja SSN Biuro projektowen myyntivoitot olisivat marginaaliset: SSN Wspólnalla 0,4 prosenttia koko toiminnan ajan ja SSN Biuro projektowella 1,6 prosenttia. Suunnitelman mukaan näiden kahden yrityksen alhaiset myyntivoitot johtuvat alhaisista marginaaleista ja ovat perusteltuja, koska yritykset ovat palveluyrityksiä, jotka toiminnallaan avustavat lopputuotteita valmistavia yrityksiä, suurelta osin niiden toimittamia materiaaleja käyttäen.

([1]) Osa tekstistä on poistettu luottamuksellisten tietojen suojaamiseksi; poistetut kohdat on merkitty pistein hakasulkeisiin.

(173) SSN Nowan on tarkoitus panna täytäntöön telakan nykyiseen tilauskantaan sisältyvät kannattamattomat sopimukset. Tämä tarkoittaa sitä, että yritys tuottaa tappiota koko toimintansa ajan lakkauttamiseensa asti. Tämän vuoksi suunnitelman toteuttaminen edellyttää, että SSN Nowan tulevien tappioiden kattamiseksi myönnetään 430 miljoonaa zlotya lisää valtiontukea. Tämän suunnitelman mukaan valtiontukea tarvittaisiin siis vähemmän kuin kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelman mukaan: silloin edellytettiin 588 miljoonan zlotyn pääomankorotuksen ja 68 miljoonan zlotyn lainan myöntämistä. Komissio huomauttaa kuitenkin, että julkiset laitokset (ARP ja KPS) olivat tällä välin (elokuussa 2008) toteuttaneet toimenpiteen, jonka yhteydessä velkoja muutettiin osakkeiksi yhteensä 130 miljoonan zlotyn arvosta.

2.8 *VASTASUORITTEET*

(1) Puolan viranomaisten ja komission yksiköiden välillä joulukuussa 2006 tehdyn sopimuksen perusteella komissio aloitti Puolan viranomaisten ja Szczecinin telakan edustajien kanssa intensiiviset neuvottelut tarvittavien vastasuoritteiden määrittämiseksi.

(175) Yhteistyössä ulkopuolisen konsultin ja telakan kanssa komissio määritteli jäljempänä esitellyn menetelmän, jonka mukaisesti Puolan viranomaisten vastasuoritteeksi ehdottama tuotantokapasiteetin supistaminen arvioidaan.

(176) Jotta vastasuoritteilla olisi merkitystä, tuotantokapasiteettia on supistettava niin paljon, että se on rakenneuudistuksen toteuttamisen jälkeen pienempi kuin nykyään.

(177) Komissio arvioi ensin telakan nykyiset tekniset resurssit sen oletuksen perusteella, että alusten kokoaminen rakennusalustoilla on yksi telakan tuotantoprosessin pullonkauloista, jota ei ole helppo ohittaa ulkoistamisen avulla. Komission soveltaman menetelmän mukaisesti (jota Puolan viranomaiset ja telakan edustajat eivät ole vastustaneet) tuotantokapasiteetti lasketaan sen mukaan, kuinka kauan tyypillisen alusvalikoiman kokoaminen rakennusalustalla kestää (koska alusten bruttovetoisuuden vaihteluista huolimatta niiden kokoaminen voi kestää yhtä kauan).

(178) Nykyisen tuotantokapasiteetin laskennassa on otettu huomioon (tietynlaisen) aluksen kokoamiseen rakennusalustalla kuluva todellinen aika. Tähän aikaan vaikuttavat kaikki nykyisen tuotantoprosessin puutteet eli alhainen tuottavuus, tuotannon pullonkaulat, tuotantovälineiden kuluneisuus, tuotantoprosessin tehottomuus ja työvoimaan liittyvät ongelmat. Kokoamisaikaan vaikuttavista tekijöistä voidaan laskea pois ainoastaan telakan heikosta taloudellisesta tilanteesta johtuvat nykyiset taloudelliset rajoitukset. Käyttöpääoman epäsäännöllinen saatavuus tai sen puuttuminen kokonaan voi häiritä tuotantoprosessia merkittävästi. Koska kyseessä on ulkoinen tekijä, joka vaikuttaa kaikkiin vaikeassa taloudellisessa tilanteessa oleviin yrityksiin eikä pelkästään kyseiseen yritykseen, komissio katsoo, että telakan todellisia tuottavuuslukuja voidaan mukauttaa sen oletuksen pohjalta, että telakalla on jatkuvasti käytössään riittävästi käyttöpääomaa.

(179) Tulevaa tuotantokapasiteettia koskevissa ennusteissa on otettu huomioon (tietynlaisen) aluksen kokoamiseen rakennusalustalla tarvittava todennäköinen aika olettaen, että telakan tuottavuus on vertailukelpoinen muiden, kilpailevien eurooppalaisten telakoiden tuottavuuden kanssa. Toisin sanoen huomioon on otettava laitosten tarvittavan modernisoinnin vaikutus sekä työolojen optimointi (organisaatio, rahoitus, toimitukset, työntekijät).

(180) Modernisointi on välttämätön, jos telakka haluaa palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuutensa. Kun modernisointi lisää tuottavuutta, telakka voi yhtäältä vähentää panostusta tuotantoon ja toisaalta nopeuttaa tuotantoa. Kun tuotannon eri osa-alueet kehittyvät, telakan tuotantokapasiteetti eli kyky valmistaa tietty määrä tuotteita kasvaa. Tämän vuoksi on syytä täsmentää, että joidenkin tuotantovälineiden poistaminen käytöstä, esimerkiksi Szczecinin telakalla ehdotettu yhden rakennusalustan sulkeminen, saattaa jäädä merkityksettömäksi, jos telakan tuotantokapasiteetti kaiken kaikkiaan kasvaa. Jotta kyse olisi todellisista vastasuoritteista, telakan tuotantokapasiteetin supistaminen on toteutettava sillä tavoin, että kapasiteetti on rakenneuudistuksen päätyttyä eli investointien toteuttamisen ja tuottavuuden paranemisen jälkeen edelleen nykyistä alhaisempi. Vain tällä tavoin voidaan sovittaa yhteen kaksi tavoitetta eli palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus, mikä edellyttää tuottavuuden lisäämistä, ja välttää samalla valtiontuen vääristävä vaikutus kauppaan niin pitkälle kuin mahdollista.

(181) Jotta voidaan varmistaa, että nykyinen ja tuleva tuotantokapasiteetti on laskettu johdonmukaisesti, on laskelmissa käytettävä samaa tuotevalikoimaa eli samantyyppisiä aluksia. Vaihtoehtoisesti voitaisiin käyttää nk. ”tyypillistä alusta” (eli telakan tilauskannan perusteella tyypillistä bruttovetoisuutta).

(182) Szczecinin telakan toimittamien tietojen perusteella sen nykyinen tuotantokapasiteetti on taloudelliset rajoitukset huomioon ottaen noin 177 000–202 000 tasattua bruttotonnia riippuen siitä, sisällytetäänkö kemikaalisäiliöalukset tuotantovalikoimaan vai ei. Ilman taloudellisia rajoitteita telakan tuotantokapasiteetti on 208 000 tasattua bruttotonnia (9,15 alusta) kemikaalisäiliöalukset mukaan lukien ja 238 000 tasattua bruttotonnia (10,7 alusta) kemikaalisäiliöalukset pois lukien.

(183) Telakan mukaan vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa mainitut investoinnit eivät vaikuta kokoamisaikaan vaan ainoastaan vähentävät kustannuksia. Lisäksi telakka selitti, että vaikka jotkut investoinnit saattavat lyhentää kokoamisaikaa, vaikutusta tasaa tuotantomenetelmän perusteellinen muuttaminen, jonka vuoksi varustelu voidaan aloittaa aikaisemmin. Telakka huomautti myös, että kokoamisajan lyhentämiseksi olisi tehtävä investointeja itse rakennusalustoihin. Telakan arvion mukaan nämä investoinnit maksaisivat 200 miljoonaa euroa ja ovat siten sen ulottumattomissa.

(184) Edellä esitetyn perusteella telakan tuleva tuotantokapasiteetti (edellyttäen että mitään tuotantolinjoja ei suljeta) olisi yhtä suuri kuin nykyinen tuotantokapasiteetti ilman taloudellisten rajoitteiden vaikutusta eli 208 000 tasattua bruttotonnia kemikaalisäiliöalukset mukaan lukien ja 238 000 tasattua bruttotonnia kemikaalisäiliöalukset pois lukien.

(185) Jos pienin rakennusalusta (Wulkan 1) suljetaan, telakan tuotantokapasiteetti olisi 149 000 tasattua bruttotonnia (6,25 alusta) arvoltaan alimman bruttovetoisuuden mukaan (kemikaalisäiliöalukset mukaan lukien) ja 178 000 tasattua bruttotonnia (7,8 alusta) arvoltaan korkeimman bruttovetoisuuden mukaan (kemikaalisäiliöalukset pois lukien).

(186) Komissio on laskenut näiden numerotietojen perusteella, että pienimmän rakennusalustan sulkeminen supistaisi tuotantokapasiteettia tuotevalikoimasta riippuen 25–46 prosentilla. Tämän perusteella ja ottaen huomioon, että muiden rakennusalustojen sulkeminen supistaisi tuotantokapasiteettia vähintään 59 prosentilla, komission yksiköt katsovat alustavasti, että Puolan viranomaisten ehdottama Wulkan 1:n sulkeminen olisi riittävä vastasuorite.

### 2.9 *TUKITOIMENPITEET*

(187) Komissio päätti aloittaa muodollisen tutkintamenettelyn päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa lueteltujen tukitoimenpiteiden osalta. Toimenpiteisiin kuuluivat pääomankorotus, kaksi suoritusvakuutta, jotka ARP:n oli tarkoitus myöntää, sekä joitakin kiinteistöveromaksujen lykkäyksiä ja mitätöintejä, jotka Szczecinin kaupunki oli hyväksynyt. Toimenpiteiden nimellisarvo oli 126 524 652 zlotya.

(188) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainittuja toimenpiteitä nro 62 ja 63 eli kahta suoritusvakuutta ei ole myönnetty. ([1]) Lisäksi Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle, että kiinteistöveron mitätöinti, joka mainitaan muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa toimenpiteinä nro 64 ja 68, on lykätty. ([2])

(189) Jäljempänä olevassa taulukossa 3 on eritelty toimenpiteet, jotka on myönnetty sen jälkeen kun Puola liittyi EU:hun 1 päivänä toukokuuta 2004 ja ennen 30 päivää kesäkuuta 2007. Puola on ilmoittanut näistä toimenpiteistä 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Toimenpiteiden nimellisarvo on 259 560 990 zlotya. Toimenpide nro 1 vastaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainittua toimenpidettä 61.

(190) Taulukko 3 käsittää KPS:n myöntämät lainat, joilla on rahoitettu telakan tarvitsema käyttöpääoma. Puolan viranomaiset vakuuttavat 11 päivänä heinäkuuta 2007 ja 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyissä kirjeissään, että kyseiset lainat eivät ole valtiontukea, koska niistä perittävät korot oli määritelty lainan käyttötarkoituksena olleeseen konkreettiseen hankkeeseen liittyvän riskin perusteella.

(191) KPS sovelsi näihin vuosina 2005–2007 myönnettyihin lainoihin hieman yli 6 prosentin korkoa. Silloin kun KPS myönsi lainat telakalle, Puolan viitekorko oli 5,56–6,24 prosenttia. Lisäksi KPS peri lainoista 0,1–0,4 prosentin kertamaksun. Puolan viranomaisten mukaan KPS vaati vakuudeksi täytäntöönpanomääräyksen hyväksymisen, saatavien luovutussopimuksen, ehdottoman maksumääräyksen, muussa kuin kotimaan valuutassa määriteltyjä joukkovelkakirjalainoja tai omaisuuserien panttauksia. ([3])

(192) KPS perustettiin vuonna 2004 ARP:n tytäryhtiöksi, jonka tehtävänä oli toimia ARP:n korkean riskin pääomarahastona. KPS:n päätehtävänä oli toimia Puolan kolmen suurimman telakan yhdistämisen välineenä, mutta yhdistämishankkeesta luovuttiin vuonna 2006. Puolan viranomaisten vuonna 2006 toimittamien tietojen ([4]) mukaan KPS:n rahoituksen oli tarkoitus muodostua ARP:n myöntämästä pääomasta, ARP:n luontoissuorituksesta (osakkuudet kolmansissa yrityksissä) sekä ARP:n takaamasta uusiutuvasta pankkilainasta, joka olisi kohdennettu erityisesti telakan rahoituksen tukemiseen. Puolan hallituksen verkkosivuilta saatujen tietojen mukaan KPS:n oli myös määrä tukea Puolan telakkateollisuutta laskemalla liikkeeseen ARP:n takaamia joukkovelkakirjalainoja. Asiakirjassa "Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006–2010" ([5]) vahvistetaan, että KPS:n oli määrä kerätä tuloja laskemalla liikkeeseen noin 100 miljoonan Yhdysvaltain dollarin arvosta vaihtovelkakirjoja, joiden vakuutena olevat varat oli kohdennettu laivanrakennusteollisuuden rakenneuudistukseen valtiolta ARP:lle siirrettyjen rahastojen muodossa.

([1]) Kirje 11.7.2007.

([2]) Kirje 9.1.2008.

([3]) Kirje 9.1.2008, s. 15.

([4]) Kirje 17.2.2006.

([5]) Tämä Puolan telakkateollisuuden strategia vuoksiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat) on hyväksytty elokuussa 2006, asiakirjan s. 30.

(193) Taulukossa 4 eritellään toimenpiteet, jotka ARP ja KPS ovat toteuttaneet 30 päivän kesäkuuta 2007 ja 15 päivän helmikuuta 2008 välisenä aikana ja joista on ilmoitettu komissiolle 11 päivän heinäkuuta 2007 jälkeen 6 päivänä joulukuuta 2007 ja 12 päivänä helmikuuta 2008 päivätyillä kirjeillä. Taulukossa mainitaan myös muut ARP:n ja KPS:n myöntämät lainat, joista komissio on saanut tiedon kesäkuussa 2008 laaditusta Szczecinin telakan esitteestä ([1]), kesäkuussa 2008 toimitetusta Mostostalin rakenneuudistussuunnitelmasta ([2]) ja syyskuussa 2008 toimitetusta rakenneuudistussuunnitelmasta. Näiden toimenpiteiden nimellisarvo on 417 531 254 zlotya.

(194) Taulukossa 5 luetellaan julkisoikeudelliset velat, joita ei ole pantu täytäntöön. Ne muodostuvat heinäkuusta 2003 joulukuuhun 2004 kertyneestä maksamattomasta kiinteistöverosta, jonka määrä on 12 402 000 zlotya. Toimenpide vastaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainittuja toimenpiteitä 64–68.

(195) Kun otetaan huomioon Szczecinin telakan epävarma taloudellinen tilanne, komissio ei voi sulkea pois mahdollisuutta, että sille olisi myönnetty muutakin vastaavanlaista valtiontukea.

(196) Lopuksi todettakoon, että KUKE myönsi Szczecinin telakalle takauksia tuotannon turvaamiseksi, jäljempänä 'etumaksutakaukset' tai 'KUKEn takaukset'. Käytännöllisesti katsoen kaikkien alusten tuotanto oli rahoitettu näiden takausten avulla 1 päivästä toukokuuta 2004. Szczecinin telakka sai 1 päivän toukokuuta 2004 ja 30 päivän toukokuuta 2008 välisenä aikana yhteensä 96 takausta, joiden yhteissumma oli 1 928 869 694 zlotya. ([3]) Puolan viranomaiset ilmoittivat 11 päivänä heinäkuuta 2007, että KUKE jatkaisi takausten myöntämistä Szczecinin telakalle vuoden 2008 loppuun asti. Kuten 12 päivänä syyskuuta 2008 toimitetusta rakenneuudistussuunnitelmasta käy ilmi, KUKE oli myöntänyt Szczecinin telakalle 26 päivänä kesäkuuta 2008 jälleen kymmenen takausta, joiden yhteissumma oli 429 578 282 zlotya.

(197) Telakkateollisuudessa on tyypillistä, että telakoilla ei ole riittävästi käyttöpääomaa alusten rakentamista varten, vaan ne joutuvat rahoittamaan tuotantonsa lainojen muodossa myönnetyllä ulkopuolisella rahoituksella (ns. tuotantolainoilla) tai laivanvarustajien etumaksuilla. Laivanvarustajat maksavat yleensä 80 prosenttia aluksen hinnasta etumaksuina määrätyissä rakennusaikataulun vaiheissa ja loput 20 prosenttia aluksen luovutuksen yhteydessä. Laivanvarustajien osallistuminen rakennettavien alusten rahoitukseen on siten elintärkeää. Szczecinin telakan KUKElta saamien takausten merkitys on siinä, että niillä turvattiin laivanvarustajien etumaksut sen riskin varalta, että telakka ei pystyisi toimittamaan alusta.

(198) Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan KUKE myönsi takaukset Szczecinin telakalle seuraavan menettelyn mukaisesti. Ensin laivanvarustajan kanssa allekirjoitettiin sopimus, johon yleensä sisältyi ehto, jonka mukaan telakan on tiettyyn määräaikaan mennessä osoitettava, että aluksen tuotannon rahoituksella on KUKEn myöntämä takaus. KUKE teki päätöksen, jossa se sitoutui varmistamaan koko aluksen rahoituksen myöntämällä etumaksuille takauksen. Tämän jälkeen tehtiin erilliset sopimukset, joilla KUKE aktivoi kuhunkin (yleensä neljään) etumaksuerään liittyvät takaukset. KUKEn riski siinä tapauksessa, että telakka ei pysty toimittamaan alusta, on yleensä 80 prosenttia aluksen koko hinnasta ja laivanvarustajan ennen aluksen toimitusta maksamista etumaksuista. Riski on KUKEn tiedossa ennen kuin se tekee päätöksen takauksen myöntämisestä laivanvarustajan maksamille etumaksuille. Takaus raukeaa aluksen toimituspäivänä.

(199) KUKE on Puolan vientiluottolaitos, joka vastaa erilaisista toiminnoista. ([4]) Periaatteessa sen toiminta voidaan jakaa kaupalliseen toimintaan ja valtiokonttorin nimissä ja sen takauksen nojalla harjoitettavaan toimintaan. Valtiokonttorin nimissä harjoitettava toiminta hoidetaan "Interes Narodowy" -nimiseltä erilliseltä pankkitililtä. Szczecinin telakalle myönnetyt takaukset sisältyvät valtiokonttorin takaamaan toimintaan.

(200) Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan KUKE myönsi Szczecinin telakalle takaukset laivanvarustajien maksamille etumaksuille, ja telakan suorittaman takausmaksun suuruus määräytyi takauksen arvon perusteella. Enintään 35 miljoonan zlotyn takauksista perittävä takausmaksu oli 2 prosenttia vuodessa ja tätä suuremmista takauksista 1 prosentti vuodessa. Vakuudeksi KUKE vaati, että sille siirretään aluksen, rakenteilla olevan aluksen ja rakennustarvikkeiden omistusoikeus.

(201) Taulukoista 3–5 ja edellä esitetyistä tiedoista käy ilmi, että Szczecinin telakka sai 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen hyötyä valtiontukitoimenpiteistä, joiden yhteenlaskettu nimellisarvo oli 3 047 943 120,5 zlotya (noin 896 miljoonaa euroa).

([1]) Puolan viranomaisten kirje 6.6.2008, liite 1.
([2]) Kirje 26.6.2008.
([3]) Puolan viranomaiset toimittivat luettelon takauksista 26.6.2008 toimitetun, Mostostalin laatiman rakenneuudistussuunnitelman liitteessä 11.
([4]) Ks. myös 18 päivänä heinäkuuta 2007 tehty komission päätös asiassa N 105/2007 – Vientisopimusten takausohjelma, lyhennelmä, EUVL C 214, 13.9.2007, s. 3.

*Taulukko 3*

**Szczecinin telakalle 1 päivän toukokuuta 2004 ja 30 päivän kesäkuuta 2007 välisenä aikana myönnetty valtiontuki (Puolan viranomaisten ilmoittamat tiedot)**

| N:o | Tuen myöntävä elin | Tukitoimenpide | Oikeusperusta | Päätöksen tai sopimuksen numero | Tuen myöntämis-päivä | Voimaantulo | Korot | Tuen voimassa-olo-aika | Nimellisarvo (zlotyina) |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 1. | ARP | Pääoman-korotus | 15.9.2000 annettu laki, kaupallisia yrityksiä koskeva lakikirja (virallinen lehti nro 94, 1037, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Rep. A nr 4528/2004 | 21.12.2004 | 20.6.2005 | Ei sovelleta | Kertaluonteinen tuki | 61 752 652,83 |
| 2. | KPS | Laina | 23.4.1964 annettu laki, siviililakikirja (virallinen lehti nro 16, 93, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Sopimus nro 1/10/2005 | 13.10.2005 | 14.10.2005 | 1M WIBOR + 2 % | 13.4.2006 | 20 000 000,00 |
| 3. | KPS | Laina | 23.4.1964 annettu laki, siviililakikirja (virallinen lehti nro 16, 93, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Sopimus nro 1/10/2006 | 15.2.2006 (liitteet: 27.4.2006, 24.8.2006, 26.9.2006, 27.11.2006, 21.12.2006, 31.1.2007) | 21.2.2006<br>27.4.2006<br>27.9.2006<br>16.2.2007<br>21.2.2007<br>30.3.2007<br>1.5.2007<br>31.5.2007 | ei tietoja | 31.8.2009 | 68 405 400,00<br>(18 000 000,00 USD) |
| 4. | KPS | Laina | 23.4.1964 annettu laki, siviililakikirja (virallinen lehti nro 16, 93, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Sopimus 12.1.2007 | 12.1.2007 | 3.4.2007<br>5.4.2007<br>16.4.2007<br>26.4.2007<br>30.4.2007<br>16.5.2007<br>31.5.2007 | ei tietoja | 31.1.2009 | 82 902 937,50<br>(21 375 000,00 USD) |
| 5. | KPS | Laina | 23.4.1964 annettu laki, siviililakikirja (virallinen lehti nro 16, 93, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Sopimus nro 1/2/2007 | 9.2.2007 (liitteet: 29.3.2007, 4.4.2007) | 9.2.2007 | WIBOR 1M + 2,25% | 27.4.2007 | 12 200 000,00 |
| 6. | KPS | Laina | 23.4.1964 annettu laki, siviililakikirja (virallinen lehti nro 16, 93, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | Sopimus nro 2/2/2007 | 12.2.2007 | 12.2.2007 | WIBOR 1M + 2,25% | 12.8.2007 | 14 300 000,00 |
| | | | | | | | | Yhteensä: | 259 560 990,33 |

*Taulukko 4*

**Szczecinin telakalle myönnetty lisätuki 30 päivän kesäkuuta 2007 ja 12 päivän syyskuuta 2008 välisenä aikana (Puolan viranomaisten ilmoittamat tiedot)**

| N:o | Tuen myöntävä elin | Tukitoimenpide | Oikeusperusta | Tuen myöntämis-päivä | Nimellisarvo (zlotyina) |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| 7. | KPS | Pääomankorotus | Sopimus | 7/8/2007 | 9 999 954,69 |
| 8. | KPS | Pääomankorotus | | 7/8/2007 | 33 999 919,80 |
| 9. | ARP | Pääomankorotus | Szczecinin telakan ja ARP:n välinen sopimus pääomankorotuksena myönnettävästä valtiontuesta | 19/9/2008 | 86 000 151,93 |
| 10. | ARP | Laina | 30.8.1996 annettu laki kaupallistamisesta ja yksityistämisestä (virallinen lehti 02.171.1397, laki sellaisena kuin se on muutettuna) | 5/12/2007 | 49 000 000,00 |
| 11. | ARP | Laina | Sopimus OPP/3/08 | 6/2/2008 | 41 000 000,00 |
| 12. | KPS | Laina | Sopimus 1/11/2007 | 23/11/2007 | 9 000 000,00 |
| 13. | KPS | Laina | Sopimus 1/3/2008 | 5/3/2008 | 20 000 000,00 |
| 14. | ARP | Laina | Sopimus OPP/5/08 | 30/9/2009 | 32 250 000,00 |
| 15. | KPS | Laina | | 12/8/2007 | 4 709 380,37 |
| 16. | ARP | Saatavien muuttaminen osakkeiksi | Rep. A. No 6603/2008, 8014/2008 | 20/6/2008 | 110 999 077,11 |
| 17. | KPS | Saatavien muuttaminen osakkeiksi | Rep. A. No 6603/2008, 8014/2008 | 20/6/2008 | 20 572 770,24 |
| | | | | Yhteensä: | 417 531 254,1 |

*Taulukko 5*

**Julkisoikeudelliset velat, joita ei ole pantu täytäntöön 1 päivän toukokuuta 2004 jälkeen**

| N:o | Tuen myöntävä elin | Tukitoimenpide | Velka | Maksamatta oleva määrä (zlotyina) |
|---|---|---|---|---|
| 12. | Szczecinin kaupunki | Lykkäys | Kiinteistövero heinäkuun 2003 ja joulukuun 2004 väliseltä ajalta | 12 402 000,00 |

## 3. **ARVIOINTI**

### 3.1 *KOMISSION TOIMIVALTA*

(202) Liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa määritellään niin sanottu siirtymävaiheen järjestely. Siinä määritellään oikeudelliset puitteet sellaisten tukitoimenpiteiden arviointia varten, jotka on myönnetty uudessa jäsenvaltiossa ennen sen liittymistä Euroopan unioniin ja joita sovelletaan vielä liittymisen jälkeen.

(203) Komissiolla ei ole toimivaltaa arvioida ennen liittymistä myönnettyjä tukitoimenpiteitä, joita ei sovelleta enää liittymisen jälkeen, siirtymävaiheen järjestelyn eikä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa määritellyn menettelyn mukaisesti.

(204) Toisaalta komissio tarkastelee liittymisen jälkeen toteutettuja toimenpiteitä joko ilmoitettuna tukena tai sääntöjenvastaisena tukena EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa määritellyn menettelyn mukaisesti.

(205) Tietyn tukitoimenpiteen toteuttamisajankohta selvitetään sen oikeudellisesti sitovan asiakirjan perusteella, jossa toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat sitoutuneet myöntämään tuen. [1] Se, onko jokin hallinnollinen asiakirja oikeudellisesti sitova, määräytyy kansallisen lainsäädännön perusteella. Komission on kuitenkin voitava erityisesti rajatapauksissa tarkastella näitä hallinnollisia asiakirjoja ja arvioida niiden muodon ja sisällön perusteella, ovatko ne voineet aiheuttaa tuensaajalle oikeutettuja odotuksia, jotka voitaisiin panna täytäntöön puolalaisessa tuomioistuimessa. Komissiolla on oltava mahdollisuus tarkastella kansallisia hallinnollisia asiakirjoja, jotta se voi käyttää yksinomaista toimivaltaansa hyväksyä Puolassa 1 päivän toukokuuta 2004 jälkeen toteutettujen tukitoimenpiteiden osalta poikkeuksia pääsäännöstä, jonka mukaan valtiontukien myöntäminen on kielletty.

(206) Tukitoimenpiteitä on sovellettu liittymisen jälkeen, jos ne ovat tulleet voimaan ennen liittymistä ja niiden perusteella myönnetään lisätukea tai tukitasoa korotetaan liittymisen jälkeen eli jos valtion taloudellisten sitoumusten konkreettinen määrä ei ollut täsmällisesti tiedossa päivänä, jona tukitoimenpide tuli voimaan, eikä liittymispäivänä.

(207) Puolan viranomaisten toimittamien tietojen perusteella komissio vahvisti muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä, että useat komissiolle ilmoitetut toimenpiteet olivat itse asiassa uutta tukea, joka oli tarkoitus myöntää 1 päivän toukokuuta 2004 jälkeen eli sen jälkeen kun Puola oli liittynyt Euroopan unioniin. Käytännössä komissio katsoi, että pääomankorotus, kaksi suoritusvakuutta, maksamattomien kiinteistöverojen mitätöinti ja maksujen lykkääminen olivat uutta tukea.

(208) Puolan viranomaiset ovat ensinnäkin ilmoittaneet komissiolle, että muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainittuja toimenpiteitä nro 62 ja 63 eli kahta riidanalaista suoritusvakuutta ei lopulta myönnettykään. Sen vuoksi niitä ei käsitellä tässä päätöksessä.

(209) Toiseksi Puolan viranomaiset ovat vahvistaneet, että heinäkuun 2003 ja joulukuun 2004 väliseltä ajalta kertynyttä kiinteistöverovelkaa Szczecinin kaupungille (muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainitut toimenpiteet 64–68) ei ole toistaiseksi pantu täytäntöön eikä mitätöity. Tämä tarkoittaa, että kyseistä velkaa ei ole pantu täytäntöön, vaan sen maksamista on lykätty pitkäksi ajaksi sen jälkeen kun Puola liittyi Euroopan unioniin. Julkisoikeudellisten velkojen täytäntöönpanon jatkuva lykkääminen voi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [2] olla valtiontukea. Aihetta tarkastellaan lähemmin jäljempänä. Kun velkojen täytäntöönpanon lykkääminen on tapahtunut Euroopan unioniin liittymisen jälkeen, se kuuluu selkeästi komission toimivaltaan EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla. Sen vuoksi näitä toimenpiteitä käsitellään tässä päätöksessä.

(210) Kolmanneksi on todettava, että Puolan viranomaisten ja muiden asianomaisten muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella toimittamat huomautukset ARP:n suorittamasta pääomankorotuksesta (päätöksen liitteessä olevassa B kohdassa mainittu toimenpide nro 61) eivät ole saaneet komissiota vakuuttuneeksi siitä, ettei kyseinen toimenpide olisi uutta tukea. Sen vuoksi tätä toimenpidettä käsitellään tässä päätöksessä.

(211) Komissio selittää jäljempänä, miksi se ei voi hyväksyä Puolan viranomaisten ja muiden asianomaisten esittämiä perusteluja.

(212) Puolan viranomaisten mukaan pääomankorotusta olisi tarkasteltava osana Puolan hallituksen laajaa telakkateollisuuden tukiohjelmaa. Komissio katsoo kuitenkin, että Szczecinin telakka ei voi tällaisen yleisen ohjelman perusteella vaatia yhtä osakkaistaan eli ARP:tä toteuttamaan koko pääomankorotusta. Kaiken lisäksi ARP ei budjettisyistä pystynyt aluksi toteuttamaan vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmassa mainittua pääomankorotusta kokonaisuudessaan.

[1] Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, asia T-109/01, *Fleuren Compost v. komissio*, tuomio 14.1.2004, kohta.

[2] Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-256/97 – *DM Transport*, Kok. 1999, s. I-3915; asia C- 480/98 – *Espanja v. komissio* ("Magefesa"), Kok. 2000, s. I-8717.

(213) Puolan viranomaiset ovat myös väittäneet, että komissio soveltaa yhteisön oikeuden mukaisia kriteerejä ennen liittymistä tapahtuneisiin tosiseikkoihin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Komissio huomauttaa, että ennen liittymistä toteutettuja toimenpiteitä koskeva komission toimivalta on määritelty liittymissopimuksessa, joka sitoo yhtä lailla sekä yhteisöä että Puolaa. Komissio on tulkinnut ilmaisua ”tuli voimaan ennen liittymistä” samalla tavalla kuin tuen myöntämisen yhteydessä. [1]

(214) Puolan viranomaisten mukaan kansallisessa lainsäädännössä edellytetään ainoastaan, että kilpailu- ja kuluttajansuojaviraston pääjohtaja hyväksyy rakenneuudistussuunnitelman ja siinä määritellyt tukitoimenpiteet. Komissio katsoo, että pelkästään tällaisen hyväksymisen perusteella ei voida päätellä, että ”toimenpide on tullut voimaan ennen liittymistä”. Kansallinen kilpailuvirasto on tarkistanut, että tukitoimenpide oli valtiontukea koskevan kansallisen lainsäädännön mukainen. Se, että kyseinen virasto hyväksyy toimenpiteen, ei kuitenkaan luo oikeudellisesti perusteltua odotusta siitä, että tuki todellisuudessa myönnetään, kuten ei myöskään EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla tehty komission selvitys tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

(215) Lisäksi Puolan viranomaiset pitävät kiistattomana tosiseikkana sitä, että Szczecinin telakka ja ARP olivat yhdessä sopineet vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmassa mainitusta pääomankorotuksesta. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessään komissio toteaa, että tukitoimenpiteen katsotaan tulleen voimaan, jos toimivaltainen elin on tehnyt päätöksen, joka kansallisen lainsäädännön nojalla voi luoda oikeudellisesti perustellun ja kansallisessa tuomioistuimessa täytäntöönpanokelpoisen odotuksen siitä, että tuki myönnetään. Voidakseen käyttää sille liittymissopimuksessa ja EY:n perustamissopimuksessa annettua toimivaltaa komission on voitava tarkistaa, onko näin tapahtunut. Puolan viranomaiset ja muut asianomaiset eivät kuitenkaan ole toimittaneet minkäänlaisia todisteita sen väitteen tueksi, että Szczecinin telakka olisi pystynyt vetoamaan kansallisessa tuomioistuimessa siihen, että sillä oli perusteltu oikeus odottaa saavansa tukea sillä perusteella, että ARP:n hyväksymässä vuoden 2003 rakenneuudistussuunnitelmassa mainitaan 241 miljoonan zlotyn suuruinen pääomankorotus. Käytännössä pääomankorotuksen toteuttamiseksi tarvittiin kaksi osakkaiden ylimääräisen kokouksen tekemää päätöstä: 9 päivänä huhtikuuta 2004 tehty päätös (180 miljoonaa zlotya [2]) ja 24 päivänä joulukuuta 2004 tehty päätös (61miljoonaa zlotya).

### 3.2 *EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTU VALTIONTUKI*

#### 3.2.1 VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

(216) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätään, että jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(217) Komissio katsoo, että kaikki edellä johdanto-osan 2.7 luvussa kuvatut toimenpiteet on myönnetty jäsenvaltion toimesta tai valtion varoista ja että ne ovat valikoivia, koska ne on myönnetty yhdelle yritykselle.

(218) Szczecinin telakka on Euroopan suurimpia telakoita. Viime vuosina yli 60 prosenttia sen tilauskannasta on muodostunut konttialuksista. Szczecinin telakka kilpailee siten aktiivisesti saksalaisten ja tanskalaisten telakoiden kanssa. Szczecinin telakalle myönnetty jatkuva tuki, jonka ansiosta se on voinut tehdä sopimuksia selvittämättä ja kompensoimatta perusteellisesti niihin liittyviä riskejä, on haitannut muiden eurooppalaisten telakoiden toimintaa, joilla on kapasiteettia rakentaa konttialuksia.

(219) Komissio katsoo, että Szczecinin telakka toimii myös muilla rahtialusten tuotannon segmenteillä, sillä se rakentaa esimerkiksi monikäyttöaluksia, kemikaalisäiliöaluksia ja ro-ro-aluksia (tähän ryhmään kuuluvat myös ro-pax- ja con-ro-alukset) ja kilpailee näillä segmenteillä muiden eurooppalaisten telakoiden kanssa. Esimerkiksi vuoden 2006 lopulla tuotesäiliöalukset ja kemikaalisäiliöalukset muodostivat noin 8 prosenttia eurooppalaisten telakoiden tilauskannasta. Näillä segmenteillä toimivat aktiivisesti erityisesti saksalaiset ja romanialaiset telakat.

(220) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että Szczecinin telakalle myönnetty valtiontuki on vaikuttanut jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(221) Komission on myös selvitettävä, liittyykö Szczecinin telakalle myönnettyihin tukitoimiin aiheetonta etua ja vääristivätkö tai uhkasivatko tukitoimet siten vääristää kilpailua. Komissio toteaa, että Puolan viranomaiset ovat asettaneet kyseenalaiseksi KPS:n myöntämien lainojen ja KUKEn myöntämien takausten luokittelun valtiontueksi sillä perusteella, että ne läpäisevät markkinataloussijoittajaa koskevan testin. Puolan viranomaiset eivät ole kiistäneet muiden tässä päätöksessä käsiteltävien tukitoimenpiteiden luokittelua valtiontueksi.

(222) Seuraavassa komissio selvittää, miksi julkisoikeudellisten velkojen täytäntöönpanon jatkuva lykkääminen ei ole markkinatalouden ehdoin toimivan velkojan periaatteiden mukaista. Seuraavaksi komissio tarkastelee erikseen Puolan viranomaisten kyseenalaistamia toimenpiteitä. Lopuksi komissio punnitsee tässä päätöksessä käsiteltävien toimenpiteiden myöntämisolosuhteita ja niiden vaikutusta kilpailuun.

[1] Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, asia T-109/01, *Fleuren Compost v. komissio*, tuomio 14.1.2004, kohta.

[2] Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen liitteessä olevassa A kohdassa mainitaan, että tämä toimenpide tuli voimaan ennen liittymistä.

(a) ***Julkisoikeudellisten velkojen täytäntöönpanon lykkääminen***

(223) Julkisoikeudellisten velkojen täytäntöönpanon jatkuva lykkääminen voi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ([1]) olla valtiontukea. Aihetta tarkastellaan lähemmin jäljempänä. Kun velkojen täytäntöönpanon lykkääminen on tapahtunut Euroopan unioniin liittymisen jälkeen, se kuuluu selkeästi komission toimivaltaan EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan nojalla. Komission mielestä markkinatalouden ehdoin toimiva velkoja ei hyväksyisi saataviensa maksun jatkuvaa lykkäämistä. Puolan viranomaiset eivät myöskään ole toimittaneet mitään todisteita siitä, että toimivaltainen verovirasto olisi toteuttanut toimenpiteitä Szczecinin telakan julkisoikeudellisten velkojen täytäntöönpanemiseksi esimerkiksi täytäntöönpanomenettelyn tai konkurssioikeuden nojalla. Täytäntöönpanon lykkääminen on ristiriidassa myös sen Puolan viranomaisten väitteen kanssa, että Szczecinin telakka on 1 päivän toukokuuta 2004 jälkeen maksanut julkisoikeudelliset velkansa säännöllisesti ja ettei sille ole myönnetty mitään näihin velkoihin liittyviä lykkäyksiä tai erillisiä maksuaikatauluja.

(b) ***Toimenpiteet, jotka Puolan viranomaisten mukaan läpäisevät markkinataloussijoittajaa koskevan testin***

**KUKEn myöntämät takaukset**

(224) Komissio ei voi hyväksyä Puolan viranomaisten väitettä, jonka mukaan KPS:n myöntämään tukeen eli käyttöpääomaa varten myönnettyihin lainoihin ei sisältynyt valtiontukea. Komissio toteaa, että KPS:n vaatima korkoprosentti oli jokseenkin viitekoron tasolla. Komissio toteaa myös, että Szczecinin telakan taloudellinen tilanne on ollut viime vuosina erittäin vaikea. Szczecinin telakka ei olisi pystynyt saamaan tuotantoa varten mitään muuta ulkoista rahoitusta valtion tuella, ei myöskään KPS:n osarahoituksena eikä takauksen muodossa. Telakan käyttöpääoma muodostui etumaksuista, jotka oli kokonaan katettu KUKEn takauksin, ja KPS:n myöntämistä lainoista. Ei siis voida katsoa, että KPS:n perimä korko olisi täysin perustunut KPS:lle aiheutuneeseen riskiin. On totta, että KPS vaati vakuuksia, mutta niiden arvo herättää epäilyksiä; on näet syytä muistaa, että KUKE vaati vastaavia vakuuksia, mutta kun verrataan Szczecinin telakan velkojen suhdetta sen omaisuuteen, on erittäin todennäköistä, että KPS ei pystynyt saamaan telakan omaisuuden perusteella ensiluokkaisia vakuuksia. Joka tapauksessa Puolan viranomaiset eivät ole toimittaneet tarkempia tietoja, joiden perusteella komissio voisi arvioida vaadittujen vakuuksien todellisen arvon.

(225) Komissio ei myöskään pysty tekemään eroa KPS:n myöntämien lainojen ja KPS:n omistaman ARP:n myöntämien lainojen välillä. On vaikea hyväksyä Puolan viranomaisten väitettä, jonka mukaan ARP:n myöntämät lainat ovat valtiontukea, kun taas sen tytäryhtiön KPS:n myöntämät lainat ovat markkinataloussijoittajaa koskevan periaatteen mukaisia.

(226) Komissio ei voi hyväksyä Puolan viranomaisten väitettä, jonka mukaan KPS:n yhdessä Bank Handlowy S.A:n ja Bank Pekao S.A:n kanssa muodostamansa yhteenliittymän puitteissa myöntämät lainat (johdanto-osan 201 kappaleessa taulukossa 3 mainitut toimenpiteet 3 ja 4) olivat markkinaehtoisia ja että KPS:n osuus rahoituksesta ei sisältänyt valtiontukea, koska KPS ja pankit osallistuivat yhteenliittymään ja myönsivät rahoitusta ”analogisin ehdoin”.

(227) Komissio huomauttaa, että Szczecinin telakka oli vaikeassa taloudellisessa tilanteessa silloin kun yhteenliittymä myönsi sille lainoja. Ilman valtiontukea telakka ei olisi pystynyt hankkimaan markkinaehtoista rahoitusta takauksen eikä osarahoituksen muodossa, kuten tässä käsiteltyjen toimenpiteiden yhteydessä tapahtui. Koska telakka ei saanut ulkopuolista rahoitusta mistään muualta kuin KPS:n yhteenliittymältä, näyttää siltä, että pankit olivat halukkaat myöntämään telakalle rahoitusta ainoastaan siksi, että KPS oli mukana toimessa.

(228) Komissio huomauttaa myös, että korko, jonka KPS vaati Szczecinin telakalle myöntämistään lainoista, vastasi viitekorkoa, johon Puola oli sitoutunut lainojen myöntämisajankohtana. Viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä annetussa komission tiedonannossa ([2]) määritetty viitekorko on alin käytetty korko, ja sitä voidaan korottaa tilanteissa, joihin liittyy erityinen riski (esimerkiksi vaikeuksissa oleva yritys tai pankkien yleensä vaatimat vakuudet puuttuvat). Tässä tapauksessa korkoprosenttia ei korotettu Szczecinin telakan vaikean tilanteen vuoksi.

(229) Lopuksi komissio huomauttaa, että KPS perustettiin valtion hallinnoimaksi rahastoksi valtiollisen politiikan toteuttamista varten, ja sen rahoitus oli peräisin valtiolta tai sillä oli valtion takaus ARP:n välityksellä. Asiakirjan ”Puolan telakkateollisuuden strategia vuosiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat)” mukaan KPS perustettiin huolehtimaan telakoiden tuotannon rahoituksesta kunnes se siirtyy yksityisten sijoittajien vastuulle. Strategian tavoitteet eivät ole pelkästään taloudellisia, vaan myös yhteiskunnallisia ja makrotaloudellisia. ([3]) Strategiassa annetaan KPS:lle erilaisia toimivaltuuksia yhdessä ARP:n, valtiokonttorin ja muiden julkisten laitosten kanssa. KPS:llä on selvät taloudelliset yhteydet ARP:hen ja valtiokonttoriin, ja KPS toimii välineenä, jonka kautta valtion budjetissa Puolan telakoille ja muun muassa Szczecinin telakalle osoitetut varat kulkevat.

([1]) Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-256/97 – *DM Transport*, Kok. 1999, s. I-3915; asia C- 480/98 – *Espanja v. komissio* (”Magefesa”), Kok. 2000, s. I-8717.

([2]) EYVL C 273, 9.9.1997, s. 3.

([3]) Tämä Puolan telakkateollisuuden strategia vuoksiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat) on hyväksytty elokuussa 2006, asiakirjan s. 7.

(230) Nämä tekijät huomioon ottaen komissio katsoo, että KPS ei toiminut markkinataloussijoittajan tavoin myöntäessään Szczecinin telakalle käyttöpääomalainan.

**KUKEn myöntämät takaukset**

(231) Puolan viranomaiset vakuuttivat muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevan päätöksen perusteella toimittamissaan huomautuksissa, että KUKEn Szczecinin telakalle myöntämät takaukset, jotka liittyivät laivanvarustajien etumaksuihin, eivät ole valtiontukea. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä.

(232) Komissio muistuttaa ensinnäkin, että laivanvarustajien etumaksuille myönnetyt KUKEn takaukset ovat valtiokonttorin takaamia ja ne hoidetaan "Interes narodowy" -nimiseltä erilliseltä pankkitililtä. Jos tilillä ei ole riittävästi katetta, KUKE voi saada lainan valtiokonttorilta tai käyttää valtiokonttorin lainatakausrahastoa.

(233) Toiseksi komissio muistuttaa 18 päivänä heinäkuuta 2007 tekemästään päätöksestä asiassa N 105/2007 [1]. Siinä hyväksytyn ohjelman pohjalta KUKE toteuttaa valtion takauksiin perustuvaa vientiluottotakausohjelmaa, johon ei sisälly valtiontukea. Tämä suunnitelma kattaa nykyään sellaiset tuotantovakuudet, joita Szczecinin telakalle on myönnetty jo vuosien ajan. Komissio huomauttaa, että suunnitelmassa suljetaan selkeästi tuen ulkopuolelle [2] yritykset, jotka ovat vaikeassa taloudellisessa tilanteessa tuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä. Suunnitelman olennainen piirre on se, että takausmaksut määritellään riskinarvioinnin perusteella. Esimerkiksi korkeimpaan riskiryhmään kuuluvalta yritykseltä perittävä maksu on alle kahden vuoden takauksista [...] prosenttia vuodessa ja yli kahden vuoden takauksista [...] prosenttia vuodessa. Peruspalkkio on [...] prosenttia vuodessa. Vertailun vuoksi todettakoon, että KUKE peri Szczecinin telakalta 2 prosentin takausmaksun vuodessa, kun takaus oli alle 35 miljoonaa zlotya, ja tätä suuremmista takauksista 1 prosentin takausmaksun vuodessa.

(234) On selvää, että Szczecinin telakka ei ole oikeutettu saamaan takauksia edellä kuvatusta ohjelmasta, joka komission päätöksen nojalla ei sisällä valtiontukea. Tämän perusteella Szczecinin telakalle myönnettyihin takauksiin sisältyy valtiontukea.

(235) On niin ikään ilmeistä, että Szczecinin telakalta on peritty paljon pienempi takausmaksu kuin hyvässä taloudellisessa tilanteessa olevilta yrityksiltä perittävä perusmaksu. Maksu on myös selvästi pienempi kuin yrityksillä, jotka kuuluvat korkeaan riskiryhmään mutta joilla on silti oikeus saada takauksia edellä kuvatun ohjelman perusteella. Komissio katsoo, että Szczecinin telakalta peritty takausmaksu ei ole markkinaehtojen mukainen, minkä vuoksi takaus on valtiontukea.

(236) Kolmanneksi on todettava, että komission tiedonannossa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina [3] esitettyjen sääntöjen mukaan yksittäinen valtiontakaus ei ole valtiontukea, jos lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa tämä ehto ei täyty. Tiedonannossa todetaan, että jos lainanottaja on taloudellisissa vaikeuksissa, takaukseen sisältyvän tuen määrä saattaa olla yhtä suuri kuin takauksen kattama määrä.

(237) Lopuksi komissio toteaa, että Szczecinin telakka sai takauksia ainoastaan KUKElta ja valtiokonttorilta eikä pystynyt saamaan muita takauksia markkinaehdoin. Tämä vahvistaa komission näkemyksen, jonka mukaan laivanvarustajien etumaksuille myönnetyt KUKEn takaukset ovat valtiontukea.

(238) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että myöntäessään takaukset Szczecinin telakalle KUKE ei ole toiminut markkinatalouden ehtojen mukaisesti.

(c) ***Szczecinin telakalle myönnetyn valtiontuen kilpailua vääristävä vaikutus***

(239) Komissio katsoo, että koska Szczecinin telakka oli täysin riippuvainen valtiontuesta, se alkoi noudattaa kilpailusääntöjen vastaisia käytänteitä esimerkiksi alentamalla tuotteidensa hintoja alle tuotantokustannusten. Se ei kuitenkaan joutunut kärsimään tällaisista käytänteistä yleensä aiheutuvia seurauksia eli markkinoilta sulkemista.

(240) Lisäksi komissio katsoo, että Szczecinin telakan suurin pitkäaikainen ongelma oli se, että se teki sopimuksia, joista aiheutui tappioita siksi, että zlotyn vaihtokurssi telakkateollisuuden pääasialliseen valuuttaan dollariin nähden jatkuvasti vahvistui ja teräslevyjen hinnat nousivat. Nämä ulkoiset tekijät mainitaan telakkatoiminnan suurimpina uhkatekijöinä jo vuoden 2002 rakenneuudistussuunnitelmassa ja uudelleen vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa ja viimeksi vuonna 2008 toteutettujen yksityistämishankkeiden yhteydessä.

(241) Vaikka telakan hallitus oli tietoinen näistä uhkatekijöistä, telakka jatkoi sopimusten tekemistä toteuttamatta toimenpiteitä, joiden avulla uhkatekijöiden vaikutuksia olisi voitu lieventää, tai toteutti toimenpiteitä, jotka lievensivät niitä vain osittain. Tämä liiketoimintakäytäntö jatkui edelleen vuosina 2004–2008, jolloin telakkamarkkinat vilkastuivat ennennäkemättömällä tavalla ja alusten hinnat nousivat uusiin lukemiin. Tämän ansiosta telakka onnistui säilyttämään toiminnan ja työllisyyden tason ennallaan, mutta se tapahtui tavanomaisen telakkatuotannon aiheuttamien valtavien tappioiden kustannuksella. Telakalla suoritettiin vuoden 2008 alkupuoliskolla Amberin toimesta due diligence -tarkastus, jonka tulokset Puolan viranomaiset ovat vahvistaneet. Tutkimuksen mukaan tappiollisista sopimuksista johtuvat merkittävät tappiot rasittavat myös nykyistä tilauskantaa, jonka toimitusten määräajat sijoittuvat vuosiin 2008 ja 2009. Näissä sopimuksissa ei selvästikään ole pyritty rajoittamaan riskejä millään tavoin tai rajoittaminen on tehty ilmeisen puutteellisesti.

[1] Päätös asiassa N 105/07.

[2] Vientiluottopolitiikkaa käsittelevän komitean päätös 111/2006, tehty 20.12.2006, 3 artiklan 1 kohdan 1 alakohta.

[3] EYVL C 71, 11.3.2001, s. 14.

(242) Tällä perusteella komissio katsoo, että kaikki telakan hyväksi toteutetut toimenpiteet ovat vääristäneet tai uhanneet vääristää kilpailua telakkamarkkinoilla.

(243) Yhteenvetona komissio toteaa, että kaikki Szczecinin telakalle myönnetyt tukitoimenpiteet ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3.2.2 PUOLAN VIRANOMAISTEN JA ASIANOMAISTEN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET

(244) Komissio aloitti 1 päivänä kesäkuuta 2005 tehdyllä päätöksellä muodollisen tutkintamenettelyn, joka koski useita sekä paikallisviranomaisten että valtion omistaman ARP:n myöntämiä toimenpiteitä. Toimenpiteillä on useita oikeusperustoja ja ne koskevat velkojen uudelleenjärjestelyä, pääomankorotusta ja suoritusvakuuksia.

(245) Komissio katsoi myös, ettei se voi hyväksyä Puolan viranomaisten esittämää väitettä, jonka mukaan laivanvarustajien suorittamia etumaksuja on pidettävä telakan omana rahoitusosuutena. Tähän liittyen komissio ilmoitti suhtautuvansa epäilevästi väitteeseen, että KUKEn laivanvarustajien etumaksuille myöntämät takaukset eivät ole valtiontukea, ja ilmoitti tutkivansa takausten luonteen.

(246) Puolan viranomaiset ovat esittäneet asiaa koskevat huomautuksensa ja ilmoittaneet kiistävänsä komission toimivallan arvioida eräiden käsiteltävänä olevien toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille. Ne eivät kuitenkaan ole kiistäneet sitä komission päätelmää, jonka mukaan toimenpiteet, jotka on myönnetty sen jälkeen kun Puola liittyi EU:hun, ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uutta tukea. Poikkeuksena tästä ovat KUKEn myöntämät takaukset, jotka Puolan viranomaisten mukaan eivät sisällä valtiontukea. Myöhemmin Puolan viranomaiset ovat myös väittäneet, että KPS:n myöntämät lainat eivät ole valtiontukea. Komissio on tarkastellut näitä Puolan viranomaisten väitteitä edellä.

(247) Komission tutkintamenettelyn kuluessa Puolan viranomaiset ovat useaan kertaan merkittävästi muuttaneet strategiaansa Szczecinin telakan pääosakkaana, kuten edellä esitetystä tapahtumien kuvauksesta käy ilmi. Laivanrakennusteollisuuden konsolidointistrategia korvattiin strategialla, jonka tavoitteena oli ensin telakan osittainen ja sitten täysimääräinen yksityistäminen. Tällä hetkellä viimeksi mainittu strategia on uhattuna, koska markkinoilla ei selvästikään ole kiinnostusta telakan ostamiseen.

(248) Kuten edellä esitetystä käy ilmi, komissio on ollut säännöllisesti yhteydessä Szczecinin telakan omistajaan eli Puolan viranomaisiin ja myös itse telakkaan. Komissio on säännöllisesti huomauttanut Puolan viranomaisille ja telakan edustajille, että kaikki telakalle valtion varoista myönnetyt toimenpiteet ovat todennäköisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, kun otetaan huomioon telakan vaikea taloudellinen tilanne ja se, että telakka ei ole saanut käytännössä mitään ulkoista rahoitusta, johon ei sisältyisi valtiontukea. Komissio on myös varoittanut, että tällaisen valtiontuen myöntäminen on vastoin perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan määräyksiä ja että tuki ei selvästikään sovellu yhteismarkkinoille. Komissio on myös moneen kertaan muistuttanut, että KUKEn Szczecinin telakalle myöntämät takaukset ovat valtiontukea.

(249) Tutkintamenettelyn yhteydessä komissio myös keräsi yksityiskohtaisia tietoja KPS:n toiminnasta ja sen telakalle käyttöpääomaa varten myöntämistä lainoista. Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille, että lainat ovat erittäin todennäköisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

3.3 *TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE: EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISET POIKKEUKSET*

(250) Valtiontukitoimenpiteiden päätarkoituksena on tukea vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevaa yritystä niin että se voi jatkaa toimintaansa. Tällaisissa tapauksissa voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaista poikkeusta, jonka nojalla voidaan tietyin edellytyksin hyväksyä tuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(251) Yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustukea sääntelevät yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi [1], jäljempänä 'yhteisön suuntaviivat'. Nykyisillä suuntaviivoilla on korvattu vuonna 1999 hyväksytyt suuntaviivat [2], jäljempänä 'vuoden 1999 suuntaviivat'.

(252) Yhteisön suuntaviivoissa (103 kohta) vahvistetun siirtymälausekkeen nojalla ennen 10 päivää lokakuuta 2004 vastaanotettuja ilmoituksia tarkastellaan ilmoitusajankohtana sovellettujen perusteiden mukaisesti. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa osa toimenpiteistä ilmoitettiin komissiolle 29 päivänä huhtikuuta 2004 liittymissopimuksen liitteessä IV olevassa 3 kohdassa määritellyn niin sanotun siirtymäkauden järjestelyn mukaisesti. Tuolloin sovellettiin vuoden 1999 suuntaviivoja. Suuntaviivoissa (104 kohdan ensimmäinen alakohta) kuitenkin todetaan, että niiden perusteella arvioidaan kaikki sellaiset pelastamis- ja rakenneuudistustuet, jotka on myönnetty ilman komission lupaa (eli sääntöjenvastaisesti), jos tuki on osittain tai kokonaan myönnetty 1 päivän lokakuuta 2004 jälkeen. Komissio katsoo, että lähes kaikki taulukoissa 3 ja 4 mainitut toimenpiteet on myönnetty sääntöjenvastaisesti kyseisen päivämäärän jälkeen ja että tämän vuoksi on sovellettava vuoden 2004 suuntaviivoja.

[1] EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.
[2] EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(253) Suuntaviivoja sovelletaan kaikilla aloilla toimiviin yrityksiin, suuntaviivojen 18 kohdassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevat puitteet [1] muodostavat oikeusperustan tämän alan valtiontukien arvioinnille. Kyseisten puitteiden 12 kohdassa todetaan, että edellä mainitut yhteisön suuntaviivat muodostavat vastaavan oikeusperustan pelastamis- ja rakenneuudistustuen arvioinnille.

**Pelastamistuki**

(254) Suuntaviivojen nojalla pelastamistukea voidaan myöntää vaikeuksissa olevalle yritykselle väliaikaiseksi tueksi, jonka avulla yritys voi jatkaa toimintaansa rakenneuudistus- ja/tai selvitystilasuunnitelman laatimiseen tarvittavan ajan. Tukea voidaan myöntää myös vaikean maksuvalmiuskriisin yhteydessä, jos se voidaan ratkaista pelastamistuen myöntämisaikana.

(255) Komissio huomauttaa, että Szczecinin telakalle myönnetty valtiontuki ei täytä väliaikaisuuden vaatimusta, koska kaikkia tukitoimenpiteitä on sovellettu kauemmin kuin säännöissä mainitut kuusi kuukautta. Tuki ei täytä myöskään palautettavuuden vaatimusta, sillä esimerkiksi pääomankorotuksen muodossa toteutetut toimenpiteet ovat verrattavissa avustukseen eikä niitä palauteta.

(256) Tämän vuoksi komissio katsoo, että tämän päätöksen kohteena olevat toimenpiteet eivät sovellu yhteismarkkinoille pelastamistukena.

**Rakenneuudistustuki**

(257) Yhteisön suuntaviivojen 17 kohdan mukaan rakenneuudistustuki on osa realistista, johdonmukaista ja kauaskantoista suunnitelmaa, jonka tavoitteena on palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisen ajan kuluessa. Rakenneuudistus muodostuu yleensä seuraavista toimista: toiminnan kaikkien osa-alueiden tehokas uudelleenorganisointi ja järkeistäminen, johon tavallisesti kuuluu luopuminen tappiollisesta toiminnasta, sekä rahoitusrakenteen uudistaminen. Valtiontuen avulla toteutetut rakenneuudistustoimet eivät voi kuitenkaan rajoittua pelkkään aiempien tappioiden korvaamiseen ilman, että pyritään puuttumaan tappioiden syntymiseen johtaneisiin syihin. On siis toteutettava todellinen rakenneuudistus. Suuntaviivoissa edellytetään, että tuki rajoitetaan välttämättömään. Siksi osa rakenneuudistuksesta on rahoitettava muilla kuin valtiontukena saaduilla varoilla. Jotta tuen haitalliset vaikutukset ja kilpailun vääristyminen jäisivät mahdollisimman vähäisiksi, on toteutettava vastasuoritteita.

(258) Koska rakenneuudistustuki vaikuttaa kilpailuun vääristävästi, komissio katsoo, että vaikeuksissa oleville yrityksille voidaan myöntää tukea taloudellisen toiminnan kehittämiseen ilman, että se vaikuttaa vääristävästi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan yhteisön etujen kanssa ristiriitaisella tavalla, ainoastaan siinä tapauksessa, että kaikki suuntaviivoissa mainitut ehdot täyttyvät.

(259) Jäljempänä komissio analysoi näiden ehtojen täyttymistä.

(260) Komissio katsoo, että voidakseen arvioida uudeksi tueksi luokiteltujen toimenpiteiden soveltuvuuden yhteismarkkinoille ja erityisesti sen, voidaanko yrityksen elinkelpoisuus palauttaa rakenneuudistuksen avulla ja onko tuki rajattu välttämättömään, sen on tarkasteltava rakenneuudistussuunnitelmaa ja tukea kokonaisuutena. Tätä varten sen on otettava huomioon myös ns. aiempi tuki, joka tuli voimaan ennen liittymistä ja jota ei enää sovelleta.

3.3.1 YRITYKSEN TUKIKELPOISUUS

(261) Yhteisön suuntaviivojen mukaan kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys, jolle voidaan myöntää pelastamis- ja rakenneuudistustukea, jos yritys ei pysty omin varoin taikka osakkailta tai luotonantajilta saaduilla varoilla pysäyttämään tappiollista kehitystä, joka ilman viranomaisten tilanteeseen puuttumista johtaa lähes varmasti yrityksen toiminnan loppumiseen lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä. Suuntaviivoissa mainitaan myös tyypillisiä merkkejä, joiden perusteella voidaan katsoa, että yritys on vaikeuksissa. Näitä ovat esimerkiksi kasvavat tappiot ja liikevaihdon supistuminen.

(262) Vuoden 1999 suuntaviivojen 12 kohdassa säädetään vastaperustettuja yrityksiä koskevasta rajoituksesta: niille ei voida myöntää rakenneuudistustukea, vaikka niiden taloudellinen tilanne olisi epävarma. Tämä koskee tapauksia, joissa yritys perustetaan aikaisemmin toimineen yrityksen selvitystilan jälkeen tai ostamalla tällaisen yrityksen kaikki omaisuuserät. Suuntaviivojen mukaan yritystä pidetään periaatteessa vastaperustettuna ensimmäiset kolme vuotta siitä kun se on aloittanut toimintansa kyseisellä alalla.

(263) Puolan viranomaiset katsovat, että Szczecinin telakka on vain toinen nimi ASS-nimiselle yritykselle, joka toimi yhteistyössä SSPH:n ja SS:n kanssa ennen kuin ne menivät konkurssiin.

(264) Kaikki olosuhteet viittaavat kuitenkin siihen, että Szczecinin telakka ei ottanut hoitaakseen SSPH:n ja SS:n velkoja, vaan ne jäivät kyseisten yritysten konkurssimenettelyn yhteyteen. Puolan viranomaisten mukaan Szczecinin telakka otti vastuulleen SSPH:n toimituksiin liittyviä velkoja 15 miljoonan zlotyn arvosta, mutta tästä ei ole toimitettu tarkempia tietoja eikä mitään asiakirjoja.

[1] EUVL C 317, 30.12.2003, s. 12.

(265) Szczecinin telakka aloitti siis toimintansa ilman edeltäjiensä velkoja. Puolan viranomaiset eivät ole esittäneet mitään todisteita siitä, että velkoja olisi siirretty Szczecinin telakalle. Kun otetaan huomioon Szczecinin telakan suuruusluokka, sille siirretyksi väitetyt 15 miljoonan zlotyn velat eivät riitä perusteeksi väitteelle, että Szczecinin telakka jatkoi SSPH:n ja SS:n toimintaa. Komissio toteaa myös, että jo tehdyt sopimukset siirrettiin tuotantoprosessin aikana siten, että saatavat ja velat tasapainotettiin keskenään, minkä vuoksi tästä ei aiheutunut lisärasitusta. Lisäksi Szczecinin telakka teki kyseisistä aluksista uudet sopimukset. ([1])

(266) Toiseksi komissio katsoo, että ASS harjoitti laivanrakennustoimintaa yhdessä SS:n kanssa ennen SSPH:n konkurssia (tammikuun 2002 puitesopimus ja vuokrasopimus). Se huomauttaa myös, että jo Szczecinin telakan koko kesäkuun 2002 jälkeen verrattuna ASS:n kokoon ennen kesäkuuta 2002 osoittaa, että näiden kahden yrityksen välillä ei ollut taloudellista jatkuvuutta. Tuloslaskelma osoittaa, että liikevaihto nousi 88 miljoonasta zlotysta vuonna 2001 425 miljoonaan zlotyyn vuonna 2002 ja 1 100 miljoonaan zlotyyn vuonna 2003.

(267) Komissio katsoo näin ollen, ettei se voi hyväksyä Puolan viranomaisten väitettä, jonka mukaan Szczecinin telakka jatkoi jo kauan ennen SSPH:n konkurssia olemassa olleen ASS:n toimintaa. Näiden yritysten toiminnot voidaan selkeästi erottaa toisistaan taloudellisin perustein. Parhaiten tätä kuvaa se, että velkoja ei siirretty yritykseltä toiselle. Szczecinin telakkaa on näin ollen pidettävä uutena yrityksenä, jolle ei voida myöntää rakenneuudistustukea.

(268) Suuntaviivojen 12 kohdan mukaan yritystä pidetään vastaperustettuna kolmen vuoden ajan sen jälkeen kun se on aloittanut toimintansa. Käsiteltävänä olevassa tapauksessa tilanne on siinä mielessä erityinen, että uusi yritys on perustettu aiemman yrityksen konkurssin seurauksena. Suuntaviivojen 12 kohdassa mainitaan kuitenkin, että tällaisessa tilanteessa yritykselle ei saa myöntää pelastamis- ja rakenneuudistustukea. Komissio katsoo, että tässä tapauksessa ratkaiseva tekijä on SSPH:n ja SS:n julistaminen konkurssiin heinäkuussa 2002. Konkurssiin julistaminen muodostaa vanhan ja uuden talouden toimijan välisen rajapyykin, joka suojaa uutta toimijaa vanhan toimijan veloilta. Komissio katsoo tämän perusteella, että Szczecinin telakka ei ollut oikeutettu tukeen kolmen vuoden ajan alkaen heinäkuusta 2002, jolloin aloitettiin uusi toiminta, johon ei liittynyt velkoja.

(269) Suuntaviivojen 12 kohdassa säädetään, että vastaperustettu yritys voi saada pelastamis- ja rakenneuudistustukea vasta kolme vuotta toimittuaan edellyttäen, että se on suuntaviivoissa tarkoitettu vaikeuksissa oleva yritys. Komissio katsoo, että vaaditun kolmen vuoden ajanjakson jälkeen Szczecinin telakka täytti suuntaviivoissa säädetyt edellytykset ja oli siten oikeutettu saamaan tukea. Szczecinin telakka tuotti jatkuvasti tappiota ja säästyi konkurssilta useaan otteeseen vain sen ansiosta, että valtio puuttui tilanteeseen. Tällä perusteella telakka oli oikeutettu saamaan suuntaviivojen 11 kohdassa tarkoitettua tukea heinäkuusta 2005 alkaen.

([1]) Puolan viranomaisten huomautukset muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevaan päätökseen, kirje 4.10.2005.

### 3.3.2 ELINKELPOISUUDEN PALAUTTAMINEN

(270) Suuntaviivojen 34 kohdan mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on oltava, että yritys panee täytäntöön rakenneuudistussuunnitelman, jonka avulla sen elinkelpoisuus voi palautua kohtuullisessa ajassa. Elinkelpoisuuden palautumisella tarkoitetaan sitä, että yritys pystyy rakenneuudistuksen toteuttamisen jälkeen kattamaan kaikki kustannuksensa ja saavuttamaan riittävän pääomatuoton voidakseen kilpailla muiden yritysten kanssa omin resurssein. Rakenneuudistus on toteutettava mahdollisimman lyhyessä ajassa.

(271) Komissio toteaa ensinnäkin, että se on tutkintamenettelyn yhteydessä arvioinut kaksi rakenneuudistussuunnitelmaa, jotka telakan hallitus oli laatinut vuosina 2002 ja 2006 ja jotka Puolan viranomaiset olivat hyväksyneet. Komissio katsoo, että Puolan viranomaiset eivät ole pystyneet osoittamaan, että kumpikaan suunnitelma pystyisi palauttamaan telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden. Koska vuoden 2002 rakenneuudistussuunnitelma korvattiin vuoden 2006 suunnitelmalla, komissio selvittää kantansa vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman perusteella.

**Syyskuun 2006 rakenneuudistussuunnitelma**

(272) Suunniteltu strategia perustui siihen, että Szczecinin telakka päätti keskittyä kapeille erikoismarkkinoille, joilla se arveli saavansa kilpailuetua ja joilla kilpailuympäristö ja markkinatilanne olisivat suotuisat. Strategia näyttikin soveltuvan telakalle hyvin. Telakan tuotantosuunta ei kuitenkaan näytä merkittävästi muuttuneen, sillä lähivuosien tilauskannasta lähes 70 prosenttia muodostuu edelleen konttialuksista. Nähtävissä ei ole myöskään muita merkkejä, esimerkiksi suuria tutkimus- ja kehittämishankkeita tai markkinointitoimia, joiden perusteella voitaisiin päätellä, että telakka pystyisi panemaan strategian täytäntöön lyhyellä aikavälillä. Tämän vuoksi komissio ei ollut vakuuttunut siitä, että strategian toteuttaminen olisi realistista.

(273) Suunniteltujen investointien määrä, 200 miljoonaa zlotya, oli ilmeisen riittämätön, kun otetaan huomioon, että telakan tuotantoresurssit olivat huonossa kunnossa ja niiden arvo merkittävästi heikentynyt. Kun resurssien kirjanpitoarvo vuonna 2006 oli 130 miljoonaa zlotya, arvonalenemisen odotettiin olevan 85 miljoonaa zlotya vuosina 2006–2009. Tämä osoittaa, että suuri osa investoinneista olisi välittömästi mitätöitynyt arvonalenemisen vuoksi ja todellinen modernisointi olisi jäänyt rajoitetuksi.

(2) Komission käsitystä suunniteltujen investointien riittämättömyydestä vahvisti se, että vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman mukaan Szczecinin telakan tuottavuuden oli määrä saavuttaa vuonna 2011 Euroopan unionin keskimääräinen tuottavuustaso vuonna 2000 (vuonna 2006 telakan tuottavuus vastasi EU:n keskimääräistä tuottavuutta vuonna 1992). Komission mielestä tämä taso ei riittänyt antamaan telakalle edellytyksiä kilpailla markkinoilla ilman pitkäaikaista valtiontukea.

(275) Komissio ei ole vakuuttunut siitä, että suunnitellut 5 prosentin palkankorotukset ovat työntekijöille riittävä kannustin jäädä telakalle, sillä poissaolojen suuri määrä ja pula ammattitaitoisista työntekijöistä, jotka siirtyvät paremmin palkattuihin töihin muille eurooppalaisille telakoille, on ollut (ja on edelleen) yksi telakan suurimmista ongelmista.

(276) Suunnitelman mukaan sijoitetun pääoman tuotto olisi (ilman palkankorotuksista aiheutuvien kustannusten huomioon ottamista) vuosina 2007–2011 keskimäärin 19 prosenttia vuodessa, minkä väitetään vastaavan yksityisen sijoittajan odottamaa tuottoastetta. Jos sen sijaan otetaan huomioon välttämättömät palkankorotukset, sijoitetun pääoman tuotto olisi samana ajanjaksona noin 1,45 prosenttia, mikä on kenelle tahansa yksityiselle sijoittajalle selvästi liian vähän.

(277) Komissio toteaa, että lukuun ottamatta fyysisiä investointeja, jotka telakka on yksilöinyt, kuvannut, ilmoittanut määrällisesti, pannut tärkeysjärjestykseen ja joille se on laatinut toteuttamisaikataulun, suunnitellut toimenpiteet on yleensä ottaen määritelty hämärästi ja liian yleisellä tasolla, useimmiten pelkkinä suosituksina, jotka vaativat vielä tarkempaa analyysia. Komissio ei ole pystynyt arvioimaan näiden toimenpiteiden seurauksia, minkä vuoksi se ei ole vakuuttunut siitä, että ne ovat riittävän järkeviä ja kauaskantoisia telakan rakenteellisten ongelmien ratkaisemiseksi.

(278) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että suunniteltu teollisuuden ja organisaation rakenneuudistus ei riitä palauttamaan telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuutta. Suunnitelma ei ollut kyllin kattava eivätkä vuodeksi 2011 suunnitellut tulokset olleet tyydyttäviä. Telakalta selvästikin puuttui tarvittava lisäpääoma, jonka avulla se olisi voinut toteuttaa uudistuksia ja parantaa kannattavuutta. Komissio epäili, pystyisikö telakka saamaan markkinaehtoista pääomaa, jota se välttämättä tarvitsi laajan rakenneuudistuksen toteuttamiseen.

(279) Szczecinin telakan yksityistämishankkeen kehitys osoitti epäilykset oikeiksi. Kuten edellä on kuvattu, Szczecinin telakan pääomistaja ARP yritti kolme kertaa löytää yksityisen sijoittajan, joka olisi halukas ottamaan telakan haltuunsa. Kaikki yritykset (vuoden 2006 osittainen yksityistäminen ja vuonna 2007 toteutetut kaksi yritystä myydä telakan enemmistöosakkuus) epäonnistuivat. Komissio katsoo, että yksityistämishankkeet toteutettiin aikana, jolloin telakkamarkkinat vilkastuivat ennennäkemättömällä tavalla, minkä vuoksi olosuhteet telakan myymiselle olivat mahdollisimman otolliset. Yksityistämishankkeen epäonnistumisen perusteella on katsottava, että markkinat eivät uskoneet telakan edellytyksiin palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Amberin vetäytyminen yksityistämishankkeesta due diligence -tarkastuksen jälkeen on lisäosoitus siitä. [1]

(280) Komissio on ottanut huomioon Puolan viranomaisten uudet yritykset löytää Szczecinin telakalle sijoittaja sen jälkeen kun Amber oli vetäytynyt hankkeesta. Mitkään tosiseikat eivät kuitenkaan ole tämän päätöksen julkaisemiseen mennessä pystyneet vakuuttamaan komissiota siitä, että uudelleen aloitettu yksityistämishanke olisi voinut tuottaa tulosta lyhyellä aikavälillä ja suuntaviivoissa tarkoitetulla tavalla.

**Kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma**

(281) Komissio on arvioinut erityisesti Mostostalin laatiman kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelman ja ottanut huomioon myös sen esittelyn, jonka Mostostal piti 24 päivänä kesäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessa. Komissio katsoo, että tämä rakenneuudistussuunnitelma on monessa suhteessa vain luonnos, jonka pohjalta sijoittajan olisi tehtävä tarkempi analyysi. Suunnitelmassa on kuitenkin eräitä vakavia puutteita, joiden vuoksi komissio katsoo, että telakan elinkelpoisuutta ei voida tämän suunnitelman avulla palauttaa kohtuullisessa ajassa.

(282) Komissio katsoo, että etenkään liiketoimintastrategian uskottavuutta telakkateollisuuden alalla ei ole pystytty näyttämään toteen. Suunnitelmassa ainoastaan todetaan, että telakka jatkaa laivanrakennustoimintaa, mutta ei esitetä siitä tarkempia tietoja. Suunnitelmassa ei analysoida lainkaan telakan edellytyksiä rakentaa ro-pax-tyyppisiä aluksia ja monikäyttöaluksia (esimerkiksi suunnitteluresurssit, tarvittava tietotaito) eikä myöskään sitä, onko telakalla mahdollisuuksia allekirjoittaa sopimuksia tämäntyyppisten alusten rakentamisesta lyhyellä tai keskipitkällä aikavälillä (ei mainita esimerkiksi asiakassuhteita eikä suhteita muihin telakoihin mahdollisten alihankintasopimusten saamiseksi). Siinä ei myöskään esitetä näitä segmenttejä koskevaa markkinaennustetta, joka osoittaisi, että valittu liiketoimintastrategia perustuu oletettuun kysyntään, eikä ennustetta markkinasegmenttien tuottavuudesta.

[1] Amber totesi, että sen suorittaman tutkimuksen perusteella telakan elinkelpoisuutta ei pystytä palauttamaan Amberin suunnitteleman rakenneuudistuksen avulla.

(283) Komissio huomauttaa, että Mostostal toteaa itsekin tuntevansa telakkateollisuutta liian vähän, ja yrityksen tavoitteena olikin löytää strateginen kumppani hallinnoimaan telakkatoimintaa. Vaikka komissiolle kerrottiin, että Mostostal todella kävi neuvotteluja potentiaalisten yhteistyökumppanien kanssa, mistään tällaisesta yhteistyöstä ei ollut sovittu ennen komissiolle toimitetun rakenneuudistussuunnitelman laatimista. Ulsteinin kanssa allekirjoitettu aiesopimus osoittaa ainoastaan, että osapuolet aikoivat neuvotella mahdollisesta yhteistyöstä ja sen toteuttamismuodoista. Kuten komissiolle 7 päivänä heinäkuuta 2008 toimitetusta suunnitelman tarkistetusta versiosta ja aiesopimuksen sisällöstä käy ilmi, Ulstein tutki mahdollisuuksia käyttää Szczecinin telakan tuotanto-omaisuutta, mutta ei omistajana vaan sopimussuhteen perusteella. Kumpikaan edellä mainituista asiakirjoista ei osoita, että Ulstein ryhtyisi tekemään Mostostalin kanssa yhteistyötä Szczecinin telakan rakenneuudistuksen toteuttamista ja telakkatoiminnan harjoittamista varten. Tämä herättää vakavia epäilyksiä rakenneuudistuksen odotettujen tulosten ja rahoitussuunnitelmien suhteen ainakin telakkatuotannon alalla ja asettaa samalla kyseenalaiseksi koko ajatuksen toiminnan monipuolistamisesta.

(284) Suunnitelmaan sisältyvä, telakan hallituksen laatima investointiohjelma ei osoita, että ehdotetut investoinnit olisivat telakan elinkelpoisuuden palautumisen kannalta välttämättömiä. Toisaalta komissio katsoo, että noin 60 prosenttia suunnitelluista investoinneista vain tukisi telakan käyttöomaisuuden arvon säilymistä nykyisellä tasolla. Erityisesti on otettava huomioon, että 7 päivänä heinäkuuta toimitetun tarkistetun rakenneuudistussuunnitelman mukaan ulkopuolinen konsultti oli tuolloin laatimassa telakkateollisuuden investointiohjelmaa. Tämä osoittaa, että Mostostalin esittämää investointiohjelmaa ei voida pitää luotettavana pohjana Mostostalin laatimille rahoitussuunnitelmille ja siten telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamiselle. Komissio katsoo tämän perusteella, ettei ole osoitettu, että ehdotettu investointiohjelma olisi riittävän kauaskantoinen telakan elinkelpoisuuden palauttamiseksi.

(285) Komissio katsoo myös, että eräät varsinaiset rakenneuudistustoimet (organisaation uudelleenjärjestely, toimitusten ja varastojen hallinnointi, työvoiman uudelleenjärjestely) on kuvattu liian yleisellä tasolla ja että suunnitelma on pikemminkin luonnos, jonka pohjalta sijoittajan olisi tehtävä yksityiskohtaisempia analyysejä. Vaikka onkin sinänsä positiivista, että suunnitelmassa yksilöidään eräitä rakenneuudistusta vaativia alueita, suunnitelma on kuitenkin kaiken kaikkiaan niin yleisluontoinen, ettei komissio voi sen perusteella arvioida, ovatko suunnitellut rakenneuudistustoimet todella ratkaisu telakan ongelmiin ja millä edellytyksillä ja aikataululla ne voitaisiin panna täytäntöön.

(286) Suunnitelmassa ei myöskään selosteta yksityiskohtaisesti, miten muut rakenneuudistustoimet, kuten investoinnit ja erilaiset kustannusten alentamiseen ja tuottavuuden parantamiseen tähtäävät toimet, vaikuttavat rahoitussuunnitelmiin. Siinä ei myöskään esitetä analyysia, jossa olisi testattu rahoitussuunnitelmien alttiutta erilaisten riskitekijöiden, kuten markkinakehityksen, materiaalikustannusten, valuuttakurssien vaihtelun, palkkojen yms., vaikutuksille. Koska esitettyjen rahoitussuunnitelmien taustaoletuksia ei ole kuvattu tarkemmin eikä perusteltu, komissio katsoo, että niiden uskottavuutta ja siten rakenneuudistussuunnitelman pätevyyttä ei ole osoitettu. Tämä päätelmä on erityisen merkityksellinen, kun otetaan huomioon, että sijoittaja itse totesi investoinnin kannattavuuden olevan rahoitussuunnitelmien perusteella kyseenalainen.

(287) Lopuksi komissio toteaa, että sijoittajan mukaan rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpanon onnistuminen edellyttää, että telakalle myönnetään lisää valtiontukea. Lisätuesta ja sijoittajan panoksesta huolimatta odotettu oman pääoman tuotto rakenneuudistuskauden päättyessä olisi suhteellisen alhainen, kun otetaan huomioon, että muut investointivaihtoehdot, esimerkiksi valtion obligaatiot, toisivat tulokseksi saman tason pienemmin riskein, kuten sijoittaja itse huomauttaa.

(288) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei ole näytetty toteen, että telakan elinkelpoisuus voitaisiin palauttaa Mostostalin laatiman kesäkuun 2008 rakenneuudistuksen avulla.

**Syyskuun 12 päivänä 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma**

(289) Komissio huomauttaa, että vaikka syyskuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma on hiotumpi kuin kesäkuun 2008 suunnitelma, valtaosa yksityiskohtaisuutta ja luotettavuutta koskevista komission varauksista koskee myös tätä suunnitelmaa.

(290) Suunnitelmassa ei esitetä täydellistä markkina-analyysia Szczecinin telakan seuraajayritysten suunnitellusta toiminnasta. SSN Ulsteinin ja SSN Nowan suunnitellusta toiminnasta esitetään vain suppea markkinakuvaus, mutta ei arviota kysynnästä eikä suunnitellun toiminnan kannattavuudesta. SSN Odran osalta ei esitetä varsinaista liiketoimintasuunnitelmaa, vaan rakenneuudistussuunnitelmassa todetaan ainoastaan, että yritys voi rakentaa tietyntyyppisiä aluksia, mutta oletusta ei perustella riittävästi.

(291) Komissio huomauttaa, että SSN Odra, jonka on määrä jatkaa Szczecinin telakan toimintaa, kuuluu suunnitelman mukaan kokonaan Mostostalin määräysvaltaan. Mostostalilla taas ei ole lainkaan kokemusta telakkatoiminnasta. Ulsteinin tehtävänä oli tuoda rakenneuudistukseen kokemuksensa ja osaamisensa telakkatoiminnan alalta, mutta sen ei ole tarkoitus olla taloudellisesti sidoksissa SSN Odraan.

(292) Komissio toteaa, että SSN Wspólnan tuotantokapasiteetista on suunnitelman mukaan tarkoitus siirtää noin 40 prosenttia yrityksille, jotka joko lopetetaan (SSN Nowa) tai joilla ei ole liiketoimintasuunnitelmaa (SSN Odra). SSN Wspólnan jäljelle jäävää tuotantokapasiteettia (9–17 tuhatta tonnia terästä eli 12–23 prosenttia tuotantokapasiteetista) on puolestaan tarkoitus käyttää alihankintatoiminnassa muille yrityksille. Suunnitelmassa ei kuitenkaan analysoida tämän toiminnan kohdemarkkinoita, kysyntää eikä mahdollista kannattavuutta.

(293) Tämän perusteella komissio katsoo, että 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma ei edelleenkään pysty osoittamaan liiketoimintastrategian uskottavuutta etenkään telakkatoiminnan alalla.

(294) Komissio huomauttaa, että suunnitellun omaisuuden uudelleenjärjestelyn osalta rakenneuudistussuunnitelmassa ei analysoida lainkaan telakan investointitarpeita eikä perustella investointiohjelmaa millään tavoin. Komissio katsoo, että eräiden tuotantoresurssien siirtämiseen liittyvä [...] miljoonan zlotyn investointisuunnitelma, jonka tarkoituksena on vapauttaa tonttimaata myyntiin, on pikemminkin korvaava investointi eikä todellinen omaisuuden modernisointihanke.

(295) Suunnitellun modernisoinnin kustannukset ovat näin ollen vain 104 miljoonaa zlotya, ja siihen liittyvät investoinnit on tarkoitus toteuttaa SSN Mostostalissa, SSN Ulsteinissa ja SSN Wspólnassa. SSN Odran on tarkoitus tuottaa jatkossa 50 prosenttia kaikkien Szczecinin telakan seuraajayritysten tuloista, mutta tässä yrityksessä ei toteuteta mitään investointeja eikä sillä ole lainkaan omaa käyttöomaisuutta. Komissio huomauttaa, että Mostostalin kesäkuussa 2008 esittämässä rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotettiin 264 miljoonan zlotyn investointien toteuttamista. Koska investointiohjelman merkittävää supistamista (40 prosentin vähennys kesäkuun suunnitelmaan verrattuna) ei perustella eikä yritysten investointitarpeita analysoida millään tavoin, komissio katsoo, ettei ole voitu osoittaa, että suunniteltu investointiohjelma riittäisi varmistamaan toiminnan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumisen.

(296) Rakenneuudistustoimien oletettuja tuloksia ei ole kuvattu, eikä suunnitelmassa selosteta, milloin eri toimien toteuttamisesta odotetaan saatavan tuloksia, jotka näkyvät yritysten taloudellisissa tuloksissa. Suunnitelmassa ei myöskään esitetä oletettuihin tuloihin ja kustannuksiin liittyviä rahoitussuunnitelmia. Rahoitussuunnitelmien luotettavuus on näiden puutteiden vuoksi kyseenalainen. Lisäksi herkkyysanalyysi osoittaa, että SSN Mostostal ja etenkin SSN Odra olisivat myös jatkossa erittäin alttiita markkinaolosuhteiden vaihteluille. Yhdysvaltain dollarin arvon aleneminen 10 prosentilla vuosina 2009–2012 alentaisi kertyneitä voittoja SSN Mostostalissa 40 prosentilla ja SSN Odrassa 83 prosentilla (suunnitelmassa ei tosin oteta SSN Odran osalta huomioon suojautumistoimenpiteitä, joiden pitäisi lieventää kurssivaihteluiden vaikutuksia). Lisäksi suunnitelmassa oletetaan, että teräksen hintojen nousu 10 prosentilla alentaisi kertyneitä voittoja SSN Mostostalissa 40 prosentilla ja SSN Odrassa 50 prosentilla. Komissio katsoo tällä perusteella, että suunnitelmassa ei ole osoitettu, että yritysten suoja valuuttakurssien ja teräksen hintojen vaihteluiden aiheuttamia riskejä vastaan olisi riittävä edes kohtuullisten suojatoimenpiteiden toteuttamisen jälkeen.

(297) Koska suunnitelmassa ei kerrota, mihin odotettua myyntivoittoa koskevat arviot perustuvat (toimintakustannukset, alusten hinnat, teräsrakennetuotannon kannattavuus yms.), komission on todettava, että suunnitelmassa ei osoiteta, että odotetut tulokset perustuisivat realistisiin oletuksiin. SSN Wspólnan ja SSN Biuro projektowen odotettu myyntivoitto on marginaalinen, mikä todetaan myös rakenneuudistussuunnitelmassa. Komissio ei pidä näin alhaista voittoa riittävänä, jotta yritykset voisivat kilpailla markkinoilla ilman valtiontukea. Vaikka SSN Wspólnan ja SSN Biuro projektowen alhaista myyntivoittoa perustellaan sillä, että näiden yritysten on tarkoitus tarjota palveluja muille yrityksille, komissio katsoo, että niiden on kuitenkin tarkoitus toimia itsenäisinä yrityksinä ja että niiden heikot tulokset asettavat kyseenalaiseksi koko hankkeen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden.

(298) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että rahoitussuunnitelmien luotettavuus on kyseenalainen ja suunnitellut tulokset ovat erittäin alttiita markkinaolosuhteiden vaihtelulle. Komissio katsoo näin ollen, että suunnitelma ei ole riittävän yksityiskohtainen.

(299) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei ole näytetty toteen, että telakka pystyisi palauttamaan elinkelpoisuutensa 12 päivänä syyskuuta 2008 esitetyn rakenneuudistussuunnitelman avulla. Lisäksi komissio huomauttaa, että koska Ulstein on vetäytynyt Szczecinin telakan yksityistämishankkeesta, 12 päivänä syyskuuta 2008 päivättyä rakenneuudistussuunnitelmaa ei voida panna täytäntöön siinä esitettyjen edellytysten mukaisesti. Edellä esitetty arvio osoittaa joka tapauksessa, että vaikka Ulstein olisi mukana hankkeessa tai vaikka Mostostal aikoisi toteuttaa 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyn rakenneuudistussuunnitelman yksinään (ks. 22 päivänä syyskuuta 2008 päivätty kirje), suunnitelmaa ei voida pitää riittävänä.

(300) Yksityistämisen epäonnistuminen osoittaa, että telakka ei pysty hankkimaan markkinaehdoin riittävästi pääomaa pannakseen täytäntöön vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman tai laajan rakenneuudistusstrategian, joka turvaisi telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palautumisen ilman jatkuvia valtion tukitoimia. Tämä taas merkitsee sitä, että telakka ei pysty hankkimaan rakenneuudistuksen toteuttamista varten tarvittavaa johtamiskokemusta ja markkinoiden tuntemusta.

(301) Koska realistista ja laaja-alaista rakenneuudistussuunnitelmaa ei ole esitetty, komissio katsoo, että edellä 2.7 kohdassa kuvattu Szczecinin telakalle myönnetty tuki ei ole rakenneuudistustukea vaan pelkkää toimintatukea, joka ei sovellu yhteismarkkinoille.

3.3.3 TUEN RAJAAMINEN VÄLTTÄMÄTTÖMÄÄN

(302) Suuntaviivojen 43 kohdan mukaan tuki on rajattava määrään, joka on ehdottoman välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi. Tuensaajan on osallistuttava rakenneuudistussuunnitelman rahoittamiseen merkittävällä määrällä omia varojaan tai markkinaehtoisella ulkoisella rahoituksella. Tällainen rahoitusosuus on yhtäältä merkki markkinoiden uskosta elinkelpoisuuden palautumiseen ja auttaa toisaalta osaltaan pitämään valtiontuen määrän mahdollisimman pienenä. Kun kyseessä on suuri yritys, kuten Szczecinin telakka, oman rahoitusosuuden on oltava vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista.

(303) Ensinnäkin Szczecinin telakan tilanteen kuvaus osoittaa, että telakka ei pystynyt saamaan juuri lainkaan ulkopuolista rahoitusta rakenneuudistuksen rahoittamiseen.

**Kesäkuun 2006 rakenneuudistussuunnitelma**

(304) Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman mukaan rakenneuudistuksen kustannukset ja toimintakustannukset olivat yhteensä 11 500 miljoonaa zlotya. Ehdotettu oma rahoitusosuus oli 3 600 miljoonaa zlotya eli 30 prosenttia kokonaiskustannuksista. Jos toimintakustannukset luetaan pois kustannuksista ja rahoituksesta, rakenneuudistuksen kustannukset olisivat 3,7 miljoonaa zlotya ja oma rahoitusosuus 190 miljoonaa zlotya.

(305) Komissio epäili, olisiko realistista olettaa, että telakka pystyisi hankkimaan 190 miljoonaa zlotya markkinaehdoin. Tuolloin ei näyttänyt siltä, että Szczecinin telakka pystyisi saamaan kyseisen pääoman markkinaehdoin. Ehdotettua omaa rahoitusosuutta ei näin ollen voitu pitää todellisena, kuten suuntaviivoissa edellytetään. KPS:n ja ARP:n epäonnistuneet yritykset herättää ensin vähemmistöosakkaiden kiinnostus ja sitten myydä telakan osakkeet kokonaisuudessaan osoittavat itse asiassa sen, että markkinat eivät olleet kiinnostuneet sijoittamaan Szczecinin telakkaan.

(306) Operatiivisen toiminnan rahoittamiseksi vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotetaan, että tuotanto rahoitettaisiin markkinaehtoisilla lainoilla ja laivanvarustajien etumaksuilla, joilla ei ole KUKEn takausta ja joiden yhteenlaskettu määrä olisi vuosien 2002–2009 rakenneuudistuskaudella 3 200 miljoonaa zlotya; KUKEn takauksilla katettaisiin 4 200 miljoonan zlotyn rahoitus. Myöskään tämän olettamuksen osalta ei tuolloin näyttänyt siltä, että Szczecinin telakka pystyisi saamaan kyseisen pääoman markkinaehdoin. Markkinaehtoisista lainoista muodostuvaa omaa rahoitusosuutta ei näin ollen voitu pitää todellisena, kuten suuntaviivoissa edellytetään. Sitä paitsi komissio huomauttaa, että telakka ei tähän päivään mennessä ole onnistunut saamaan markkinoilta rahoitusta tuotantotoimintaansa varten ilman valtion tukea.

(307) Lisäksi vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa esitetään, että omaksi rahoitusosuudeksi olisi katsottava myös laivanvarustajilta sopimusten uudelleen neuvottelemisen seurauksena saatavat, yhteensä 628,7 miljoonan zlotyn lisäsuoritukset. Eräät sopimukset onkin todella neuvoteltu uudelleen. Komissio huomauttaa, että suuntaviivojen mukaan oman rahoitusosuuden tarkoituksena on antaa merkki siitä, että markkinat luottavat yrityksen mahdollisuuksiin palauttaa elinkelpoisuutensa. Se, että laivanvarustajat ovat valmiit maksamaan enemmän aluksista, joista on jo tehty sopimus, kun on olemassa riski, että alukset jäävät toimittamatta, tai muista ulkoisista ongelmatekijöistä (esimerkiksi teräksen hinnan noususta) riippuen, ei johdu siitä, että ne luottaisivat telakan kykyyn palauttaa elinkelpoisuutensa ja kilpailla markkinoilla pitkällä aikavälillä. Laivanvarustajat eivät myöskään ole suostuneet lisäsuorituksiin kattaakseen telakan rakenneuudistuksen kustannukset, vaan ainoastaan (ja silloinkin vain tiettyyn määrään asti) kattaakseen sellaisten alusten tuotantokustannukset, joista on jo tehty sopimus. Komissio ei näin ollen voi hyväksyä laivanvarustajien maksamia lisäsuorituksia suuntaviivoissa tarkoitetuksi omaksi rahoitusosuudeksi.

**Kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma**

(308) Kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelma ei ole tässä suhteessa ratkaisevasti parempi. Sijoittaja tosin sitoutuu siinä osallistumaan investointiohjelman rahoittamiseen 149,5 miljoonalla zlotylla, mutta odottaa myös valtiolta 588 miljoonan zlotyn lisäpääomaa ja ARP:ltä 68 miljoonan lainaa. Sijoittaja vaatii myös KUKElta lisätakauksia käyttöpääomalle.

(309) Kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelman puutteellisten tietojen perusteella rakenneuudistuksen kustannukset vastaavat vähintään määrää, joka tarvitaan sitovista laivanrakennussopimuksista aiheutuvien tappioiden kattamiseen vuosina 2008–2009 (588 miljoonaa zlotya) ja määrää, joka tarvitaan vuosien 2008–2012 investointitarpeiden rahoittamiseen (264 miljoonaa zlotya).

(310) Kaikki nämä kustannukset on suunniteltu rahoitettavaksi valtion tuella. Käytännössä ainoa sijoittajan oma rahoitusosuus muodostuu 149,5 miljoonan zlotyn pääomankorotuksesta, mikä on 17 prosenttia edellä mainituista rakenneuudistuksen kustannuksista. Vakiintuneen käytännön mukaan ([1]) komissio katsoo, että tulevia kassavaroja ei voida katsoa omaksi rahoitusosuudeksi suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä, koska ne eivät edusta yrityksen tai sen osakkaiden todellista omaa rahoitusosuutta rakenneuudistuksen kustannuksista. Lisäksi komission on otettava huomioon koko rakenneuudistuskausi, joka alkoi vuonna 2002. Jos otetaan huomioon telakan koko tänä aikana saaman valtiontuen todellinen määrä, oma rahoitusosuus suhteessa rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksiin on vieläkin pienempi. Tämän perusteella on ilmeistä, että oma rahoitusosuus ei ollut lähelläkään suuntaviivoissa vaadittua 50 prosentin osuutta rakenneuudistuksen kustannuksista.

**Syyskuun 12 päivänä 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma**

(311) Syyskuun 12 päivänä 2008 päivätty rakenneuudistussuunnitelma ei tuo parannusta myöskään rakenneuudistuksen kustannusten suunnitellun oman rahoitusosuuden rahoittamiseen.

(312) Syyskuun 2008 rakenneuudistussuunnitelmassa on yksityiskohtaisempia tietoja rakenneuudistuksen oletetuista kustannuksista ja niiden rahoituslähteistä. Rakenneuudistuksen oletettuihin kustannuksiin sisältyvät investointikustannukset (104 miljoonaa zlotya) sekä kustannukset, jotka aiheutuvat telakan resurssien siirtämisestä toiseen paikkaan (50 miljoonaa zlotya), työvoiman uudelleenjärjestelystä (53,4 miljoonaa zlotya), kannattamattomista sopimuksista aiheutuvien tulevien tappioiden kattamisesta (840 miljoonaa zlotya) sekä telakan veloista ARP:lle ja KPS:lle (197,5 miljoonaa zlotya) ([2]).

(313) Rakenneuudistuksen yhteenlasketut kustannukset ovat 1,354 miljardia zlotya.

(314) Lisäksi suunnitelmassa luetaan myös 227,6 miljoonan zlotyn käyttöpääoman tarve osaksi rakenneuudistuksen kustannuksia. Komissio katsoo, että käyttöpääoman tarve on osa yrityksen tavanomaista toimintaa eikä rakenneuudistuksen kustannus ja että sen rahoittamista on sen vuoksi analysoitava erikseen.

(315) Oma rahoitusosuus jaotellaan suunnitelmassa seuraavasti: uudelleen neuvoteltuihin sopimuksiin perustuvat laivanvarustajien lisäsuoritukset (376 miljoonaa zlotya), sijoittajien pääomankorotukset (242 miljoonaa zlotya), omaisuuden myynnistä saatavat tulot (118 miljoonaa zlotya) ja käyttöpääoman rahoitus (laina ja Mostostalin myöntämä 170 miljoonan zlotyn toimitusluotto).

(316) Käyttöpääoman rahoittamisesta komissio toteaa, että tuotantosyklin pituuden ja lopputuotteiden suuren arvon vuoksi käyttöpääoman rahoittaminen on telakkateollisuudessa erityinen ongelma. Telakkateollisuudessa käyttöpääoma hankitaan suurelta osin ulkoisista rahoituslähteistä. Osan siitä muodostavat laivanvarustajien etumaksut, joihin usein liittyy takaus. Puolassa takauksen myöntää useimmiten KUKE. Koska etumaksut ovat kuitenkin yleensä enintään 80 prosenttia aluksen hinnasta, telakoiden on turvauduttava lainoihin tai tavarantoimittajien myöntämiin toimitusluottoihin. Tämän vuoksi komissio katsoo, että telakkateollisuuden erityistilanteen vuoksi käyttöpääoman rahoitustarpeet edellyttävät pikemminkin rakenteellista ratkaisua eivätkä siten ole kertaluontoinen rakenneuudistuksen kustannuserä. Tällä perusteella komissio katsoo, että käyttöpääoman vahvistamiseen tarkoitettuja lainoja ei telakkateollisuudessa voida pitää omana rahoitusosuutena, koska niitä käytetään vireillä olevan toiminnan rahoittamiseen eikä rakenneuudistuksen kustannusten kattamiseen.

(317) Kuten edellä on todettu, komissio katsoo, että laivanvarustajilta saatuja lisäsuorituksia, jotka perustuivat alusten hintaa koskevien sopimusten uudelleen neuvottelemiseen, ei voida katsoa suuntaviivoissa tarkoitetuksi omaksi rahoitusosuudeksi.

**Omaisuuden myynti**

(318) Tarpeettomien omaisuuserien myynnistä saatavien 118 miljoonan zlotyn oletettujen tulojen osalta komissio katsoo, ettei ole osoitettu, että tätä rahoituslähdettä voitaisiin pitää todellisena ja toteuttamiskelpoisena.

(319) Ensinnäkin ARP:n ja KPS:n (Szczecinin telakan nykyisten omistajien) ja Mostostalin välillä tehdyssä yksityistämistä koskevassa sopimusluonnoksessa kaavailtiin, että Mostostal myisi kyseiset omaisuuserät ARP:n ja KPS:n osoittamalle ostajalle vähintään 118 miljoonalla zlotylla. Suunnitelma herättää huolestusta, sillä se vaikuttaa jonkinlaiselta valtion takaukselta, jonka avulla luvataan tietyt vähimmäistulot tiettyjen omaisuuserien myynnistä valtion valitsemalle ostajalle. Tämän vuoksi komissio epäilee, että omaisuuserien mahdolliseen myyntiin saattaa sisältyä valtiontukea.

(320) Toiseksi arvio tonttimaan arvosta perustui vertailuun Szczecinin arvostetuilla alueilla sijaitsevista kiinteistöistä tehtyjen kauppojen kanssa. Kyseiset tontit oli kuitenkin tarkoitettu asuntojen rakentamiseen tai palvelujen tarjoamiseen, ei teollisuusalueeksi. Esitetyn arvion perusteella teollisuustonttien hinta saattaa olla vain kymmenesosa mainitusta hinta-arviosta. Lisäksi arvio perustuu oletukseen, että kaikki kyseisellä tontilla sijaitsevat rakennukset ja laitteet olisi ennen myyntiä hävitettävä ja maa puhdistettava ja valmisteltava myyntiä varten. Arviossa todetaan, että näistä valmisteluista aiheutuu kustannuksia. Kustannusten suuruusluokkaa ei kuitenkaan mainita, eikä myöskään rakenneuudistussuunnitelmassa ole tästä aiheesta mitään tietoja. ([3])

([1]) Ks. suuntaviivojen 43 kohta.

([2]) Osa näistä veloista muutettiin osakkeiksi kesäkuussa 2008 (131,5 miljoonan zlotyn arvosta; ks. johdanto-osan 201 kappaleessa olevan taulukon 4 kohdat 16 ja 17), osa taas on vielä maksamatta takaisin (66 miljoonaa zlotya).

([3]) Komissio huomauttaa lisäksi, että 12.9.2008 päivätyn rakenneuudistussuunnitelman yhdessä liitteessä, jossa esitetään rakenneuudistusprosessiin liittyviä yleisiä olettamuksia, kyseisen tonttimaan arvoksi arvioidaan alustavasti [...] miljoonaa zlotya.

(321) Kolmanneksi komissio suhtautuu epäilevästi siihen, onko omaisuuden arvo kirjattu oikein Szczecinin telakan taseeseen ja sitä kautta hintaan, joka Mostostalin on maksettava telakan osakkuudesta. Komissio toteaa, että telakan taseen mukaan käyttöomaisuuden kokonaisarvo oli vuoden 2007 lopussa [...] miljoonaa zlotya. Suunnitelman mukaan telakka myisi tuotanto-omaisuutensa uusille yrityksille (SSN Mostostal, SSN Ulstein ja SSN Wspólna) [...] miljoonalla zlotylla, minkä pitäisi vastata niiden nimellisarvoa. Lisäksi telakka myisi tarpeettomat omaisuuserät kolmansille osapuolille niiden arvioidusta markkinahinnasta, joka on [...] miljoonaa zlotya. Tämä osoittaa, että joko muun kuin tuotanto-omaisuuden kirjanpitoarvo on aliarvioitu tai niiden myynnistä saatavien oletettujen tulojen määrä on yliarvioitu.

(322) Vuoden 2007 lopussa Szczecinin telakan varojen nettoarvo oli [...] miljoonaa zlotya. ARP ja KPS ovat sittemmin vaihtaneet velkoja osakkeiksi 131,5 miljoonan zlotyn arvosta, minkä lisäksi on suunniteltu 434 miljoonan zlotyn pääomankorotuksen toteuttamista. Toisaalta voidaan arvioida, että jo tehdyistä tappiollisista sopimuksista kertyy tappiota 465 miljoonaa zlotya. Käytännössä näyttää siltä, että kun Mostostal ostaa Szczecinin telakan, olettaen että muut tekijät eivät muutu, telakan varojen nettoarvo on [...] miljoonaa zlotya. Tämä tarkoittaa sitä, että Mostostal saa telakan lähes ilmaiseksi. Szczecinin telakan (eli SSN Nowan) on tarkoitus käyttää kaikki omaisuuden myynnistä saatavat tulot rakenneuudistukseen (esimerkiksi työvoiman uudelleenjärjestelyyn) ja yrityksen käyttöpääoman vahvistamiseen, jotta sovitut alukset saadaan rakennettua valmiiksi. Tämän perusteella näyttäisi komission mukaan siltä, että yksityistämishanke johtaa siihen, että Szczecinin telakalle myönnetään lisää valtiontukea siirtämällä omaisuuseriä markkinahintaa alemmalla hinnalla. ([1]) Alentamalla osakkeiden myyntihintaa vastineeksi siitä, että ostaja sitoutuu toteuttamaan rakenneuudistustoimia, valtio epäsuorasti rahoittaa kyseisiä toimenpiteitä. Tämän vuoksi komissio ei voi hyväksyä, että omaisuuden myynti sijoittajalle markkinahintaa alempaan hintaan voitaisiin katsoa omaksi rahoitusosuudeksi. ([2])

(323) Edellä esitettyjen epäilysten vuoksi komissio katsoo, ettei ole osoitettu, että tarpeettomien omaisuuserien myynnistä saatavia tuloja, joita odotetaan olevan 118 miljoonaa zlotya, voitaisiin pitää todellisena rakenneuudistuksen kustannusten rahoituslähteenä.

**Sijoittajien toteuttamat pääomankorotukset**

(324) Komission mukaan ei ole osoitettu, että yksityisten sijoittajien suunnittelemia pääomankorotuksia voitaisiin kokonaisuudessaan pitää todellisina ja toteuttamiskelpoisina.

(325) Ensinnäkin rakenneuudistussuunnitelmassa todetaan, että Ulsteinin koko rahoitusosuus on 114,9 miljoonaa zlotya. Mostostalin ja Ulsteinin välisestä sopimusluonnoksesta – joka toimitettiin komissiolle allekirjoittamattomana 5 päivänä syyskuuta – käy kuitenkin ilmi, että Ulstein sitoutuu siirtämään SSN Ulsteiniin 52,5 miljoonan zlotyn pääoman (ei 67,3 miljoonaa, kuten rakenneuudistussuunnitelmassa väitetään), SSN Wspólnaan enintään 44,65 miljoonaa zlotya (suunnitelman mukaan Ulsteinin osuus olisi 47,5 miljoonaa) ja SSN Biuro Projektoween enintään 0,85 miljoonaa zlotya (suunnitelman mukaan 0,1 miljoonaa). Tämän perusteella Ulsteinin yhteenlaskettu rahoitusosuus olisi 98 miljoonaa zlotya, eli 16,9 miljoonaa zlotya vähemmän kuin rakenneuudistussuunnitelmassa ilmoitetaan.

(326) Toiseksi, vaikka rakenneuudistussuunnitelmassa oletetaan, että sijoittajat siirtävät telakalle omaa pääomaansa, siinä myös myönnetään olevan mahdollista, että Ulstein joutuu hankkimaan velkapääomaa markkinoilta. Suunnitelmassa ei esitetä mitään todisteita sen väitteen tueksi, että Ulstein kykenee saamaan tällaista rahoitusta, minkä vuoksi sitä ei voida pitää todellisena ja toteuttamiskelpoisena. Sitä paitsi Ulsteinin edustajat ilmoittivat 10 päivänä syyskuuta pidetyssä kokouksessa, että Ulstein aikoo antaa rahoitusta yhteensä 98 miljoonaa zlotya (eli edellä mainitussa yhteistyösopimuksen luonnoksessa mainitun määrän), josta vain 30 miljoonaa zlotya pääomankorotuksen muodossa. Jäljelle jäävä osuus on hankittava markkinoilta. Ulstein on ilmoittanut, että jos se ei pysty hankkimaan rahoitusta markkinoilta, se ei korota telakan pääomaa. ([3]) Mitään edellä esitetyistä väitteistä ei mainita suunnitelmassa, vaan siinä todetaan ainoastaan, että se, rahoittaako Ulstein hankkeen omista varoistaan vai ulkopuolisella rahoituksella, ”ei vaikuta yrityksen toimintaperiaatteisiin ja tuloksiin eikä sijoittajien myöntämän oman rahoitusosuuden määrään”.

([1]) Vastaavaa tilannetta arvioitiin asiassa Automobile Craiova (Nr 46/07), jossa komissio katsoi, että Romanian viranomaiset sovelsivat Automobile Craiova -nimisen yrityksen yksityistämishankkeen yhteydessä ostajiin erityisvaatimuksia (työntekijöiden vähimmäismäärä ja ostettuun yritykseen tehtävien investointien taso) vastineeksi alennetusta myyntihinnasta. Tämä merkitsi valtiontuen myöntämistä myytävälle yritykselle.

([2]) Komissio ottaa huomioon sen, että voimassa olevien sopimusten täytäntöönpanon ja suunniteltujen rakenneuudistustoimien jälkeen SSN Nowa on tarkoitus lakkauttaa, ja jos yrityksellä on edellä mainittujen toimenpiteiden toteuttamisen jälkeen ylimääräisiä varoja, ne on niin ikään tarkoitus jakaa Mostostalin ja valtion kesken. Komissio katsoo, että tämä voi enintään vähentää yksityistämishankkeen yhteydessä myönnettyä tukea, mutta se ei muuta sitä tosiseikkaa, että omaisuuden siirtäminen sen markkinahintaa alempaan hintaan on ollut valtiontuen ”saastuttama” toimenpide, minkä vuoksi kyseisten varojen myynnistä saatavat varat eivät voi olla valtiontuesta vapaata omaa rahoitusosuutta.

([3]) 10.9.2008 pidetyssä kokouksessa kävi ilmi, että rakenneuudistussuunnitelman olikin laatinut Mostostal eikä Ulstein. Ulstein ei ollut edes nähnyt komissiolle 3.9.2008 toimitettua suunnitelmaluonnosta ja yllättyi tiedosta, jonka mukaan sen oli määrä osallistua pääoman muodostamiseen 114 miljoonalla zlotylla.

(327) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, ettei se ole saanut riittävää varmuutta siitä, miten suuren investoinnin Ulstein kykenee toteuttamaan ja onko se yleensä halukas toteuttamaan investointeja omista varoistaan siinä tapauksessa, ettei se saa tähän tarkoitukseen velkarahoitusta. Tämän perusteella komissio katsoo, että suunnitellusta 242 miljoonan zlotyn pääomankorotuksesta vain 157,2 miljoonaa voidaan katsoa todelliseksi ja toteuttamiskelpoiseksi. Syyskuun 22 päivänä päivätyssä kirjeessä mainittu Ulsteinin vetäytyminen yksityistämishankkeesta ja ilmoitus, jonka mukaan Mostostal voi panna 12 päivänä syyskuuta päivätyn rakenneuudistussuunnitelman täytäntöön yksin, vain lisäävät suunnitelmassa ehdotetun rahoituksen epävarmuutta.

(328) Yhteenvetona voidaan todeta, että jos analysoidaan vain niitä rakenneuudistuksen kustannuksia, jotka sijoittajan on tarkoitus maksaa (1,354 miljardia zlotya), todellinen ja valtiontuesta vapaa oma rahoitusosuus (157,1 miljoonaa zlotya) kattaa ainoastaan 12 prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista. Sitä paitsi komission on otettava huomioon koko rakenneuudistuskausi, joka alkoi vuonna 2002. Kun otetaan huomioon telakalle tuosta ajankohdasta alkaen myönnetyn valtiontuen merkittävä määrä, oma rahoitusosuus suhteessa rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksiin on vieläkin pienempi. On siis ilmeistä, että oma rahoitusosuus ei ollut lähelläkään suuntaviivoissa vaadittua 50 prosentin osuutta rakenneuudistuksen kustannuksista.

(329) Komissio huomauttaa, että sen jälkeen kun Ulstein oli vetäytynyt Szczecinin telakan yksityistämis- ja rakenneuudistushankkeesta, Mostostal liitti 25 päivänä syyskuuta 2008 päivättyyn kirjeeseensä kazakstanilaisen BTA-pankin kirjeen, jossa pankki ilmoitti olevansa mahdollisesti kiinnostunut Szczecinin telakkaan liittyvästä hankkeesta. Pankki ilmoittaa kirjeessä olevansa valmis myöntämään Szczecinin telakkaa koskevan hankkeen rahoittamiseen 100 miljoonaa dollaria ja pyytää Mostostalia toimittamaan sille rakenneuudistussuunnitelman heti kun Euroopan komissio on hyväksynyt sen. Komissio huomauttaa, että pankin kirje on päivätty 26 päivänä kesäkuuta 2008, joten se ei voi liittyä syyskuun 2008 rakenneuudistussuunnitelmaan, vaan kesäkuun suunnitelmaan, joka ei ole enää voimassa. Myös tällä perusteella komissio katsoo, ettei kyseistä kirjettä voida pitää osoituksena 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyn rakenneuudistussuunnitelman todellisesta rahoituksesta. Myös siinä tapauksessa, että rahoitusta voitaisiin pitää todellisena ja vaikka analyysissa otettaisiin huomioon ainoastaan rakenneuudistuksen kustannukset, oman rahoitusosuuden määrä olisi vain 17 prosenttia näistä kustannuksista ([1]) eli huomattavasti vähemmän kuin suuntaviivoissa edellytetään.

(330) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että telakka ei todellisuudessa pystynyt hankkimaan juuri lainkaan suuntaviivoissa tarkoitettua omaa rahoitusosuutta tai että sen määrä oli joka tapauksessa vähäinen. Myöskään Mostostalin esittämä rakenneuudistussuunnitelma ei takaa riittävän suurta omaa rahoitusosuutta. Oman rahoitusosuuden tarkoituksena on supistaa valtiontuen määrä mahdollisimman vähäiseksi. Jos omaa rahoitusosuutta ei ole, komission on todettava, että vaatimus valtiontuen supistamisesta välttämättömään vähimmäismäärään ei täyty. Mostostalin esittämä rakenneuudistussuunnitelma perustuu päinvastoin olettamukseen, että telakalle myönnetään lisää valtiontukea. Suunnitelmassa todetaan nimenomaisesti, että sen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että valtiontukea saadaan lisää.

(331) Edellä esitetyn perusteella komissio katsoo, että vaatimus valtiontuen supistamisesta välttämättömään vähimmäismäärään ja todellisen ja valtiontuesta vapaan oman rahoitusosuuden hankkimisesta ei ole täyttynyt.

### 3.3.4 KOHTUUTTOMIEN KILPAILUA VÄÄRISTÄVIEN VAIKUTUSTEN VÄLTTÄMINEN

(332) Komissio muistuttaa, että Puolan kanssa on tehty alustava sopimus Wulkan 1 -rakennusalustan sulkemisesta. Sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen syntyneiden olosuhteiden ja edellä esitettyjen, suuntaviivojen kahden ensimmäisen ehdon täyttymistä koskevien päätelmien vuoksi kysymyksellä, ovatko Puolan viranomaisten ehdottamat vastasuoritteet riittäviä, ei ole enää merkitystä.

### 3.3.5 PÄÄTELMÄ

(333) Komissio katsoo, että Szczecinin telakalle myönnettyä valtiontukea ei voida katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi, vaan tuki on perittävä takaisin.

## 4. TÄYTÄNTÖÖNPANO

(334) Tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvattuihin, Szczecinin telakalle myönnettyihin toimenpiteisiin sisältyvä valtiontuki on palautettava. Palautettava valtiontuki eli tuensaajalle aiheutunut etu muodostuu yleensä erotuksesta tuen myöntämisedellytysten ja niiden edellytysten välillä, jotka tuensaaja olisi voinut saada markkinoilta.

(335) Tuen määrän määrittämisessä käytetään markkinakorkojen sijasta komission julkaisemia viite- ja diskonttokorkoja erityisesti silloin, kun tuki on maksettu useassa erässä tai kun se on myönnetty korkotukiohjelmien perusteella. ([2]) Kun kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys, kuten Szczecinin telakka, komissio katsoo, että viitekorkoa on korotettava vähintään 400 peruspisteellä, jotta voidaan ottaa huomioon liiketoimeen liittyvä suuri riski, ja vielä 200 peruspisteellä, jos tuensaajalla ei ole vakuuksia tai ne ovat puutteelliset. Kuten edellä on todettu,

([1]) Olettaen, että 1 USD = 2,3 zlotya.

([2]) Komission tiedonanto viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä, EYVL C 273, 9.9.1997, s. 3.

telakan esittämien vakuuksien arvo on kyseenalainen, kun otetaan huomioon yrityksen velkaantuminen suhteessa sen omaisuuteen. Kun kyseessä on vaikeuksissa oleva yritys, joka ei pysty saamaan lainkaan markkinaehtoista rahoitusta, valtiontuen osuus voi olla jopa 100 prosenttia yritykselle myönnettyjen rahoitustoimenpiteiden nimellisarvosta. [1]

(336) Komissio katsoo, että tarkasteluajanjaksona, jonka aikana johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvatut tukitoimenpiteet toteutettiin Szczecinin telakan hyväksi, telakalla oli vakavia taloudellisia vaikeuksia (joita tarkastellaan lähemmin johdanto-osan 45–57 kappaleessa) eikä se pystynyt hankkimaan lainkaan markkinaehtoista rahoitusta. Telakka tuotti jatkuvasti tappiota, eikä se saanut tarkasteluajanjaksolla käytännössä lainkaan markkinaehtoista rahoitusta. Markkinatalouden ehdoin toimiva yksityinen toimija ei tällaisissa olosuhteissa olisi halukas myöntämään telakalle minkäänlaista rahoitusta toimenpiteeseen liittyvän korkean riskin takia. Yhteenvetona komissio toteaa, että yksikään pankki ei olisi myöntänyt telakalle lainaa edes korkealla korolla, eikä yksikään pankki olisi suostunut myöntämään sille takausta edes korkeata takausmaksua vastaan.

***Eri toimenpideryhmiin sisältyvän tuen määrän määrittäminen***

**Lainat**

(337) Koska Szczecinin telakka ei olisi saanut markkinoilta lainaa eikä takauksia, kaikki sille tarkasteluajanjakson kuluessa myönnetyt lainat ja takaukset ovat automaattisesti valtiontukea. Sen vuoksi kaikki edelleen sitovat takaukset on viipymättä lakkautettava ja kaikki lainat maksettava takaisin välittömästi.

(338) Kaikkien telakalle myönnettyjen lainojen takaisinmaksaminen ei kuitenkaan vielä riitä palauttamaan lähtötilannetta, koska telakalla on lainojen takaisinmaksuun asti käytössään varoja, joita se ei normaalisti olisi voinut saada markkinoilta. Lähtötilanteen palauttamiseksi on perittävä takaisin myös määrä, joka vastaa yrityksen näistä varoista saamaa hyötyä ja jonka suuruus voidaan vain arvioida korkean riskin perusteella myönnetyistä lainoista perittävän korkoprosentin perusteella. Tämän perusteella komission on määrättävä perittäväksi takaisin myös Szczecinin telakan todellisuudessa maksaman korkoprosentin ja erittäin korkeariskisiin lainoihin teoreettisesti sovellettavan korkoprosentin välinen erotus alkaen siitä, kun laina myönnettiin telakalle, siihen asti, kunnes telakka maksaa sen takaisin. Komissio huomauttaa, että viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä annetun tiedonannon mukaan erittäin korkeariskisiin lainoihin sovellettavan korkoprosentin määrittämistä varten sovellettava riskipreemio voi olla 400 pistettä tai enemmän, *jos mikään yksityinen pankki ei myöntäisi kyseessä olevaa lainaa*, kuten käsiteltävänä olevassa tapauksessa on todettu. Komissio on monissa päätöksissä todennut, että viitekorkoa 600 peruspistettä korkeampi preemio on asianmukainen vähimmäiskorko tilanteissa, joihin liittyy korkea riski. [2] Komissio katsoo, että tämä on vähimmäiskorko, joka käsiteltävänä olevassa tapauksessa myönnetyistä lainoista on perittävä.

**Etumaksuihin liittyvät takaukset**

(339) Komissio soveltaa samaa menetelmää takauksiin: komission on vaadittava perittäväksi takaisin takauksiin sisältyvä tuki takauksen myöntämisestä sen lakkauttamiseen asti.

(340) Komissio katsoo EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina annetun tiedonannon [3] mukaisesti, että takausten yhteydessä avustusekvivalentti on yhtä suuri kuin takauksen ansiosta saadun alempikorkoisen lainan korkotuki (kun takaus on myönnetty lainalle, josta peritään markkinakorkoa alempi korko) tai yhtä suuri kuin takauksen kohteena olevaan määrään liittyvä riskitekijä, josta on vähennetty suoritetut takausmaksut.

(341) Etumaksuihin liittyvien takausten osalta komissio kuitenkin katsoo, että KUKEn takaamat etumaksut perustuvat eräänlaiseen myyntisopimukseen eivätkä lainasopimukseen ja että etumaksuista ei peritä korkoa. Tämän vuoksi komissio katsoo, että tuensaajalle myönnetyn tuen määrittämiseksi telakan suorittamia takausmaksuja olisi verrattava niihin takausmaksuihin, jotka se olisi normaalisti joutunut suorittamaan markkinaehtojen mukaisesti. Komissio katsoo, että edellä tarkoitetuissa laskelmissa voitaisiin käyttää viitteenä sen valtiontuesta vapaan järjestelmän puitteissa perittäviä takausmaksuja, jonka pohjalta KUKE toteuttaa valtion takauksiin perustuvaa vientiluottotakausohjelmaansa, jonka komissio on hyväksynyt 18 päivänä heinäkuuta 2007 tehdyllä päätöksellä. Myös näihin takausmaksuihin olisi lisättävä vähintään 400 peruspistettä sen vuoksi, että telakka ei voinut saada takauksia kyseisen ohjelman perusteella. Telakalle myönnettyihin takauksiin liittyi siis huomattavasti tavallista korkeampi riski.

(342) Kuten edellä jo todettiin, KUKEn myöntämät edelleen voimassa olevat takaussopimukset on välittömästi irtisanottava, jotta tuen aiheuttama kilpailun vääristyminen voidaan poistaa. Kilpailun vääristyminen johtui siitä, että telakka ei epävakaan taloudellisen tilanteensa vuoksi pystynyt saamaan takauksia markkinaehdoin.

[1] Komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14). Tiedonannon 3.2 kohdassa todetaan, että jos lainaa myönnettäessä on todennäköistä, että lainanottaja laiminlyö maksuja esimerkiksi taloudellisten vaikeuksien vuoksi, takauksen arvo saattaa olla sama kuin määrä, jonka takaus tosiasiassa kattaa.

[2] Komission päätös 2005/827/EY Espanjan Siderúrgica Añón S.A:n hyväksi toteuttamista toimenpiteistä, johdanto-osan 68 kappale (EUVL L 311, 26.11.2005, s. 22); 11 päivänä joulukuuta 2002 tehty komission päätös 2003/284/EY Espanjan Sniace SA:lle myöntämästä valtiontuesta, johdanto-osan 42 kappale (EUVL L 108, 30.4.2003, s. 35).

[3] Ks. edellä.

**Velkojen täytäntöönpanosta luopuminen**

(343) Se, että julkiset viranomaiset jatkuvasti luopuvat velkojen täytäntöönpanosta, on niin ikään valtiontukea, joka on otettava huomioon. [1] Menettelyä voidaan verrata edullisin ehdoin myönnettävään uusiutuvaan lainaan, minkä vuoksi toimenpiteeseen sisältyvän valtiontuen määrä on yhtä suuri kuin (esimerkiksi vastaavaan riskiryhmään kuuluvalta, vastaavassa taloudellisessa tilanteessa olevalta ja vastaavat vakuudet esittäneeltä yritykseltä perittävien) markkinaehtoisten korkojen ja tuen myöntävän elimen todellisuudessa perimien korkojen välinen erotus.

(344) Komissio katsoo, että koska telakan rahoitustilanne oli jatkuvasti erittäin epävakaa, markkinaehdoin toimiva velkoja olisi vaatinut saataviensa täytäntöönpanoa heti niiden eräännyttyä. Se, että Puolan viranomaiset eivät välittömästi toteuttaneet toimenpiteitä velkojen täytäntöönpanemiseksi, merkitsi siten samaa kuin tuen myöntäminen, ja tuen myöntämispäivänä pidetään vastaavasti kunkin maksamattoman velan erääntymispäivää. Tuen määrä on yhtä suuri kuin (vastaavaan riskiryhmään kuuluvalta, vastaavassa taloudellisessa tilanteessa olevalta ja vastaavat vakuudet esittäneeltä yritykseltä perittävien) markkinaehtoisten korkojen ja viranomaisten perimien korkojen välinen erotus.

(345) Koska jokainen markkinatalouden ehdoin toimiva yksityinen toimija olisi vaatinut telakkaa maksamaan velkansa välittömästi, telakan on maksettava takaisin paitsi liian alhaisten korkojen perusteella muodostunut tuki myös kaikki kertyneet velat.

**Pääomankorotukset**

(346) Komissio katsoo, että valtion tai valtion määräysvallassa olevien toimijoiden kuten ARP:n ja KPS:n vaikeassa tilanteessa olevien yritysten hyväksi toteuttamia pääomankorotuksia, joista ei ole odotettavissa mitään vastinetta, on pidettävä avustuksina, joita ei tarvitse palauttaa. [2] Telakan on maksettava takaisin saamansa pääomankorotus kokonaisuudessaan, jotta sen aiheuttama kilpailun vääristyminen voidaan poistaa.

**Tämän päätöksen täytäntöönpano**

(347) Puolan viranomaiset sitoutuivat 3 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä panemaan tämän päätöksen täytäntöön myymällä Szczecinin telakan omaisuuden markkinahintaan avoimen, läpinäkyvän ja syrjimättömän tarjousmenettelyn avulla ilman minkäänlaisia ehtoja (menettely järjestetään 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyssä komission kirjeessä määriteltyjen erityisten ehtojen mukaisesti) ja sulkemalla telakan sen jälkeen. Puolan viranomaisten on välittömästi kirjattava kaikki tähän päätökseen perustuvat tuen palauttamista koskevat vaateet Szczecinin telakan selvitystilamenettelyyn. Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille 6 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä, että jos nämä ehdot täyttyvät, telakan omaisuuden myyntiä ei katsota uuden tuen myöntämiseksi sen ostajalle/ostajille, vaan omaisuus voidaan siirtää ostajalle/ostajille ilman velvoitteita, jotka edellyttävät telakalle aiemmin myönnetyn sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman tuen maksamista takaisin sen vaatimuksen täyttämiseksi, ettei tuensaajien ja ostajien toiminnan välillä saa olla taloudellista jatkuvuutta. [3] Komissio valvoo tarkkaan, että 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyssä komission kirjeessä asetettuja ja Puolan viranomaisten vahvistamia ehtoja noudatetaan, jotta voidaan arvioida, onko tämä päätös pantu täytäntöön asianmukaisella tavalla.

(348) Ehdot, joita Puolan viranomaiset ovat sitoutuneet noudattamaan, ovat seuraavat.

(349) Telakan omaisuus (velkoja lukuun ottamatta) yksityistetään avoimessa, läpinäkyvässä ja syrjimättömässä tarjousmenettelyssä, johon ei liity mitään ehtoja. Szczecinin telakka jäljelle jäävine omaisuuksineen ja velkoineen lakkautetaan.

(350) Omaisuus on myytävä markkinahintaan (eniten tarjoavalle). Omaisuuserät on asetettava myyntiin erikseen tai jaettuna useaan pieneen pakettiin niin, että myynnistä saadaan mahdollisimman suuret tulot. Paketit eivät saa muodostua yrityksen tai toimintojen kokonaisista osista. Tämän paketin määritelmän tarkoituksena ei kuitenkaan ole estää potentiaalisia ostajia esittämästä yhdistettyä tarjousta useammasta omaisuuserästä tai paketista.

(351) Tarjousmenettelyn syrjimättömyydellä tarkoitetaan, että sen yhteydessä on varmistettava, että myynti on avoin kaikille potentiaalisille ostajaryhmille ilman suunniteltujen investointien tarkoitukseen perustuvaa syrjintää.

(352) Tarjousmenettelyyn ei saa liittää mitään ehtoja (esimerkiksi työvoiman tai toiminnan säilyttämistä koskevaa velvoitetta tai jo tehtyjen laivanrakennussopimusten siirtämistä). Tarjousmenettelyn voittaja on valittava yksinomaan sillä perusteella, että myynnistä saadaan mahdollisimman suuret tulot telakan velkojien hyväksi.

(353) Telakan velkojien, sekä julkis- että yksityisoikeudellisten, ja myös telakan asiakkaiden, on voitava säilyttää sama asema ja samat oikeudet omaisuuden myynnistä saataviin tuloihin kuin siinä tapauksessa, että myynti olisi tapahtunut konkurssimenettelyssä.

---

([1]) Ks. esim. 23 päivänä lokakuuta 2007 tehty komission päätös asiassa N:o C 23/06, joka koski Puolan Technologie Buczek S.A:lle myöntämää valtiontukea (ei vielä julkaistu).

([2]) Ks. esim. 20 päivänä lokakuuta 2004 tehty komission päätös 2005/652/EY valtiontuesta C 38/03, jonka Espanja on toteuttanut (Espanjan valtion omistamille telakoille myönnettävä uusi rakenneuudistustuki), EUVL L 240, 16.9.2005, s. 45.

([3]) Ks. asia C-277/00, Saksa v. komissio (SMI), Kok. 2004, s. I-3925, ja asiat C-328/99 ja C-99/00, Italia ja SMI 2 Multimedia Spa v. komissio, Kok. 2003, s. I-4035.

(354) Omaisuuden myynnin yhteydessä ei saa myöntää uutta valtiontukea julkisoikeudellisten velkojen mitätöinnin tai valtion rahoittaman takaisinmaksun muodossa eikä myöskään yksityisten velkojen maksamisen, pääomankorotusten, lainojen, takausten eikä minkään muunkaan toimenpiteen muodossa. Kaikki julkisoikeudelliset velat, jotka syntyvät myyntimenettelyn loppuun saattamiseen tarvittavan ajan kuluessa, on ilmoitettava konkurssipesään.

(355) Myynti on annettava tehtäväksi riippumattomalle hallinnoijalle, jolla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin konkurssipesän hoitajalla. On varmistettava, että velkojat voivat valvoa myyntimenettelyä, että se tapahtuu markkinaehdoin ja että velkojien asemaa ja oikeuksia myynnistä saataviin tuloihin nähden noudatetaan. Lisäksi Puolan viranomaiset ja komissio nimeävät yhdessä valvonnasta vastaavan toimitsijamiehen, jonka tehtävänä on auttaa komissiota tarkistamaan, että myyntimenettely ja tuen takaisinmaksu tapahtuvat kaikin puolin edellä esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Tätä varten toimitsijamies esittää komissiolle säännöllisesti yksityiskohtaiset raportit menettelyn eri vaiheista.

(356) Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet, että tämän päätöksen täytäntöönpano edellyttää lainsäädäntötoimien toteuttamista. Komissio katsoo, että tavallista pidempi täytäntöönpanoaika on tämän vuoksi tässä tapauksessa perusteltu, varsinkin kun otetaan huomioon päätöksessä käsiteltyjen yksittäisten tukitoimenpiteiden suuri määrä ja niiden muodon ja myöntämisaikojen vaihtelevuus. Tämän vuoksi komissio edellyttää, että Puolan viranomaiset panevat tämän päätöksen täytäntöön seitsemän kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa (2.9 luku) kuvattu valtiontuki, jonka Puola on myöntänyt Szczecinin telakalle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Myöskään etumaksuihin liittyvät takaukset, jotka Puola on myöntänyt Szczecinin telakalle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti 1 päivästä heinäkuuta 2007 tämän päätöksen antamispäivään asti, eivät sovellu yhteismarkkinoille.

*2 artikla*

Puolan on perittävä takaisin tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvattuihin, eri julkisten elimien myöntämiin lainoihin sisältyvä tuki, joka on yhtä suuri kuin erotus Szczecinin telakan todellisuudessa maksaman koron ja sen koron välillä, joka tuensaajan olisi täytynyt maksaa, jos se olisi saanut lainat markkinaehdoin ja joka on kertynyt lainan myöntämisestä sen takaisinmaksuun asti. Lisäksi tuensaajan on maksettava välittömästi takaisin kaikki tämän päätöksen tekemishetkellä vielä maksamattomat lainat.

*3 artikla*

Puolan on perittävä takaisin tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvattuihin, Puolan vientiluottolaitoksen (Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych, KUKE) takaamiin etumaksuihin sisältyvä tuki, joka on kertynyt takauksen myöntämisestä sen lakkauttamiseen asti ja joka on yhtä suuri kuin erotus tuensaajan maksaman takausmaksun ja sen takausmaksun välillä, jonka tuensaaja olisi joutunut maksamaan, jos se olisi saanut takauksen markkinaehdoin. Lisäksi on välittömästi lakkautettava takaukset, jotka ovat voimassa vielä tämän päätöksen tekemishetkellä.

*4 artikla*

Edellä olevaa 3 artiklaa sovelletaan tarvittavin muutoksin myös etumaksuihin liittyviin takauksiin, jotka Puola on myöntänyt Szczecinin telakalle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan vastaisesti 1 päivästä heinäkuuta 2007 tämän päätöksen tekemiseen asti.

*5 artikla*

Puolan on perittävä takaisin tuki, joka sisältyy tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvattuihin julkisten elimien saataviin, joita ei ole pantu täytäntöön, tuen myöntämisestä sen takaisinmaksuun asti; tuki on yhtä suuri kuin erotus Szczecinin telakan todellisuudessa maksaman koron ja sen koron välillä, joka tuensaajan olisi täytynyt maksaa markkinaehdoin toimivan velkojan myöntämästä vastaavien saatavien takaisinmaksun lykkäämisestä. Lisäksi tuensaajan on maksettava välittömästi takaisin kaikki vielä maksamattomat julkisoikeudelliset velat.

*6 artikla*

Puolan on perittävä takaisin tämän päätöksen johdanto-osan 187–201 kappaleessa kuvattuihin eri julkisten toimijoiden toteuttamiin pääomankorotuksiin sisältyvä tuki, joka on yhtä suuri kuin pääomankorotusten määrä.

*7 artikla*

1. Puolan on perittävä tuki takaisin tuensaajalta 2–6 artiklan säännösten mukaisesti. Tuki on perittävä takaisin johdanto-osan 334–347 kappaleessa mainittujen suuntaviivojen mukaisesti.

2. Takaisinperittäviin määriin on lisättävä korko siitä lähtien, kun tuki on saatettu Szczecinin telakan käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

3. Korolle lasketaan korkoa tuen takaisinperintään saakka annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 794/2004 [1] olevan V luvun ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 271/2008 [2] säännösten mukaisesti.

4. Puolan on peruttava kaikki 1 artiklassa tarkoitetut vielä maksattamattomat tukierät tämän päätöksen tiedoksiantamispäivästä alkaen.

[1] EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.
[2] EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1.

*8 artikla*

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

2. Puolan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön seitsemän kuukauden kuluessa sen tiedoksiantamisesta.

*9 artikla*

1. Puolan on toimitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta seuraavat tiedot:

a) tuensaajalta takaisin perittävän tuen yhteenlaskettu määrä (takaisin perittävä tuki korkoineen);

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi;

c) asiakirjat, jotka osoittavat, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin;

d) asiakirjat, jotka osoittavat, että kaikki edelleen voimassa olevat etumaksuja koskevat takaussopimukset on sanottu irti.

2. Puolan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, että 1 artiklassa tarkoitetun tuen takaisinperintä on saatettu loppuun.

Puolan on annettava komission pyynnöstä välittömästi tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi.

Puolan on myös annettava yksityiskohtaiset tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

Tämä päätös on osoitettu Puolan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 6 päivänä marraskuuta 2008.

*Komission puolesta*

Neelie KROES

*Komission jäsen*

*LIITE*

## TIEDOT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

1. **Takaisin perittävän määrän laskenta**

1.1 Ilmoittakaa seuraavat tiedot tuensaajan hyväksi myönnetyn sääntöjenvastaisen valtiontuen määrästä:

| Päivämäärä(t) (*) | Tuen määrä (**) | Valuutta |
|---|---|---|
| | | |
| | | |
| | | |

(*) Päivämäärä(t), jolloin tuki (tai eri tukierät) on asetettu tuensaajan käyttöön.
(**) Tuensaajan käyttöön asetettu tukierä (bruttoavustusekvivalenttina).

Huomautuksia:

1.2 Selittäkää, miten takaisinperittävään tukeen sovellettavat korot lasketaan.

2. **Tuen takaisinperintää varten suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet**

2.1 Kuvatkaa yksityiskohtaisesti, mitä toimenpiteitä on jo toteutettu ja mitä toimenpiteitä on suunnitteilla tuen välitöntä ja tehokasta takaisinperintää varten. Täsmentäkää tarvittaessa myös jo toteutettujen tai suunnitteilla olevien toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Selostakaa tuen takaisinperinnässä sovellettava aikataulu. Mihin päivämäärään mennessä tuen takaisinperintä on tarkoitus toteuttaa?

3. **Jo takaisinperityt määrät**

3.1 Ilmoittakaa seuraavat yksityiskohtaiset tiedot tukimääristä, jotka on jo peritty takaisin tuensaajalta:

| Päivämäärä(t) (*) | Takaisin maksetut määrät | Valuutta |
|---|---|---|
| | | |
| | | |
| | | |

(*) Tuen takaisinmaksupäivä(t).

3.2 Toimittakaa tositteet edellä 3.1 kohdassa olevassa taulukossa ilmoitettujen tukimäärien takaisinmaksusta.